ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

« TOPLUMSAL ANLAŞMA »
* DEMOKRATİK ÖĞRETMEN HAREKETİ ve TÖB - DER

* BİRLİK DÜŞMANLIĞI HER ZAMAN İFLASA MAHKÛMDUR

* RESMİ TKP BASINI TÜRKİYE Solunu Nasıl «Değerlendiriyor»?
* Sanatta Partizanlık ve «Özgürlük»

Cilt/10 Ağustos - 1978 Sayı/56

ilke

SAYI / 56
AĞUSTOS / 1978

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Sahibi: **Öner Ciravoğlu** / Yazıişleri Müdürü: **Yusuf H. Çebi** / Yazışma Adresi P.K. 71 İstanbul / Yönetim ve Havale Adresi: **Öner Ciravoğlu,** Cağaloğlu Başmusahip Sok. Tan Apt. No: 10/11 İstanbul / Abone Şartları, Yıllık: 200, altı aylık 100 lira. Dış ülkeler için iki katıdır / Dizgi: **Evren Matbaası** / Baskı: **Doğan Basımevi** / İlân: Tam sayfa 500 lira, diğer ilânlar satimi 25 lira / Basıldığı Tarih: 11 Ağustos 1978.

21 Haziran 1978'den 21 Temmuz 1978'e

23 HAZİRAN 1978

- Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği arasında iyi komşuluk ve dostça işbirliğinin ilkelerini saptayan «siyasal belge» iki ülkenin Başbakanları tarafından imzalandı.
- 13 Temmuzda emekliye ayrılacak olan MİT Müsteşarı emekli orgeneral Hamza Gürgüç, emeklilik süresine kadar izin aldı.
- 12 Mart sonrası sıkıyönetim döneminde Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir'i yakalamak için düzenlenen operasyona katılan keskin nişancı emekli Deniz Yarbayı Cihangir Erdeniz öldürüldü.
- POL-DER İstanbul Şube Başkanı Kâzım Bilir, POL-DER'in kapatılması için «polisin ikiye bölündüğü» biçimindeki gerekçelerin ,aynı mantık ile tüm demokratik örgütlere de uygulanabileceğini belirterek, tüm demokratik örgütlerin ortak mücadelede bulunmalarını istedi.
- Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, Başbakanlığı sırasında arkadaş katili olarak isimlerini açıkladığı üç gence 60 bin lira manevi tazminat ödemeğe mahkûm edildi.
- Ticaret Bakanı Köprülüler, ithalâttaki artışa rağmen, dış ticaret açığında geçen yıla oranla azalma olduğunu söyledi.

24 HAZİRAN 1978

- Ankara Tabip Odası, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği ve Tüm Asistanlar Birliği, tam gün çalışma tasarısını olumlu bulduklarını açıkladılar ve tasarıya karşı çıkan Tıp Fakültelerini kınadılar.
- Dışişleri Bakanı Ökçün, Türkiye'nin Filistin halkının haklı davasını desteklediğini belirterek, FKÖ'nün istediği zaman Türkiye'de siyasal büro açabileceğini söyledi.

25 HAZİRAN 1978

- Enerji İş Kolu Memurları Birleşme ve Dayanışma Derneği (Enerji-Der) Ankara Şubesi, Mersin'de hazırlık çalışmaları sürdürülen Akkuyu Nükleer Santralının kurulmasına karşı çıktı.
- Türk - Sovyet ortak bildirisinde, iki ülke arasında BM yasası ve Helsinki Konferansı sonuç belgesi ilkeleri ve kurallarına uygun olarak sürüdürülen ilişkilerin genişlemekte olmasının, yumuşama sürecine ve gerçek barışa özlü bir katkıda bulunduğu belirtildi.
- Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye mal karşılığı petrol vermesini ve nükleer ve hidroelektrik santraller sağlamasını öngören, Türk - Sovyet ekonomik işbirliği protokolü imzalandı.

26 HAZİRAN 1978

- Ankara'da Genç Öncü Derneği'nin Genel Merkezine ateş açılması sonucunda iki kişi yaralandı.
- Rize ve Ordu'da TÖB-DER şubeleri komandoların saldırısına uğradı.
- İşçilerinde kurşun zehirlenmesi görülen Mutlu Akü Fabrikasında üretim, Çalışma Bakanlığı tarafından durduruldu.
- Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Brejnev, ABD'nin Çin'i SSCB'ye karşı koz olarak kullanmasının, tehlikeli ve kısa vadeli bir politika olduğunu belirtti.

27 HAZİRAN 1978

- Güney Yemen Başkenti Aden'deki ayaklanmadan sonra tutuklanan Devlet Başkanı Selim Robaya Ali idam edildi. Devlet Başkanlığına, Başbakan Ali Nasır Muhammed atandı.
- Malatya'da yeni olaylar çıkarmak isteyen komandolar, güvenlik kuvvetleriyle çatıştı, iki kişi yaralandı.
- Ankara'da bir kahvehaneye açılan yaylım ateşi sonucunda 1 kişi öldü, 6 kişi yaralandı.
- Ankara'da Anayasa Mahkemesi binasına patlayıcı madde atıldı.

bir YORUM

Güney Yemen'de Halk Güçleri Emperyalist Komploları Bozarak İlerliyor

27 Haziran günü, Güney Yemen'de bir mahkeme devlet başkanı Salim Robaya Ali'nin idamına karar verdi ve karar uygulandı. Bu olayın öncesi ve sonrası, gerek Güney Yemen ve gerekse bölge halkları açısından büyük önem taşıyordu. Emperyalizmin bölgedeki hesapları açı-

sından Güney Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin gelişip güçlenm .si önemli bir handikap teşkil etmiş, emperyalistler bu rejime yönelttikleri komploları aralıksız sürdürmüşlerdir. Ancak, ilerici Güney Yemen rejimi dinamik halk güçleri her defasında bu saldırıların üstesinden gelmiş, devrimci doğrultusunu korumayı bilmiştir. Geçtiğimiz ay içinde Güney Yemen'de gelişen ve geri unsurların yönetimden ayıklanmasıyla sonuçlanan olaylar bu açıdan değerlendirilmelidir. Olayları gelişmeleri içinde kısaca ele alırsak, şunu görmekteyiz:

Ogaden bölgesinde ortaya çıkan Etiyopya - Somali anlaşmazlığında Güney Yemen Yönetimi, Devlet Başkanı Robaya Ali'nin karşı çıkmasına rağmen, dünyanın bütün ilerici rejimleri gibi Etiyopya'nın yanında saf tutmuş ve bu ülkeye fiili yardım göndermiştir. Yönetimin gerici Arap rejimleriyle olan ilişkisi bu olay üzerine daha da gerginleşmiş ve devlet başkanı, devrimci politikaya ters düşerek gerici Arap rejimlerinden Suudi Arabistan ve Kuzey Yemen'in yanında saf tutulmasını savunmuştur Ancak, Robaya Ali'nin bu eğilimleri. eğilimler olmaktan çıkarak zamanla gerici ilişkilere dönüşmüş ve emperyalist komploların bir âleti haline gelmiştir.

Emperyalistleri korkutan gelişmelerin başında Güney Yemen ile Kuzey Yemen arasında 4 yıl önce başlamış olan yakınlaşma olmuştur. 13 Haziran 1974'de yönetimi ele geçiren Yarbay El-Hamdi liderliğindeki askeri hareket ülkede ilerici bir politikanın başlangıç adımlarını atmış ve Güney Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti ile dostluk ve işbirliğini geliştirmiştir. 1977 yazında Güney Yemen Devlet Başkanının Kuzey'i ziyaretinden sonra El-Hamdi emperyalizmin gizli servisleri tarafından öldürülmüştür. Ne ki, yönetim değişikliği ülkenin politikasında önemli bir değişiklik yaratmamış, yeni lider Ahmed El-Gaşimi, Güney'le yakınlaşma ve işbirliği siyasetini sürdürmüştür. Ancak El-Gaşimi de geçtiğimiz ay ilginç bir sabotaj sonucu öldürülmüş ve bu olay Güney Yemen'de de yeni gelişmelere **vesile** olmuştur.

El-Gaşimi, Güney'le yakınlaşma politikasından ötürü başta emperyalistler olmak üzere, gerici Arap rejimlerinin ve özellikle Suudi Arabistan'ın husumetini üzerinde toplamış bulunuyordu. Öte yandan Güney Yemen Devlet Başkanı Robaya Ali ise Suudi Arabistan'la uzlaşma politikasından yanaydı. Kuzey ve Güney Yemen'in yakınlaşmasından korkuya kapılan güçlerin etkisinde bulunan Robaya Ali'nin El-Gaşimi olayında rolü vardı ve Güney Yemen devrimci güçleri ülkenin izlediği devrimci çizgiyi titizlikle koruyacaklarını böylece bir kez daha gösterdiler ve emperyalizmin oyunlarını boşa çıkardılar.

Güney Yemen'deki yönetim değişikliği, barış ve ilerleme güçlerinin bölgede yeni bir başarısı oldu. İngiliz sömürgeciliğine karşı verilen ve 1963 yıllarından itibaren bu mücadelenin öncülüğünü üstlenmiş olan

Ulusal Kurtuluş Cephesi içinde sol kanat önderliği, bağımsızlığın kazanılmasından sonra durumunu sürekli olarak güçlendirmiş, devrimci güçlerin ülke politikasındaki etkinliği giderek artmıştır. Bu, aynı zamanda uygulanan devrimci programın getirdiği dönüşümlere bağlı olarak gelişen bir süreç olmuştur.

Son olaylardan sonra devlet başkanlığına getirilen Abdül Fettah İsmail, ulusal kurtuluş mücadelesinin sol kanat önderlerinden olup aynı zamanda Ulusal Cephe örgütünün Genel Sekreterliğini yürütmektedir. 1963 yılından beri ulusal kurtuluş mücadelesinde aktif bir şekilde mücadele eden İsmail Fettah, petrol işçisi iken İngiliz sömürgecilerine karşı düzenlediği grevlerle dikkati çekmiştir. Yemen işçi sınıfının sömürgeciliğe karşı direnişinde silahlı işçi komitelerinin örgütlenmesini sağlayan ve bu güçleri yönlendiren Fettah, daha sonra Ulusal Cephenin merkez komitesinde görev almıştır. 1967 yılından sonraki El-Şa-Bi yönetimine karşı devrimci muhalefetin başını çeken İsmail Fettah, 1970 yılında sol kanadın iktidarı ele geçirmesinden sonra «Halk Milis»lerinin komutanlığını yapmıştır. Fettah'ın Güney Yemen devrimci hareketinde başından beri önemli bir yeri olmuştur. Sosyalist sistemle dostluk ve işbirliği siyasetinin başından beri savunucusu olan İsmail Fettah'ın devlet başkanlığına getirilmesi ve yönetimden geri unsurların tasviyesi, devrimci halk güçlerinin yeni ve önemli bir başarısı olarak yorumlanmalıdır.

Ancak Güney Yemen devrim güçlerinin önünde önemli ve zor görevler durmaktadır. Çünkü, Kuzey Yemen'de artık El Gaşimi yönetimi yoktur ve iki Yemen arasındaki gerginlik emperyalistlerin istismarına elverişli bir biçimde körüklenmektedir. TASS Ajansı bir yorumunda gelişmeleri şöyle özetlemekte ve yeni emperyalist manevralara dikkati çekmektedir:

> **«Alınan bilgilere göre, Suudi Arabistan, Riyad'ın hoşlanmadığı ilerici rejimi devirmek için Güney Yemen'e karşı askeri bir müdahaleye hazırlanmaktadır.**
>
> **Emperyalist gerici güçler, sözde Küba ve Sovyet müdahalesinden söz ederek daha önce Zaire'de yaptıklarını bu kez Yemen'de tekrarlamaya hazırlanıyorlar. Demokratik Güney Yemen rejimine karşı silahlı bir eylemin nasıl bir hata olacağını söylemeye gerek yoktur.»**

Güney Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti, bölge halklarının çıkarlarıyla tam bir uyum teşkil eden devrimci siyasetini değiştirmeyeceğini açıklamıştır. Gerici Arap rejimlerinin Güney Yemen'e karşı takındıkları olumsuz tutum ve milliyetçi Arap rejimlerinin kararsız tavırları her şeye rağmen bölgede emperyalist manevraların engellenmesine set çekemeyecektir. Güney Yemen Savunma Bakanı Ali Anter bir açıklama

yaparak, El Gaşimi'nin öldürülmesi olayında Salim Robaya Ali'nin rolü olduğunu belirtmiş ve gericilerin devrimci Yemen yönetimine tahammül edemediklerine dikkati çekmiştir. Ali Anter aynı zamanda, dış saldırılar karşısında SSCB'nin ve Küba'nın yardımlarına güvendiklerini söyleyerek, yönetimin izleyeceği yolu en veciz bir şekilde dile getirmiştir. Emperyalizmin hareket alanı bölgede daralıyor.

29 HAZİRAN 1978

- Adana ve Samsun'da 2 öğrenci öldürüldü.
- CHP ortak grup toplantısında partinin kitlelerden koptuğu belirtildi ve hükümetin terörizme karşı önlem almaması eleştirildi.
- Üç komando bir kumarhane sahibi hesabına işadamı kaçırıp fidye istedi.
- Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Adıgüzel, «Hükümetle özel kesim arasında olumlu bir diyalog kurulduğunu ve hükümete her alanda yardımcı olmaya kararlı olduklarını» söyledi.
- Vietnam Comecon üyeliğine kabul edildi.

bir YORUM

Vietnam KEYK Üyeliğine Kabul Edildi

Sosyalist ülkeler topluluğuna dahil ülkelerden bir kısmının asil üye olarak bulundukları ve bazı ülkelerin de gözlemci olarak katıldıkları Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (KEYK) yıllık olağan toplantısı Haziran ayının son haftasında Romanya'nın başkenti Bükreş'te başladı. Sosyalist ülke ekonomilerinin gelişmesi ve ortak sorunların çözümü için yapılan bu toplantılar ayrıca çok yönlü amaçlara hizmet etmektedir. Bu yıl yapılan toplantıda, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin örgüt üyeliğine kabul edilmesi önemli bir olay oldu.

KEYK'in üyesi sosyalist ülkelerin sayısı Vietnam'ın katılmasıyla 10'a yükselmiş olmaktadır. 1949 yılında SSCB'nin öncülüğünde ve genç sosyalist devletlere yardım amacıyla kurulmuş olan KEYK'in üyeleri şunlardır: Bulgaristan, Çekoslovakya, Küba, Macaristan, Moğolistan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Polonya, Romanya ve SSCB. Ayrıca Konsey'e Etiyopya, Yugoslavya, Kore Demokratik Cumhuriyeti gözlemci olarak katılabilmektedir. KEYK'in amaçlarını şöylece özetlemek mümkündür;

- Konsey üyesi ülkeler arasındaki karşılıklı ekonomik işbirliği, yardımlaşma ve âdil ilişkilere dayalı ticaretin geliştirilmesi,

● Sosyalist ülkeler ailesinin her türlü ticari ilişkilerini geliştirmek, ikili ve çok yönlü bağları güçlendirmek,

● Ekonomik ve sosyal gelişmelerinde tek tek sosyalist ülkelerin merkezi planlarını görüşmek, bu planın gereklerini karşılamak için ön tedbirler almak, gerekli fonları oluşturmak,

● Genç sosyalist ülkelerin ekonomik gelişme hızlarını artırmaları için onlara yardımda bulunmak,

● Sosyalist ülkelerin ortaklaşa yatırımlar yapmalarını sağlamak, bunun için gerekli projeleri oluşturmak ve onaylamak,

● Konseye üye ülkelerin ekonomik güçlerini birleştirmek ve böylece üretici güçlerin gelişmesine elverişli koşullar hazırlamak, bu gelişmeyi hızlandırmak,

● Komünist toplumun maddi önşartlarının yaratılması için sosyalist ülkeler topluluğunun güçlerini yoğunlaştırmak ve bu amaç için seferber etmek,

● Emperyalist sistemin ekonomik gücünün karşısına sosyalist sistemin ekonomik gücünü bir bütün olarak çıkarmak ve bu bütünsel gücü artırmak,

● Bağımsızlığına kavuşmuş genç ulusal devletlere ekonomilerini geliştirmeleri için yardımlarda bulunmak.

Kapitalist ülkelerin de kendi aralarında oluşturdukları bazı ekonomik amaçlı örgütlenmeler vardır. Ortak Pazar CENTO vb. Ancak bu örgütler, belli bir emperyalist ülkenin, kendi çıkarlarının korunması için bağımlılık ilişkilerini değerlendirmesiyle karakterize edilebilir. Adil olmayan karşılıklı çıkar ilişkilerinin şekillendirdiği bu örgütler aynı zamanda, sosyalist dünyanın karşısında emperyalistlerin çıkarlarını savunmakla yükümlüdürler ve halkların çıkarlarına aykırı işlevler görürler. Ayrıca bu örgütlerin kalıcı bir maddi temeli yoktur ve emperyalistler arası rekabet ve kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası karşısında uzun ömürlü olmayan bu tür örgütler belli bir süre sonra işlevlerini yitirmeye mahkûmdurlar. Böylesi ekonomik birliklerin pratik ve tarihsel olarak gelişme perspektifi yoktur.

KEYK ise gittikçe güçlenmekte olan ve güçlenecek olan bir örgüttür. Çünkü, bu örgütün varoluşu, proletarya enternasyonalizmi ilkelerine dayanmaktadır. Bu yüce ülkenin sosyalist ülkeler arasında aldığı biçim ve SOSYALİST ENTERNASYONALİZM'dir. Yukarıda saydığımız kısa vadeli amaçlar yanında KEYK'in bir başka amacı da, komünist toplumun kurulması yolunda sosyalist ülkelerin bütünleşmelerini sağlamak ve bu yönde ileri adımlar atmıştır. Ve bugünden görünen o'dur ki, sosyalist ülkeler arasındaki bu çerçevede ekonomik yakınlaşmanın, sosyalist toplumların geleceğiyle de sıkı bir bağlantısı bulunmaktadır Günümüzde KEYK içinde bulunan ülkelerde üretim araçlarının özel mülkiyeti

ortadan kaldırılmıştır ama bu ülkelerin üretim araçları üzerindeki tek tek devlet mülkiyeti devam etmektedir. Sosyalist toplumun gelişmesiyle ve devletin yokoluşu süreci içinde devletin özel mülkiyetinin zayıflayacağı ve bunun yerine ülkeler arası ortak sosyalist mülkiyetin yükseleceği dönem yaşanacaktır. Nitekim devletin yokoluşuyla birlikte sosyalist devletlerin üretim araçları üzerindeki özel devlet mülkiyeti son bulacak ve bunun yerine, ulusların da sahneden çekildiği bir ortak sosyalist mülkiyet geçecektir. KEYK'in gelişme perspektifi budur ve bu gelişmeye hizmet etmektedir.

Sosyalist toplumların geleceği açısından böylesine önemli bir yere ve işleve sahip olan KEYK'e üye olmak için belli bir ülkede sosyalist mülkiyet ilişkilerinin oldukça gelişmiş olmasının yanında merkezi sosyalist ekonominin kurulması doğrultusunda da önemli adımlar atılmış olması gerekmektedir. Vietnam'ın KEYK'e üye olması, sadece bu örgütün gücünün arttığının değil, aynı zamanda Vietnam'da sosyalist mülkiyet ilişkilerinin güçlendiğini ve sosyalist ekonominin yerleştiğinin kanıtıdır. Fransız ve ABD emperyalistlerine karşı verdiği 40 yılı aşkın ulusal kurtuluş mücadelesinin ardından hızla sosyalizmin inşasına geçen Vietnam, bu yolda da, savaşırken tüm dünyaya bir örnek olarak sunduğu kahramanlığını, ülkesinde sosyalizmin inşası sırasında da emsalsiz bir fedakârlık olarak sunmuştur. Vietnam halkı, emperyalist yıkım ve imha savaşının yaralarını sarmak için canla başla çalışması ve elde ettiği kazanımlar, sadece bu ülke halkının değil, aynı zamanda tüm sosyalist sistemin ve dünya devrimci cephesinin başarısıdır. Proleter enternasyonalizmi Vietnam'a engin yardımlarda bulundu ve bugün sosyalist toplumlar ailesinin gücü Vietnam'ın gücüyle biraz daha artmış bulunuyor.

Vietnam'ın KEYK üyeliğini sadece sosyalistler değil ,insanlığın geleceğine ilgi duyan tüm barış ve ilerleme yanlısı güçler de kutluyorlar.

30 HAZİRAN 1978

- İTÜ yurdunun açılması için öğrencilerin başlattığı çadır direnişi, bir «operasyon» ile kırıldı ve 272 öğrenci gözaltına alındı.
- Mersin'de bir öğrenci öldürüldü.
- Ege Üniversitesi Yer Bilimleri Fakültesi Senatosu'nun oybirliğiyle aldığı kararda, tüm madenlerin kamulaştırılması ve buna ilişkin yasanın desteklendiği belirtildi.

2 TEMMUZ 1978

- 12 Mart döneminde işkence uygulamalarını organize eden Ümit Erdal, İçişleri Bakanlığı tarafından Emniyet Genel Müdürlüğünde Şube Müdürlüğü görevine getirildi.
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm yüksek okulları kapsayan «Öğrenci Disiplin Yönetmeliği»nde

cezalar artırıldı.

- İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdür Yardımcısı ile üç yönetici, MC dönemlerinde yaptıkları atamalarda görevlerini kötüye kullandıkları gerekçesiyle görevden alındı.
- Pakistan'da, Butto'nun Başkanı bulunduğu Halk Partisinin eski Genel Sekreteri Mübaşir Hasan Sıkıyönetim yetkililerince tutuklandı.

3 TEMMUZ 1978

- Millet Meclisi Başkanı Karakaş, Sayıştay Başkanı ile yedi üyenin seçimlerini «usulsüz» bularak, maaş bordrolarını imzalamadı.
- «POL-DER Kapatılamaz» afişleri asan POL-DER üyesi 18 polis ve 2 komiser hakkında soruşturma açıldı.
- Adana'da devrimci bir öğrenci tabancayla vurularak öldürüldü.
- Fazla mesai ücretlerinin artırılmasını isteyen Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği'nin tarım işçileri, işverenle yapılan anlaşma sonucu işbaşı yaptılar.
- Kuzey Yemen'in isteği üzerine toplanan Arap Birliği, Güney Yemen'le siyasi ve diplomatik ilişkileri dondurma kararı aldı.
- Lübnan'da bulunan Suriye birliklerinin sağcı Hıristiyanlara karşı açtıkları topçu ateşinden sonra ateş-kes yapıldı.

4 TEMMUZ 1978

- Türkiye ile Yunanistan Dışişleri Genel Sekreterleri arasında yüksek düzeydeki teknik görüşmeler Ankara'da başladı.
- Ankara'da bir öğrenci yaylım ateşine tutularak öldürüldü.
- İçişleri Bakanı Özaydınlı, POL-DER'in kapatıldığını ve POL-DER Genel Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri ile, «POL-DER Kapatılamaz» afişi asan polis görevlilerinin görevden alınarak haklarında soruşturma açıldığını açıkladı.
- Beyrut'ta Suriye Birlikleri ile sağcı Hıristiyanlar arasında çarpışmalar tekrar başladı.
- Bakanlar Kurulu, ihracatta vergi iadesi oranlarının üst sınırının yüzde 25'den yüzde 35'e çıkarılmasını kararlaştırdı.

5 TEMMUZ 1978

- İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Fahrettin Yılmaz, Komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.
- İstanbul'da devrimcilerin gittiği bir kahveye açılan ateş sonucunda üç kişi öldü.
- Ereğli Kömürleri İşletmesi Kireçlik Ocağında 18 işçinin ölümü ile sonuçlanan grizu patlaması nedeniyle, EKİ mahkemece suçlu görülerek, mahkumiyetine karar verildi.
- Adana cezaevinde 559 tutuklu infaz yasasını protesto için açlık grevine başladı.
- DİSK, «Tam gün çalışma» yasasının veto edilmesi halinde, sağlık sömürüsünün devam edeceğini belirtti.

6 TEMMUZ 1978

- Atatürk Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Fahrettin Yılmaz'ın cenazesi on binlerce kişinin katıldığı bir törenle kaldırıldı.
- TSİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, Fahrettin Yılmaz'ın öldürülmesi üzerine bir açıklama yaparak, «Faşist saldırganlık karşısında devamlı bocalayan sosyal demokrasi postun tehlikede olduğunu görünce solcu öğretmenleri ateş hattında bir başına bırakmaktadır» dedi.
- TÖB-DER Genel Merkezi Merkez Yürütme Kurulunca, Fahrettin Yılmaz'ın öldürülmesi üzerine yayınlanan bildiride, «Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü amaçlanıyorsa, artık saldırı kaynağı oldukları herkesçe bilinen faşist odakların üzerine gidilmelidir» denildi.
- POL-DER'in kapatılması ve derneğin yönetici ve üyelerinin görevden alınmaları, demokratik kuruluşlar tarafından tepkiyle karşılanarak, derneğin kapatılmasının demokratik güçlere indirilmiş bir darbe olduğu belirtildi.
- TASS Ajansı, emperyalist gerici güçlerin daha önce Zaire'de yaptıklarını bu kez Yemen'de tekrarlamaya hazırlandıklarını ve Suudi Arabistan'ın Güney Yemen'e karşı askeri bir müdahaleden kaçınması gerektiğini belirtti.

7 TEMMUZ 1978

- Ankara'da 26 demokratik kuruluş, hükümetin faşist güçlerin sürdürdüğü kampanyaya boyun eğerek POL-DER'i kapattığını belirtti.
- DİSK Yürütme Kurulu, sendikalaşma hakkını elde edinceye kadar, TÖB-DER'i onur üyeliğine kabul etti.

bir BELGE

TÖB-DER'in DİSK Onur Üyeliğine Kabul Edilmesi Üzerine Gültekin Gazioğlu'nun Açıklaması

«Sömürücü egemen sınıflar, dünyanın her yanında ve her zaman çalışanların birliğini beraberliğini engellemek isterler. Egemen sınıflar, emekçilerin ulusal ve uluslararası birliğinden her zaman korkarlar. Çünkü bilirler ki emekçiler birleştiğinde sömürü ve zulüm sona erecektir. Türkiye Demokratik Öğretmen Hareketinin mesleki kitle örgütü TÖB - DER; böyle bir birliğin gerekliliğini ve yararını daima göz önünde tutmuştur. Özellikle son iki yıldan bu yana bu yolda gerek uluslararası planda ve gerekse ülkemiz demokrasi güçleri ile sıcak ve somut işbirlikleri kurmuş, gurur verici adımlar atmıştır.

TÖB - DER III. Olağan Kongresi, Sendikal haklar ve DİSK'le ilişkiler konusunda yönetimimize tarihsel görevler verdi. Biz yüce kongremizin çizdiği bu yolda azimle yürüdük. 1 Temmuz 1977'de 11. Kongrede FISE'ye üye olduk 16 - 23 Nisan 1978'de DSF (Dünya Sendikalar Federasyonu)'nun 9. Kongresine katıldık.

Demokratik ve Sendikal özgürlükler için Türkiye işçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK'le dayanışma içine girmek, yönetimimizin ve örgütümüzün büyük bir özlemiydi.

1 Temmuz 1978'de toplanan Genel Yönetim Kurulumuz; TÖB-DER'in yasal engeller kalkıncaya değin DİSK'e onur üyesi olması için başvurmayı kararlaştırdı.

DİSK Merkez Yürütme Kurulu 7 Temmuz 1978 günü yaptığı toplantıda bu talebimizi kabul etti.

Bu sonuç; Demokrasi güçlerinin birliği, Sendikal özgürlükler uğrunda verdiğimiz mücadelede sınıf dayanışmamızın en güzel ve en görkemli bir örneğidir.

Bu sonuç: öteden beri bir sendika gibi çalışan ve onun fonksiyonlarını, sorumluluklarını üstlenen TÖB - DER'e uzanmış nasırlı, bilinçli ve güçlü bir eldir.

TÖB - DER bundan sonra da DİSK'in çizdiği yolda ve Dünya Emekçilerinin saflarında zulme ve sömürüye karşı Bağımsızlık - Demokrasi - Barış ve Özgürlük için, Savaşsız ve sömürüsz bir dünya için, verdiği mücadelede DİSK saflarında daha heyecanlı ve daha güçlü olarak devam edecektir.

YAŞASIN TÜM ÇALIŞANLARIN BİRLİĞİ!

YAŞASIN TÖB - DER!

YAŞASIN DİSK!»

8 TEMMUZ 1978

- İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden Cuma Ocaklı, iki kişi tarafından kurşunlanarak ağır yaralandı.
- Sağlık personelinin tam gün çalışma ilkelerini düzenleyen yasa, Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından imzalandı.
- Brezilya'da bir toprak ağası, topraklarına koyduğu 42 çiftçiyi, 21 kiralık katille öldürttü.
- Sovyetler Birliği, «Sovyet Yahudileri Göç Hareketi» lideri rejim aleyhtarı Anatoly Shcharansky'nin CIA ile işbirliği yaptığı için vatana ihanet suçu ile yargılanacağını açıkladı.

9 TEMMUZ 1978

- DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, ekonomik bunalımdan çıkmak için fedakârlık yapması gerekenlerin işçiler değil, sermaye çevre-

leri olduğunu söyledi.

- İçişleri Bakanı Özaydınlı, «Tedhişin kaynağında bir kısım siyasal partiler de var, kendilerini milliyetçi sananlar da var» dedi.
- Bayındırlık Bakanı Elçi, bugünkü hükümetin alternatifi olmadığını ve ilericilerin desteklemesi gerektiğini söyledi.
- TSİP Eğitim Propaganda Sekreteri Çağatay Anadol, Eğitim Enstitülerinde faşist zorbalık kol gezerken, CHP yönetiminin eğitim meselelerinin çözümlendiği şeklindeki sözlerinin ciddiyetle bağdaşamayacağını söyledi.
- Rize'de düzenlenen, faşist saldırıları ve devrimci öğretmen ve memur kıyımını protesto mitingine katılan Rize Eğitim Enstitüsünün 5 Müdür Yardımcısı ile 10 öğretmen hakkında soruşturma açıldı; enstitü süresiz olarak kapatıldı.
- ABD, Sovyetler Birliği'ndeki vatan hainlerinin yargılanmalarını protesto için, bir ABD heyetinin Moskova'ya yapacağı ziyareti erteledi.
- İtalya Cumhurbaşkanlığına (Komünist Parti'nin desteklediği) Sosyalist Parti adayı Sandro Pertini seçildi.

10 TEMMUZ 1978

- İstanbul Ortaköy Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı İbrahim Osmanoğlu, belediye otobüsü içinde kurşunlanarak yaralandı.
- POL-DER Genel Merkezi, Ankara Valiliğinin verdiği kapatma kararını durdurmak amacıyla Danıştay'a başvurdu.
- TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer, İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın «tedhişin kaynağında bir kısım siyasi partilerin bulunduğu» yolundaki sözlerini eleştirerek, «Saldırganlığın kaynağının faşist MHP olduğu tüm halkımızca bilinirken, bu gibi sorumsuz beyanların kafa bulandırmaktan öte bir anlamı olmadığını» söyledi.
- İçişleri Bakanı Özaydınlı, «Güvenliğin sağlanması için yurdun her köşesini geziyorum» dedi.

11 TEMMUZ 1978

- Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Doçent Bedrettin Cömert bir otomobilden açılan ateş sonucu öldürüldü.
- Başbakan Ecevit, Doçent Cömert'in öldürülmesi üzerine, «Türk devletine ve demokrasimize karşı ihanet içinde olanların kimler olduğu artık anlaşılır hale gelmiştir» dedi.
- Ankara ve İstanbul'da iki kahveye açılan yaylım ateşi sonucunda iki kişi öldürüldü.
- Isparta'da komandolar ilerici kuruluşlar ile CHP il binasına saldırarak tahrip ettiler; 6 kişi yaralandı.
- Hindistan'ı resmen ziyaret etmekte olan Dışişleri Bakanı Ökçün, Türkiye'nin bloksuzlara gözlemci olarak katılmak istediğini söyledi.
- Fransız Komünist Partisi, Sovyetler Birliği'nde vatan haini olarak yargılanmakta olan Shcharansky ile Ginsburg'un serbest bırakılmasını istedi.
- Moritanya'da, Askeri Ulusal Kalkınma Komitesi bir darbe ile yönetimi ele aldı.

bileceğini ummaya devam etti. Toplumsal gelişmenin mantığına ters olan bu tutum, demokratikleşme yolunda değerlendirilmesi gereken önemli bir zamanın heder olmasına yolaçtı. Ne faşizm demokrasiyle ve demokrasiden yana olan güçlerle uzlaşabilecek bir doğaya sahiptir ve ne de demokrasi güçlerinin faşizmle ve faşistlerle uzlaştığı görülmüştür. Sosyal demokrasinin dilinden düşürmediği «sosyal barış» kavramı dahi göreceli olarak ancak geniş burjuva demokrasisi şartlarında mümkündür ve burada da faşizme asla yer yoktur.

Nitekim, faşist parti, barış çağrılarını (!) sistemli saldırılarını örtbas etmek için kullanmaya devam etti. Ancak bu oyun sadece bilinçli toplum kesimleri açısından değil, geniş halk yığınları açısından da giderek açıklık kazanmaya başladı. Örneğin: faşist saldırılar, önceden çizilen bir amaca varmak için, o amaca hizmet edecek biçimde ve o alanda yoğunlaştırılıyordu. Faşistler ve faşist saldırganlar değil, cinayet şebekelerini yönlendiren gizli - açık örgütlerin varlığıydı sözkonusu olan. Eğitim enstitülerinde öğrenimin engellenmesi mi isteniyor. Dizi cinayetler buralarda işleniyor. Doğunun herhangi bir ilinde yeni faşist mevziler mi ele geçirilmek isteniyor, cinayetler o ilde ve toplumun o nirengi noktasına yöneltiliyor.

Geçtiğimiz ay bunun açık örnekleri ortaya çıktı. 5 Temmuz 1978 günü Atatürk Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Fahrettin Yılmaz öldürüldü. 8 Temmuz 1978 günü aynı okulun öğretmenlerinden Cuma Ocaklı evinin bahçesinde silâhla vuruldu. 10 Temmuz 1978 günü aynı okulun bir diğer müdür yardımcısı İbrahim Osmanoğlu faşistlerin silâhlı saldırısına uğradı ve ağır yaralandı. 11 Temmuz 1978 günü Hacettepe Üniversitesi doçentlerinden Bedrettin Cömert faşistler tarafından katledildi. Bütün bunlar olurken yurdun çeşitli yerlerinde seri faşist cinayetler işlenmeye devam etti. Elâzığ'da... vb.

Öbür yandan kitleler üzerinde toplu terör estirmenin araçları da geliştiriliyor. Halkın topluca bulunduğu yerlerin ve kahvehanelerin silâhla taranması, sinema, tiyatro gibi toplulukların bulunduğu yerlere patlayıcı maddeler yerleştirilmesi, sigara paketleri içine kapsüller konması vb.

Faşizm gerektiğinde yalan ve demagoji ile yüzünü saklamaya çalışır. Ama bunu, eğer geçerli bir yol olarak görmeye devam ediyorsa yapar. Nitekim Türkiye'de de faşist siyasal güçler bu yolu uzun süre denemişlerdir. Özellikle iktidarda olduğu ve gelişebilmenin elverişli olanaklarını ellerinde bulundurdukları dönemlerde demagoji ve yalan makinesini işletmişlerdir. Ama artık günümüz koşullarında faşistlerin kimliklerini saklamalarına olanak kalmamıştır. Öte yandan iktidar avantajını yitirmenin verdiği hırçınlık onları açıktan saldırıya ve bu saldırının araçlarını kullanmaya itmektedir.

Bütün bunlar demokrasi güçlerince, özellikle işçi sınıfı sosyalistlerince yazılıp söylendi. Kitleler bu doğrultuda büyük oranda bilinçlendiler. Ne var ki, Ecevit hükümeti asıl gerçeği görmemekte direnmeye devam etti. Bugün o da büyük bir ölçüde saldırı odaklarının kimliği konusunda **bilgilenmiş** olmaktadır. MİT'de yapılacak bazı değişikliklerle hükümet bu bilgilerini artırma olanağına da kavuşabilir. Artık hükümet, kimliği açığa çıkmış olan saldırı odaklarının üzerine gidecek delil ve dokümanlara sahip bulunmaktadır. Geniş halk kitleleri de hükümetten bunu beklemektedirler Bedrettin Cömert'in öldürülmesinden sonra değişik kesimlerin yaptığı açıklamalardan, faşist saldırı odaklarının kimlikleri hakkında şüphelerin büyük ölçüde dağıldığı görülmüştür ve en başta Başbakan Ecevit, zaten bildiği bir gerçeği bir kez daha bilme olanağına kavuşmuştur. Olay üzerine verdiği demeçte Ecevit şunları söylemiştir:

> «İnanıyorum ki ulusça biz er-geç ihanet çemberini kıracağız. Bir ülkeye ne renkten olursa olsun totaliter rejim getirmek isteyenler, kanun gereği üzerlerine yürümek isteyenleri ürkütmeye çalışarak, halk arasında yılgınlık uyandırmaya çalışarak gerçekte varolan güçlerinin çok ötesinde etkinlik kazanmaya çalışırlar. Çağımızda bazı ülkelere faşist rejimler, bu yöntemlerle bir avuç gözü dönmüş insan karşısında toplulukların adeta paralize olması yüzünden gelmiştir. İnanıyorum ki Türk toplumu bu oyuna, bu tuzağa düşmeyecektir.»

Konuşmanın bu bölümü Başbakan'ın klâsik mantığını yansıtıyor. «Totaliter» rejimlerden kasıt, faşizm ve komünizmdir! Ama sosyalizmin öyle totaliter bir rejim olmadığı, ona bu sıfatı sadece halk düşmanlarının yakıştırdığı biliniyor. Bunu Ecevit'in kendisi de bildiği ve bir avuç insanın, gerçek gücünden fazla etkinlik kazanarak yönetime geldiği bir sosyalizmin örneğini göremediği için faşizmi örnek göstermek zorunda kalmıştır. Ve zaten lastikli uslubunu bir kenara bırakırsak Başbakan'ın kasdettiği de faşistler ve faşist partinin kendisidir.

Ama bu gerçeğin görünüp kavranmış olması hiç bir zaman yeterli olmamıştır. Gereğinin yapılması ve bir an dahi yitirilmeden faşist örgütlerin üzerine gidilmelidir. Ecevit'in söyledikleri, onun geçmişiyle bir bütünlük içinde değerlendirilirse, soyut laflar olmadığı anlaşılır. Çünkü Ecevit'in kendisi pek çok konuşmasında MHP'nin faşist bir parti olduğunu, faşist cinayetlerin, bu partinin yan kuruluşlarınca işlendiğini defalarca dile getirmiştir. Bedrettin Cömert'in öldürülmesinden sonra yapılan açıklamada, faşist cinayetlerin sorumlusunun MHP ve onun yan kuruluşları olduğu bizzat Başbakan'ın ağzından bir kez daha tescil olmuştur.

Çeşitli kuruluşların sözcülerinin yaptığı açıklamalarda, cinayetlerin

faşist kuruluşlarca işlendiği ve bu kuruluşların ise MHP ve onun yan gençlik örgütlerinden, MİSK, Ülkü - Bir vb. işçi ve meslek kuruluşlarından başkası olmadığı ortak bir görüş olarak dile getirilmiştir.

Örneğin Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı E. Atabek yaptığı açıklamada şunları dile getirmiştir:

«Gereksiz bir denge anlayışı uğruna POL-DER'i kapatmak, demokratik kuruluşlara baskı yöneltmek girişimlerinden vazgeçilmeli, yapılması gerekli olanı yaparak faşist yuvalar dağıtılmalıdır. Faşizme karşı savaşım, ancak kitlelerin bilinçli ve örgütlü uğraşlarıyla başarı kazanacaktır. Bu insanlık dışı hareketleri nefretle kınar, can güvenliği, demokrasi ve özgürlük savaşımında duraksamadan gerekeni yapacağımızı açıklarız.»

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Niyazi Ağırnaslı da şunları söylemiştir:

«Emperyalist odaklardan ve işbirlikçilerinden destek gören ve Türkiyemizi Hitler rejiminin karanlıklarına sürüklemeye çalışan suç tahrikçiliğini küstahça göze alanlar saf dışı edilmedikçe önlenemeyecektir kanaatindeyiz.»

POL - DER Genel Sekreteri Kadir Boztimur da şu açıklamayı yapmıştır:

«Her gün halka ihanetin yeni bir örneğini veren faşizmin, halkın dostlarını, aydınları düşünürleri, namuslu insanları, güzeli düşünenleri hedef almaları rastlantı değildir. Amaç toplum katmanları arasında yılgınlık yaratmaktır. Bu arada, faşist yuvaların üstüne giden namuslu görevlileri ortadan kaldırarak, faşist canavarlığı örtebileceklerini sandıkları için, şaşkınlık içinde iyice canavarlaşıp Savcı Doğan Öz'ü katlettiler. Son olarak Atatürk Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Fahrettin Yılmaz ile yüreği sadece insanlar için çarpan ve faşist komandoların eylemlerini üniversite adına incelemekte olan Doçent Bedrettin Cömert'i katlettiler. POL-DER olarak, azgınlaşan faşizm karşısında tüm namusluları, halkın tüm dostlarını, yüreği insanlar ve insanlık için çarpanları birliğe ve dayanışmaya, demokratik yoldan karşı mücadeleye çağırıyoruz.»

Emekçi halk kesimlerinin büyük bir çoğunluğunu temsil eden demokratik örgütlerden;

DİSK, TÖB - DER, TMMOB, TÜMÖD, TÜMAS, TÜM - DER, TÜTED, TÜS - DER, Çağdaş Hukukçular Derneği, Türk Tabibler Birliği, temsilcileri ülkemizde son günlerde yoğunlaşan faşist cinayet ve saldırılar üzerine, 13.7.1978 günü aşağıdaki ortak açıklamayı yaptılar:

«Türkiye; ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlarda büyük bir

bunalım yaşamaktadır. Varılan bu nokta, emperyalist - kapitalist sisteme ekonomik, siyasal, malî ve askerî bağımlılığın zorunlu bir sonucudur. Özellikle MC'nin üç yıla yakın iktidarı ile birlikte Türkiye ekonomisi iflâs noktasına ulaşırken, gelişen toplumsal muhalefeti bastırmak için faşist girişimler de hız kazanmıştır. İşsizlik yaygınlaşırken, dış borçlar çoğalıp ödenemezken, fiyatlar hızla artarken, ekonomik ve demokratik haklarının genişletilmesini isteyen güçlere karşı yıldırma ve terör ortamına girilmiştir. Faşist çeteler ve onları yönlendirenler, yerli ve yabancı tekellerden aldıkları destekle hükümeti yeniden ele geçirmek istemektedirler.

Son günlerde ard arda öğretmenlere, öğretim üyelerine, öğrencilere ve işçilere bağımsızlık - demokrasi düşmanı faşist güçler tarafından alçakça saldırılar düzenlenmektedir. Bu saldırıların son halkası Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Doçent Doktor Bedrettin Cömert'in katledilmesidir. Faşist güçlerin bir süreden beri düzenledikleri bu tip saldırı ve cinayetlerin amacı açıktır.

Faşizmin asıl hedefi, işçi ve emekçileri açlığa mahkum etmek; gözyaşına ve kana boğmak; iliklerine kadar sömürmektir. Ancak bilinmelidir ki faşizm kendinden olmayan, yani demokrasiden yana olanların tamamını yok etmeyi amaçlar. Bunun içindir ki, daha bugünden faşizm özlemcileri demokrasi mücadelesi verenleri katlediyor.

Faşist cinayetlerden birinci derecede sorumlu tutulması gerekenler, devletin radyo ve televizyonunu da kullanarak halkımızın karşısına utanmadan çıkabilmekte ve bu kanlı olaylardan büyük bir histeri ile söz edebilmektedirler. Üstelik bu cinayetlerden sorumlu olan halk düşmanları, örgütlerimize saldırmakta ve örgüt üyelerimizi hedef olarak göstermektedirler.

Üzülerek belirtelim ki; mevcut hükümet ,insanlık suçu işleyen, faşist canilere ve onları yönlendiren odaklara karşı yeterli ve etkin bir tavır içinde görülmemektedir. Katleden ve katledilenlerin nitelikleri çok açıkken, hükümeti oluşturan partiler hâlâ «saldırılar nereden gelirse gelsin karşıyız» türünden sözler etmektedir.

Kaldı ki, her cinayetten sonra demeç verip, üzüntü belirtmenin faşist cinayetleri durdurmaya yetmediği açıktır. Artık hükümetin faşist cinayet şebekelerinin ve odaklarının üzerine gitmesi zamanı çoktan gelmiştir. Hükümet kararsız tavrını sürdürürse bir süre sonra vakit çok geçmiş olacak ve sıra kendisine gelecektir.

Biz demokratik kitle ve meslek örgütleri, temsil ettiğimiz milyonlar adına aşağıdaki önlemlerin gün geçirilmeden alınması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz:

1 — Faşist cinayet şebekeleri ve odakları derhal dağıtılmalıdır.

2 — Faşist cinayet odaklarına arka çıkan, omuz veren siyasi partiler dahil, demokrasi düşmanı tüm kuruluşlar kapatılmalı ve yeniden örgütlenmelerine izin verilmemelidir.

3 — Can güvenliğini sağlamada aciz kalan, ihmal gösteren ve saldırganlardan yana taraf tutan vali, emniyet müdürü ve diğer görevliler, anında görevden alınmalıdır.

4 — Tarafsızlık adına, faşistlerin amaçları doğrultusunda, demokratik kitle örgütlerine yapılan baskılar durdurulmalıdır.

5 — Hükümet, artık gelişmeleri doğru değerlendirmeli ve demokrasiden yana tüm güçler ve kuruluşlarla tutarlı diyaloğlar kurmalı, faşizme karşı dayanışma içinde bulunmalıdır.

Bizler, faşist çetelerin silâhlı - bombalı saldırılarının yıldıramadığı, engelleyemediği kitleler ve onların örgütleri olarak mücadelemizi sürdürmede kararlıyız. Bugün bu kararlılığı gösteremeyenlerin, bir gün tarih önünde mutlaka hesap vereceklerine inanıyoruz.

Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin yılmadan, bunalmadan, verecekleri mücadele sonunda gelecek günlerin mutlaka aydınlık olacağından kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Halkımıza saygıyla duyururuz.»

Çeşitli meslek odaları ve kuruluşları da yaptıkları açıklamalarda, aynı yöndeki görüşlerini dile getirdiler ve hükümetin vakit geçirmeden faşist saldırganların üzerine gitmesini istediler. Bu konuda «suskunluğu» veya «tarafsızlığı» ile bilinen köşe yazarları, sendika liderleri, siyasi parti sözcüleri de, hükümetin artık faşist saldırılar karşısında yeterli önlemleri almadığını ve vakit geçirmeden saldırganlığın üzerine gidilmesi gerektiğini itiraf etmek zorunda kaldılar.

Hükümet sözcüleri bundan önce yaptıkları çeşitli açıklamalarda, sorunu çözmek için «sabırlı» olmak gerektiğinden sözettiler. Onlara göre, belli zorlamalarla faşist örgütleri «barışa ikna» etmek mümkün olabilecekti. Olmadığını, olamayacağını artık kendileri de görmek ve itiraf etmek zorunda kaldıklarına göre, bundan sonra, neden beklendiğini izah etmeleri mümkün olmayacaktır. Hiç bir mülahaza, faşistlerin üzerine gitmemenin gerekçesi olamaz. Vurdumduymazlığın veya çekimserliğin devam edeceğini gösteren belli bir zaman kesitinin yaşanmış olmasına rağmen demokrasi güçleri hükümetin artık gerekli adımları atmasını ve suçlulardan hesap sorulmasını bekliyor.

12 TEMMUZ 1978

- Ankara Başsavcı Yardımcısı, Doçent Cömert'in öldürülmesi ile ilgili olarak ipucu elde edilemediğini söyledi.
- Isparta'da tutuklanan 22 komando cezaevinde olay çıkardı, 4 kişi yaralandı.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu: «Saldırı olaylarının tek kaynaktan yönlendirildiğini anlamak için kâhin olmaya gerek yoktur. Belli ki Nazi özlemcileri, Hitler taklitçisi Kafatasçılar, gericiliğin ve karanlığın yegâne bekçileri, eğitim-bilim emekçilerine karşı sistemli bir ölüm taarruzu kararı vermişlerdir.» dedi.
- POL-DER Genel Sekreteri, «Faşizm halkı yıldırmak için cinayetler işliyor» dedi.
- Moritanya'nın yeni Devlet Başkanı Yarbay Salek, Batı Sahra sorununu, «Kardeş Fas Krallığı» ile birlikte çözeceklerini söyledi.
- ABD Senatosu, Sovyetler Birliği'nde Shcharansky ile Ginzburg'un yargılanmalarını kınayan bir karar kabul etti.

13 TEMMUZ 1978

- H. Ü. Rektörü Prof. Pınar, «Bu faşist tırmanışa dur denilmesini istiyoruz» dedi.
- DİSK, TÖB-DER, TMMOB, TÜMOD TÜMAS, TÜM-DER, TÜTED, TÜS-DER, Çağdaş Hukukçular Derneği, Türk Tabipler Birliği ve A. Ü. Öğrenci Aileleri Derneği, «Hükümetin cinayet odakları karşısında yeterli bir tavır içinde olmadığını» bildirdiler.
- MİT Müsteşarlığına atanan emekli Orgeneral Adnan Ersöz görevine başladı.
- Anayasa Mahkemesi Başkanı Kâni Vrana ile üç Anayasa Mahkemesi üyesi emekli oldu.
- ABD Başkanı Carter, SSCB Devlet Başkanı Brejnev'e gönderdiği mesajda, Sovyet rejim aleyhtarlarının yargılanmalarının Helsinki anlaşmasının çiğnenmesi anlamına geldiğini ileri sürdü.

14 TEMMUZ 1978

- Kırşehir Eğitim Enstitüsü devrimci öğrencilerinin üzerine komandolar tarafından patlayıcı madde atıldı, 23 kişi yaralandı.
- Elâzığ'da solcu bir genç, ateş açılarak öldürüldü.
- İstanbul Atatürk ve Ortaköy Eğitim Enstitüleri Müdür ve Müdür Yardımcıları, yaptıkları ortak açıklamada, yüksek öğrenim kurumlarına yönelik saldırı olaylarının sağcı ve solcuların çatışması olmadığını, ilericileri ve tüm halkı yıldırmaya yönelik olduğunu belirterek, İçişleri Bakanının ivedi ve tutarlı önlemler almasını istediler.

15 TEMMUZ 1978

- Hükümet ile Türk-İş arasında sürdürülen görüşmelerde, bu yıl imzalanacak toplu sözleşmelerde işçilerin hayat seviyesinin «1976 yılında yapılan toplu sözleşmelerle sağlanan hayat seviyesinin altına düşmemesi» konusunda görüş birliğine varıldı.
- Elbistan ve Ankara'da 2 kişi öldürüldü.

16 TEMMUZ 1978

- Gürbüz Atabek'in görevden alınması ile boşalan Emniyet Genel Müdürlüğüne Diyarbakır Valisi Haydar Özkın getirildi.
- 7 Batılı ileri kapitalist ülkenin düzenlediği 4. Dünya Ekonomik Zirve Toplantısı Federal Almanya Başkenti Bonn'da başladı.
- Kıbrıs Rum Demokratik Birlik Partisi Genel Başkanı Klerides, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Kipriyanu'yu, siyasal durumu sağlamlaştırmak için halkı heyecana kaptıracak gerçek dışı olaylar yaratmakla suçladı.

17 TEMMUZ 1978

- POL-DER Genel Merkezi, Danıştay kararı uyarınca yeniden açıldı.
- İstanbul Emniyet Müdürü Nazmi İyibil görevden alınarak, yerine Erzurum Valisi Hayri Kozakçıoğlu atandı.
- Ağrı Valisi Muzaffer Yüce, bir komandonun otomobilinde saatli bomba bulunduğunu açıkladı.
- Kıbrıs Cumhurbaşkanı Kipriyanu, Türk - Rum görüşmelerinde Rum temsilcisi olan Tasos Papadopulos'u görevden aldı.

18 TEMMUZ 1978

- SEKA ürünlerine yüzde 10 - 30 oranında zam yapıldı.
- Elazığ, Diyarbakır, Adana ve İstanbul'da 4 kişi öldürüldü.
- AKEL, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Kipriyanu'yu desteklediğini açıkladı.
- ABD, İsrail ve Mısır'ın katıldıkları, Ortadoğu'ya ilişkin Londra Konferansı başladı.
- 7 Batılı kapitalist ülkenin düzenlediği 4. Dünya Ekonomik Zirve Toplantısı'ndan sonra yayınlanan ortak bildiride, Federal Almanya'nın iç harcamaları 5,1 milyar dolar artırmak için gerekli önlemleri alacağı, Japonya'nın büyüme hızını yüzde 5'ten yüzde 7'ye çıkartacağı, ihracatı frenleyeceği, ABD'nin ise enflasyonla mücadele için her önlemi alacağı belirtildi.
- Afrika Birliği Zirve Konferansı Sudan'ın başkenti Hartum'da başladı.

19 TEMMUZ 1978

- Ağrı Valisi Yüce, saatli bomba olayı sanığı komando Orhan Salman'ı kaçıran polislerin MHP sempatizanları olduğunu belirterek, bu polislerin açığa alındığını açıkladı.
- Türkiye ile AET arasındaki resmi görüşmelerde, Türkiye'nin «İlişkileri Dördüncü Plan döneminde dondurma» önerisine karşı, AET «Türkiye'nin üyeliğe aday üyeler gibi düşünülerek, ortak bir ekonomik politika izlenebileceğini belirtti.

20 TEMMUZ 1978

- Hükümetle Türk-İş arasında imzalanan «Toplumsal Anlaşma»da «Kamu kesimiyle yapılan Toplu İş Sözleşmelerinde toplam ücret zamlarının, işçinin satınalma gücünü geriye götürmemek üzere 1976 top-

lam işçi gelir düzeyinin, toplu sözleşme yürürlük süresindeki fiyat artışları ile kuruluştaki istihdam artışı da dikkate alınarak bulunacak gelir düzeyinde tutulacağı» bildirildi.

- Bayındırlık Bakanı Elçi, «Ülkenin huzuru için MHP'nin kapatılması gerekir» dedi.

bir BELGE

«Toplumsal Anlaşma»

Hükümet adına Başbakan Bülent Ecevit'le Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Genel Başkan Halil Tunç arasında yapılan görüşmeler ve ortak çalışmalar sonucunda,

Demokratik çalışma yaşamının, demokrasiyi ve ekonomiyi güçlendirecek, kalkınmayı sağlıklı ve dengeli olarak hızlandıracak, refahı toplumun tüm kesimlerine yayacak ve hakça bir düzeni gerçekleştirecek yönde gelişmesini güvence altına almak amacıyla,

Bir TOPLUMSAL ANLAŞMA'ya varılmıştır.

Bu Toplumsal Anlaşma, Cumhuriyet Anayasası çerçevesinde ve bundan onbeş yıl önce gerçekleşen ileri ve demokratik işçi hakları doğrultusunda uygulanacaktır. İşçi haklarının uygulamadaki aksaklıklarını giderici çalışmalar birlikte yapılacaktır.

Türk - Iş'e bağlı kuruluşlarla kamu kesimi kuruluşları arasındaki toplu sözleşmelerin bu Toplumsal Anlaşmaya uygunluğu birlikte gözetilecektir.

Dengesiz gelişmenin, düzensiz sınaileşmenin, sağlıksız ve hızlı kentleşmenin doğurduğu sorunlar, son yıllarda Türkiye'yi, Cumhuriyet Tarihinin en ağır ekonomik ve toplumsal bunalımlarına sürüklemiştir.

Çağdaş Dünya koşullarında ve özgürlükçü demokratik rejimde bu sorunlar ancak siyasal iktidarla demokratik işçi hareketinin elele vermeleri ve dayanışma içinde olmaları ile çözülebilir ve aşılabilir.

Hükümetle Türk - İş ve genel olarak demokratik Türk İşçi Hareketi. Anayasa dışı eğilimlerin, yasa dışı eylemlerin ve toplumda barışı ve huzuru bozucu davranışların her zaman ve ayırım gözetmeksizin karşısında durum almışlardır ve alacaklardır.

Böyle bir tutumu paylaşan bir Hükümetle işçi kuruluşu arasındaki işbirliği ve dayanışma, çalışma barışına olduğu kadar genel anlamda toplum barışına da büyük katkıda bulunacaktır.

Hükümetle Türk - İş,

- İşsizliği hızla azaltıcı bir ekonomik atılım dönemine girilmedikçe

ve başta köylüler olmak üzere tüm halkın gelişme nimetlerinden hakça yararlanması sağlanmadıkça, toplu sözleşmelerle yalnız işçilere tanınacak maddî olanakların işçilere de mutluluk getirmeyeceğinde;

- Sağlıklı bir gelişme sürecine girilmedikçe ve gelirlerle fiyatlar arasında refah artışını yaygın ve sürekli kılıcı bir denge sağlanmadıkça, işçi ücretlerindeki artışın gerçerlik taşımayacağında;
- Verimlilik ve üretim arttırılmadıkça ve ulusal sanayiin dışa bağımlılığı azaltılmadıkça dış ödemeler darboğazından kurtulma olanağı bulunmayacağında;
- Kamu kesimindeki işletmeler verimli çalışır ve kaynak yaratır duruma getirilmedikçe ekonomik sorunlarımızın çözülemeyeceğinde ve işçiler yönetime ve sorumluluğa katılmadan da bu işletmelerin sağlıklı bir duruma gelemeyeceğinde, birleşmektedirler.

Hükümetle Türk - İş, özel kesimde sağlıklı işçi - işveren ilişkileri kurulmasının ve aşırı kâr heveslerinden ve alışkanlığından kurtulmanın da, topluma huzur getirici, refahı yaygınlaştırıcı, gelişmeyi hızlandırıcı bir demokratik gelir - fiyat politikası bakımından zorunlu olduğu görüşündedirler.

Sosyal adaleti toplumun tümünü kapsayacak biçimde yaygınlaştırmanın yalnızca toplu sözleşmelerle gerçekleşemeyeceğini gözönünde tutan hükümet ve Türk - İş, yatırıma ayrılabilir kaynakları artıran hakça bir vergi düzenini, bu yönde en etkin araçlardan biri olarak değerlendirmektedirler. Vergi yasalarında bu amaçla yapılacak ve özellikle dar gelirliler üzerindeki vergi yükünü azaltacak değişiklikleri Türk - İş bütün gücüyle destekleyecektir.

Aynı anlayışla Türk - İş, fiyat artışlarının kısılması çabalarında da Hükümete yardımcı olacaktır.

Öte yandan Hükümet, çalışanların haklarının yaygınlaştırma amacıyla, işçi - memur ayrımının saptanması ve tarım işçilerinin haklarının yasal bir düzenlemeye bağlanması yönündeki çalışmaları hızlandıracaktır.

Ekonomik ve toplumsal bunalımlar ve demokratik rejime yönelen tehlikeler karşısında çözüm ararken, bazı çevreler, ekonomik yapıdaki çarpıklıkları ve toplumdaki adaletsizlikleri görmezlikten gelip, işçi haklarının kısılması ya da bir süre askıya alınması gibi yanlış ve sakıncalı görüş ve eğilimlere yönelmektedirler. Bu tür görüş ve eğilimlerin, bunalımları ve demokrasiye yönelen tehlikeleri ağırlaştırmaktan başka bir sonuç vermeyeceğine inanan Hükümet ve Türk - İş, vardıkları TOPLUMSAL ANLAŞMA ile demokratik işçi haklarını koruyup geliştirmenin ve demokrasimizin de güvence altına alınmış olacağı kanısındadırlar.

Ekonomik ve toplumsal sorunların sağlıklı çözümüne yönelik önlemlerin gerçekleşmesinde ve etkinleşmesinde demokratik işçi hareke-

tinin katkısının önemli bir etken olacağını bilen Türk - İş, bu anlayış içinde, Hükümetle ilişkilerini daha ileri boyutlarda sürdürerek güçlendirmeye, hakça ekonomik kalkınmaya ve demokratik gelişime yönelik ortak bir işbirliği programını destekleme kararındadır.

Demokratik süreç ve toplumsal adalet içinde gelişmeyi hızlandırıp sürdürebilen ve toplum barışını ve huzurunu gerçekleştirebilen bütün ülkelerde Hükümetlerin bunu demokratik işçi hareketi ile ve bu hareketin temsilcisi olan sendika kuruluşları ile yakın bir işbirliği ve dayanışma kurarak sağlayabildiklerini gözönünde tutan Cumhuriyet Hükümeti de bu yönde bir işbirliğini ve dayanışmayı en ileri ölçüde gerçekleştirmeye hazırdır ve isteklidir ve ülkemizdeki demokratik işçi hareketi yöneticilerini böyle bir anlayışın bilinci içinde görmekten mutludur. Hükümet, bunu, Türk Ulusu ve Türk işçisi açısından kıvanç verici ve demokratik gelişmemizin geleceğine güvenle bakılabilmesini sağlayıcı bir önemli olgu olarak değerlendirmektedir.

Söz konusu işbirliğinin özelilkle kamu kuruluşlarında kısa sürede somutlaştırılması bakımından düşün birliğine ve aşağıdaki konularda ilke anlaşmasına varılmıştır:

1 — Yalnızca ekonomik savaşıma ağırlık veren sendikacılık, ülkemizin ekonomik ve sosyal koşulları yönünden hızla bir çıkmaza yönelmekte, bu çıkmazın bugün var olan emekçi hakları bakımından kamuoyunu olumsuz biçimde etkilemeye başladığı görülmektedir. Bu nedenle ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum gözönünde tutularak, kamu kesimiyle yapılan toplu iş sözleşmelerinde toplam ücret zamları, işçinin satın alma gücünü geriye götürmek üzere, 1976 toplam işçi gelir düzeyi ile toplu sözleşme yürürlük süresindeki fiyat artışları ve kuruluştaki istihdam artışı da dikkate alınarak bulunacak gelir düzeyinde tutulacaktır. Toplu pazarlıklarda ücretler, sosyal yardımlar vb. konular bu kurala göre saptanacaktır.

2 — Ekonomik ve toplumsal yardımların asgari normlarını saptamak için Hükümetle sendika üst kuruluşlarının yetkili uzmanlarından oluşturulacak bir teknik komite bu konudaki çalışmaları en kısa süre içerisinde sonuçlandıracaktır.

3 — Ücretlerin saptanmasında işin niteliği ve meslek bilgi ve becerisi gözönünde tutulacaktır.

4 — Kamu kesiminde işçilerin ve öteki çalışanların üretim, yatırım ve yönetim kararlarına katılmalarını öngören bir katılım modeli hazırlanacaktır. Bu modelin ilkeleri teknisyenlerce en kısa sürede hazırlanıp kesin karar için sunulacaktır.

5 — Kamu kuruluşlarında üretimin etkinliğini ve artışını, bunun yanısıra yöneticinin yönetimdeki etkinliğini engelleyici nitelikteki maddeler toplu sözleşmelere konmayacaktır, daha önce toplu sözleşmelere

konulmuş bu nitelikteki maddeler de işletilmeyecektir. (Bu bölümde sözü edilen maddeler akçalı hükümleri içeren maddeler olmayıp, özellikle emek kullanımı ve istihdama ilişkin maddelerdir). Kuruluşların kendi bünyeleri içinde işçi ve işveren temsilcilerinden oluşturacakları komisyonlar, değinilen bu maddeleri saptayarak, bunlara yönelik önerileri oluşturacaklardır. Bu kural gözönünde tutulmak koşuluyla işçilerin yönetime ve sorumluluğa katılmalarını, verimlilik ve kâr artışına da hız katıcı ve demokrasimize yeni bir boyut kazandırıcı yönde düzenlemek ve sağlamak üzere ortak çalışmalar yapılacaktır.

6 — Kamu kesimindeki kuruluşlar toplu sözleşmelerini bağlamada karşılaştıkları, özellikle bilgi akımını içeren sorunları çözmeye yönelik ortak bir birim kuracaklar ve bugüne değin bu amaçla ilişkide bulundukları özel kuruluşlarla ilişkilerini keseceklerdir.

Öte yandan, çalışma yasalarındaki eksikliklerin ve yürümeyen veya uygulama açısından güçlük çıkaran kuralların daha önce değinilen teknik komisyon aracılığıyla saptanarak kısa sürede yeniden düzenlenmesi için gerekli işbirliği yapılacaktır. Bu açıdan özellikle şu konular üzerinde durulmasında düşün birliğine varılmıştır:

1 — Iş yasasının 13, 17 ve 24'üncü maddeleri toplum gereklerine uygun biçimde ve çalışanların hakları doğrultusunda yeniden düzenlenecektir.

2 — Toplu pazarlık ve sözleşme yapacak sendikanın belirlenmesinde (ihtilâflı durumlarda) referandum ilkesini, sendikal yarışmada sorumsuzluğa yol açmayacak ve işçilere zarar vermeyecek yönde yasalaştırmak üzere gereken çalışmalar yapılacaktır.

3 — Toplu sözleşme ve grev hakları, Anayasa çerçevesinde, toplumsal gereksinimlere ve demokratik gelişimin gereklerinin daha uygun biçime getirilmek üzere gözden geçirilip belirlenecektir.

Ekonomik kalkınmanın ve demokratik gelişimin gerçekleştirilmesine yönelik işbirliğinin ve Hükümetle başlıca işçi kuruluşları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla sürekli bir komisyonun kurulması kararlaştırılmıştır. Tarafların seçeceği yöneticilerden oluşan bu komisyon Başbakan'ın sorumlu kılacağı bir Devlet Bakanı ile birlikte çalışmalarını sürdürecektir. Bu çalışmalarda oluşturulan kararlar Başbakan'la Konfederasyon Genel Başkanı'na sunulacaktır.

Kalkınma Plânı Stratejisinin, planların ve yıllık programların hazırlanışı, ekonomik ve sosyal politikalarla fiyat ve gelir politikalarının saptanıp izlenmesi, fiyatların denetimi ve fiyat - gelir dengesinin sağlıklı ekonomik kalkınmayı hızlandıracak ve refahı artırıp yaygınlaştıracak biçimde korunması, istihdam olanaklarının artırılması, verimliliğin yükseltilmesi gibi temel sorunlar demokratik işçi hareketiyle birlikte sürekli biçimde ele alınacaktır.

Toplu sözleşme düzeninin tek yanlı müdahalelerle yönlendirilemeyeceği açıktır. İşçilerimizin övgü ile belirtilmek gereken bu konudaki duyarlılığı da gözönünde tutularak, ekonomik ve sosyal sorunların çözümünde sendikaların müzakere bağımsızlığı korunacaktır.

Hükümet'le Türk - İş, daha sonraki toplu sözleşme dönemi ile ilgili olarak da ayrıca aşağıdaki ilkeler üzerinde görüş birliğine varmışlardır:

1 — Hükümetin toplumsal politikası sonucu mal ve hizmet fiyatları ekonomik gereklerin altında tutulan ya da yapıları gereği toplumsal hizmet niteliğinde olan kuruluşlar dışında toplu sözleşmeler için, kuruluşlar, Hükümetten maddî yardım isteme yerine, kendi olanaklarını en verimli biçimde değerlendireceklerdir.

2 — Ekonomik ve toplumsal yaşamda yönetime ve sorumluluğa katılmanın gereği olarak işçiler, kamu kesimi işletmelerinin yıllık programlarında yeralan yatırımların gerçekleştirilmesine gerekli katkıyı yapacaklardır ve buna özen göstereceklerdir.

3 — Kamu kesimi işletmelerinde işyeri ve işletme düzeyinde de yönetime ve sorumluluğa etkin biçimde katılmayı sağlayan —ancak yönetim etkinliğini ve disiplinini bozmayan— bir düzen kurulacaktır. Yönetime katılma yetkisi ile sorumluluk birlikte gerçekleştirilecektir.

4 — Yatırım hedeflerinin yerine getirilmesinden sonra doğacak kârın belirli bir bölümünün işçi payı olarak yatırıma katılma biçiminde kullanılmasını sağlamak üzere gerekli önlemler alınacaktır.

5 — Gerekli uyumu sağlamak üzere tüm kamu kesimi için bir çerçeve anlaşması yapılmasına gidilecektir.

6 — Kamu kesiminde ücretler arası denge için gerekirse bir fonun oluşturulması sağlanacaktır.

7 — Bir dönem içinde işyeri ve işkolu esasına göre ayrı ayrı toplu sözleşmeler yapılmaması, bunun kaçınılmaz olabileceği durumlarda da ek yarar sağlanmaması yoluna gidilecektir.

8 — Geçmiş yıllardaki uygulama dikkate alınarak sendikaların ilk isteklerini makûl bir düzeyde başlatmaları sağlanacaktır.

9 — Belirli bir yer ya da işletmedeki işçi fazlasını mesleğine uygun başka alanlara aktarmak için kolaylık sağlanacak ve toplu sözleşmelere bunu önleyici veya genellikle yönetim etkinliğini bozucu yönde girmiş hükümler ayıklanacaktır.

10 — Sosyal yardımlarda bütünlük ve bunların toplam gelir içinde hesaplanması temel kural olacaktır.

Bu TOPLUMSAL ANLAŞMA'daki ilkelerin ve kuralların, işçi ücretlerini dondurma veya işçilerin ulusal refah artışından haklarını alabilmelerini engelleme gibi bir amacı olmadığı, ancak ülke ekonomisi gerçekleriyle bağdaşmayan aşırı istekleri adaletli biçimde önlerken işçi kesiminin kendi içinde de denge ve adalet sağlamayı amaçladığı açıktır.

Hükümet, işçilerin sendika seçme özgürlüğünü engelleyici davranışlardan tüm kamu kuruluşlarının kaçınmasını, demokratik çalışma anlayışının kesin gereği saydığı gibi, bu Anlaşmanın, İşçi kuruluşları arasında haksız rekabete yol açmasına da özen gösterecektir.

Başbakan Bülent Ecevit ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Halil Tunç, bu TOPLUMSAL ANLAŞMA'nın, Türk demokrasisinde, demokratik çalışma yaşamında, hakça gelişme yolunda ve toplum barışının güvence altına alınmasında önemli bir aşama olacağı inancıdadırlar; ve bu anlaşmaya temel olan demokratik ve yapıcı anlayışın ve ilkelerin çalışma yaşamımızda etkinliği olan tüm kuruluşlarca ve kesimlerce benimsenmesi dileğinde birleşmektedirler.

bir YORUM

«Toplumsal Anlaşma»nın Düşündürdükleri

Ecevit hükümeti, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik darboğazdan, kendi felsefesi doğrultusunda bir çıkış yolu deniyor. Bu yol, Ecevit hükümetinin 7 aylık iktidarında değişik zamanlarda ve değişik biçimlerde kendisini açığa vurdu. Ama iki temel eğilimi bağrında barındıran bu yolda Ecevit hükümeti henüz yeterince mesafe alabilmiş değil.

Ekonomik darboğazdan çıkabilmek için hükümetin benimsediği yol, dış finansman kaynakları bulmak, borçları ertelemek ve ABD silâh ambargosunu kaldırtmak, içte de ücretleri dondurmak ve emekçilere kemerleri sıktırmak şeklinde karakterize edilebilir. Bu iki sonuç birlikte ve bir arada sağlanabilmelidir ki hükümet tekelcilere verdiği sözlerin altından kalkabilsin, onların desteğini sürekli kılabilsin. İktidarın güvencesini burada gördüğü için hükümet açısından emekçilerin durumu veya demokrasi güçlerinin tepkileri **hiç** önemli değildir.

Seri yurtdışı gezilerine çıkmadan önce Ecevit, Halil Tunç'u ziyaret ederek, ekonomik darboğazdan çıkışa «işçilerin katkısı» konusunda bir prensip anlaşmasına varmış bulunuyordu. Sorun, ilişkilerin detaylandırılmasına ve bir «anlaşma»ya bağlanmasına kalmıştı. Nihayet 20 Temmuzdan sonra bu **anlaşmanın** ana hatları belirdi ve Bakanlar Kurulu'nda onaylanarak hayata geçirilmeye başlandı.

Anlaşma şüphesiz teorik olarak bu aşamada sadece TÜRK - İŞ yöneticilerini bağlamaktadır. İşçi sınıfının bu anlaşmaya ne diyeceğini za-

man gösterecektir. Demokrasi güçlerinin ve özellikle DİSK'in tepkisinin geniş işçi kitleleri üzerinde etkili olması ve TÜRK - İŞ'e bağlı işçilerin bu anlaşmayı pratikte işlemez hale getirmeleri mümkündür ve gereklidir.

Çünkü hayat pahalılığı ve enflasyon hızı, işçi ücretlerindeki artışlarla karşılanır gibi değildir. İşçilerin % 100 - 200 gibi, reel ölçülere vurulduğunda çok haklı görünen ücret artış taleplerine dahi hükümet tahammül edemediğini açığa vurmuştur. Etibank işyerlerindeki toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandığı ve bakanlığın imzasına açıldığı sırada Başbakan'ın bir telefon emriyle durdurulduğu ve gerekçe olarak da, işçilere fazla ücret artışı sağlanmasının gösterildiği hatırlanırsa, işçilerin, değil hayat düzeylerini yükseltmek, korumak için ileri sürdükleri taleplere dahi Ecevit hükümetinin karşı olduğu anlaşılır. Emekten yana olma iddiasını sürekli tekrarlayan sosyal demokrasinin bu tutumu aslında hiç de şaşırtıcı değil.

İşçilere sağlanması vaadedilen ve öteki vaadler gibi kâğıt üzerinde kalacağı açıkça belli olan bir yığın hükmü içeren hükümet TÜRK - İŞ anlaşmasının en önemli yanı ücretlere ilişkin olanıdır. Tekelci çevreleri son derece memnun bırakan bu anlaşmayla, işçi ücretlerindeki artış hızı 1976 yılı düzeyinde tutulmaktadır. Bunun bir tek anlamı vardır: İşçiler 1976 yılındaki ücretler çerçevesinde hayatlarını sürdürmek zorundadırlar. Yani, 1976 yılında bir işçi nasıl yaşıyor ve ne kadar tüketiyorsa bugün ve anlaşmanın geçerli olduğu sürece o kadar tüketecektir. Böylece, bu anlaşmayla, işçilerin, hayat koşullarını iyileştirmek için verdikleri mücadele anlamsız hale getirilmek istenmektedir.

İlk bakışta işçilerin yaşama düzeylerini korudukları izlenimini veren bu uygulama aslında fiilen işçilerin hayat düzeylerinin, öteki toplum kesimlerine göre bir gerilemesi olacaktır. Çünkü, milli gelir 1976 yılından bu yana belli bir miktar yükseldiği gibi, en kötü şartlarda bile bundan sonra da yükselmeye devam edecektir. Halbuki bu milli gelirin hemen tamamı işçiler tarafından üretilmektedir. Böylece işçilerin milli gelirdeki payları dondurulmakta, ücretlerin dondurulmasıyla varılacak bir sonuca bu anlaşmayla ulaşılacaktır. Ücretler değil ama işçilerin milli gelirden aldıkları pay dondurulmaktadır. Onların yaşama koşulları dondurulmaktadır.

Sosyal demokrasinin olduğu kadar bu anlaşmayla sarı sendikacılığın da ipliği biraz daha pazara çıkmış olmaktadır. Hükümet olduğundan bu yana tercihini sermayeden yana açıkça koymuş ve tekelcilerin geniş desteğini almış olan hükümet, bu doğrultudan sapmış değil. İşçilere ve emekçilere kemerleri sıktırmak yoluyla ekonomik darboğazın aşılması demek, ekonominin bütün yükünün çalışanların sırtına bindirilmesi demek olacaktır ve bugüne kadarki uygulamadan bunun böyle olduğu görülmüştür. Hükümetin seri halde ertelediği grevler, önlenen toplu

sözleşme anlaşmaları, tütünde, pamukta, fındıkta ve benzeri ürünlerde çok düşük tutulan taban fiyatları, hükümetin sözünü ettiğimiz siyasetinin birer sonuçları olmuştur.

Sarı sendikacılığın şampiyonluğunu kimseye bırakmayan TÜRK-İŞ yönetimi ise, hükümetle yaptığı bu anlaşmayla işçi düşmanı yüzünü bir kez daha göstermiş olmaktadır. TÜRK - İŞ'in bu tutumuyla kamu işyerlerinde çalışan bir milyona yakın işçi, yaşama seviyeleri dondurulan ve hattâ düşmekte olanlar arasına katılmış olmaktadır. Nitekim Halil Tunç'un bu teslimiyeti, yeniden kontenjan senatörlüğüne seçilmesi suretiyle ödüllendirilmiş ve «üstün hizmetleri» görmezlikten gelinmemiştir.

Anlaşmadan en çok memnun olanlar şüphesiz işadamları olmuştur. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Genel Başkanı Feyyaz Berker, eskiden beri «gerçekçi ve akılcı» bir ücret düzenini savunduklarını belirterek «anlaşmayı» övmüş ve şöyle konuşmuştur:

> «En büyük işçi kuruluşumuzun kavgadan yana değil, barıştan yana olduklarını ortaya koymaları; toplu sözleşmelerde bugüne kadar önemli bir sorun olarak ortaya çıkan ve yöneticinin yönetimdeki etkenliğini ve işçi fazlalarının mesleklerine uygun başka alanlara aktarılmasını engelleyen uygulamalara son verileceğinin açıklanması önemli aşamalardır.
>
> Öteden beri savunduğumuz diğer önemli bir ilke, ülke kalkınmasında hükümet - işçi - işveren üçlüsünün güçbirliğidir. Karma ekonomi düzeninde bu üçlü güçbirliği halkalarındaki eksiklikler ekonomik ve sosyal dengeyi bozar.
>
> Halbuki yeni anlaşma ile Türk işçisi «kamu işçisi» ve «diğerleri» de ikiye ayrılmaktadır.
>
> Çerçeve anlaşma ana ilke olarak ve genel çizgileriyle yukarıda değindiğimiz ayrımı getirici yönü dışında olumlu görülmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki uygulamaya yön verecek olan bundan sonra alınacak kararlar ve tespit edilecek esaslardır. Bunlar ortaya çıkmadan kesin bir değerlendirme yapmak için vakit erkendir.»

Öbür yandan MESS Genel Sekreteri İlhal Lök de bir açıklama yaparak anlaşmanın olumlu yanlarının bulunduğunu ve bundan memnunluk duyduklarını belirtmiştir.

Anlaşma, sadece işçilerin yaşama düzeylerini dondurmayı amaçlamakla kalmıyor. Böylece demokratik işçi hareketine de ağır bir darbe indirilmek istenmektedir. Sendikaların temel fonksiyonlarının başında, üyeleri olan işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için mücadele vermeleri gelir. İşçi sınıfı, kapitalizm çerçevesinde sendikaları aracılığıyla yürüttüğü mücadelede kazandığı haklarla ancak yaşamını iyileştirebiliyor. Sermaye sınıfları ve devlet sendikaların bu fonksiyonlarını yitirmeleri için sistemli bir çaba içindedirler. Ama sendikaların bu mücadele-

den kendi elleriyle çekilmeleri, sermayenin çıkarları için işçilerin daha iyi yaşamaktan vazgeçmeleri ancak sarı TÜRK - İŞ yöneticileri ve TUNÇ hainlerine özgü bir meziyet olarak görülmelidir.

Ancak, işçi sınıfı ekonomik ve demokratik mücadelesinden objektif olarak vazgeçemez. Bırakalım bir önderlik arkasında verilen mücadeleyi, işçilerin kendiliğinden mücadelesi, zaten bu nesnel zorunluluktan kaynaklanmaktadır. İşçi sınıfı demokratik hareketi, genel emekçi halk muhalefetinin belkemiğini oluşturur. Bu mücadeleyi bütünüyle önleme girişimleri sonuçsuz kalmaya mahkûmdurlar. Olsa olsa, bu mücadelenin önüne dikilen işçi aristokrasisinin etkinliği azalır ve işçilerin sınıf bilinçleri yükselmiş olur. Demokrasi güçlerinin ilk tepkilerine bakmak, **anlaşmanın** pratik bir değer taşımayacağı şeklindeki ihtimalleri güçlendirecek yöndedir. Bu konuda, işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK, temkinli bir tutum takınarak Başbakan'ın uzlaşma (!) çağrılarını geri çevirme basiretini göstermiştir. Hükümetle TÜRK - İŞ arasında varılan anlaşmaya ise DISK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar şu sözlerle karşı çıkmıştır:

> «Gündeminin ana maddesi emperyalizme ve faşizme karşı mücadele olan Türkiye işçi sınıfı sınırlı da olsa ilerici hükümetlerin tarihsel konumunun bilinci içinde istemlerini kararlı bir biçimde savunmak durumundadır. DİSK. işçi sınıfına ve emekçi halka karşı sorumludur. DİSK olayları işçi sınıfının bilimi ışığında ve bu sorumluluk anlayışı içinde değerlendirir ve tavrını buna göre ortaya koyar.»
>
> «DİSK, Hükümetin bu istemlerinin hayata geçirilmesine yönelik her girişimini sonuna kadar destekleyecektir. Ayrıca devletin yönetiminde işçilerin söz ve karar sahibi olmasını savunan Hükümet ILO, SSK Genel Kurulu, SSK Müdürler Kurulu, Yüksek Hakem Heyeti, Asgari Ücret Komisyonu, TRT Danışma ve Denetim Kurulları gibi işçileri yakından ilgilendiren sorunların tartışıldığı kurullarda DISK'in de temsilini sağlayarak içtenliğini göstermelidir.»
>
> «Bugün Hükümet ile Türk - İş arasında işçi ücretleri temel konu olmak üzere, çalışma hayatına ilişkin bazı konuları kapsayan bir anlaşmaya varılmıştır. Üst düzeyde varılan bu anlaşma, tabanın kabul edemeyeceği bir anlaşmadır. Bu anlaşma, sınıf işbirliğini savunmayı ,sınıf uzlaşmacılığını bir kez daha sergileyen bir anlaşmadır.»

Sosyal demokrat sendika önderleri anlaşmadan yana tutum takınmışlardır ve bu tutumları sürecektir. Gerici sendikaların ise bu konuda işçi haklarından yana bir tutum takınmaları «abes» olur. Anlaşmayı pratikte işlemez hale getirecek olan ise işçi kitlelerinin tipkileri ve tercihleri olacaktır. DİSK bu **anlaşmaya** kitlesiyle birlikte karşı çıkarken TÜRK - İŞ'e bağlı sendika tabanındaki işçilerin de bu doğrultuda hare-

ket edeceklerini şimdiden söylemek mümkündür. Çünkü işçiler anlaşmanın kendileri için taşıdığı sakıncaları çok geçmeden anlayacaklardır. Ücret artış taleplerinin önceden bir «protokole» bağlanmasının ne anlama geldiğini anlamak için işçiler fazla beklemeyeceklerdir. Daha şimdiden, kamu işyerlerindeki uyuşmazlıklar bu doğrultuda çözülmeye, hükümetin çizdiği sınırlar içinde «anlaşmalar» sağlanmaya başlamıştır.

Hükümet ekonomik darboğazın faturasını işçilere ödetmeyi başaramayacaktır. Sosyalist partiler, demokratik örgütler ve öncü demokratik güçlerin tümü daha şimdiden anlaşmaya karşı tutumlarını açıklamış bulunuyorlar. Ve hattâ sosyal demokrasiden çok şeyler uman bazı demokrat çevreler bile bu anlaşmaya kuşkuyla baktıklarını gizleme gereğini duymamışlardır. Demokrasiyi savunan ve geliştirmeye çalışan bir hükümete, işçi haklarından fedakârlık etme pahasına bile olsa sınırsız bir destek sağlamak anlayışı, hele hükümetin demokratikleşme sürecine ters tutum ve davranışlarından sonra geçerliliğini büsbütün yitirmeye başlamıştır.

Ancak tepkiler hâlâ bölük pörçüktür ve sistemli bir propaganda silâhından yoksundur. Demokrasi güçlerinin bu konuda elbirliği etmeleri, emekçi kitleleri **anlaşma** konusunda bilinçlendirmeleri, ortak çabalarını kalıcı kılabilmeleri gerekir. Kimilerinin sandığı gibi bu anlaşma, sarı sendikacılığı kurtarma ve güçlü kılma sonucunu değil, eğer hakkıyle değerlendirilirse, emekçilerden yana olmayan tüm politikaların iflâsını getirecektir. Sosyal demokrasinin ve sarı sendikacılığın kimliği tescil olmuştur ve olmaya devam edecektir. Demokrasi güçleri bu perspektiften halkın çıkarları adına önemli adımlar atabilirler ve atmalıdırlar.

21 TEMMUZ 1978

- DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, hükümet ile Türk-İş arasındaki anlaşmayı eleştirerek, DİSK'in nihai çözüm olarak sosyalizmi gördüğünü, sınıf uzlaşmacılığını sergileyen bu tür anlaşmalardan yana olmadığını söyledi.
- Başbakan Ecevit: «Toplumsal anlaşma dışında kalan sendikalar hiç kuşkusuz bazı güçlüklerle karşılaşacaklardır. Buna gerek kalmadan DİSK ile diyaloğu sürdürmek istiyoruz.»
- Isparta'da öldürülen TÖB-DER üyesi bir öğretmenin cenaze töreninde olay çıkaran faşistler, CHP il binası, TÖB-DER ve 30 kadar iş yerini tahrip ettiler.
- Eskişehir'de Kemal Pehlivan isimli TÖB-DER üyesi öğretmen, bir otomobilden açılan ateş sonucunda öldürüldü.
- Eskişehir Eğitim Enstitüsünde iki öğretmen, faşistler tarafından bıçaklanarak yaralandı.

Demokratik Öğretmen Hareketi ve TÖB-DER

Mehmet FIRAT

Ülkemizde sosyal muhalefetin gelişmesine paralel olarak tüm halk sınıf ve zümreleri gerek ekonomik hedefler ve siyasi demokrasi yönünde, gerekse politik mücadele alanında hızlı bir uyanma ve hareketlenme içindeler.

Bu hareketlenme, ekonomik - politik mücadeleye katılma sürecinde işçi sınıfının, kendi tarihsel misyonu ve toplumdaki öncü konumu doğrultusunda birinci derecede önemli bir yeri var.

Tekelci sermaye egemenliğine karşı sosyal muhalefette, faşizme ve gericiliğe karşı siyasal demokrasi mücadelesinde işçi sınıfının yanısıra, onun en yakın müttefiklerinden olan aydın kesimlerin işçi sınıfıyla olan ilişkileri gelişiyor, işçi sınıfı biliminin ve politikasının aydınlar üzerindeki etkisi ve yönlendirici rolü güçlenyor.

İşç sınıfı ile en yakın bağlar içinde olan ve işçi sınıfı biliminin, politik mücadelesinin en fazla etkinlik sahibi olduğu aydın kesimlerin başında öğretmenler gelmektedir.

Bu olguların somut verilerinden birisi, halk güçlerinin demokratik örgütlenmesi içinde DİSK ve TÖB - DER'in özgül bir öneme ve ağırlığa sahip olmasıyla kendisini göstermektedir. Aynı şekilde, demokratik öğretmen hareketinde işçi sınıfı ideolojisinin ve işçi sınıfı bağımsız politikasının etkinliğinin giderek artması, yaygınlaşıp kök salması her geçen gün daha net bir şekilde kendisini gösteriyor.

Demokratik öğretmen örgütlenmesinde işçi sınıfı bilimi rehberliğinin yönetime gelmesinden bu yana geçen iki yıl içinde ,öğretmen hareketi ve örgütlenmesi gerek nitel bakımdan güçlenmiş, gerekse nicel bakımdan yaygınlaşmıştır.

Bu gelişmeler üstelik de büyük çoğunluğu MC'nin şiddetli baskısı altında geçen ve faşist saldırıların hem ülke çapında tüm ileri güçlere

karşı, gerekse öğretmenlere karşı sürekli şiddetlendiği bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Bugün TÖB - DER, faşist saldırı ve cinayetlerin, yerli karşı-devrimci güçlerin birinci derecede boy hedefi hâline gelmiştir.

Türkiye'de 650 şubesi olan, il merkezleri dışında, —pek azı hariç— hemen hemen tüm ilçelerde örgütlenmiş bulunan, bir kısım bellibaşlı bucaklarda da şube örgütlenmesini geliştiren TÖB - DER, gerek bu yaygın örgütlenmesiyle, gerekse taşıdığı nitel ağırlık bakımından Türkiye'nin dört bir yanında faşistlerin nişangâh tahtası haline gelmiştir.

Gün olmuyor ki, şu veya bu ilde, ya da ilçede faşist güruhlar TÖB - DER binasına saldırmasın, gün olmuyor ki TÖB - DER'li öğretmenler öldürülmesin, yaralanmasın, saldırıya uğramasın.

Demokrasi güçleri arasında, öğretmenlere ve onların devrimci demokratik örgütlenmesine yöneltilen saldırılar rastlantı ve keyfi değildir. Faşizmin ve gericiliğin başlıca boy hedeflerinden birisinin, devrimci, ilerici, demokrat öğretmenler ve TÖB - DER olmasının objektif nedenleri vardır. MC altında TÖB - DER'in iki kez, pekçok TÖB - DER şubesinin defalarca kapatılmasını, bugün de TÖB - DER'i kapattırmak isteyenlerin CHP'yi sıkıştırmasını soyut bir olay olarak değerlendiremeyiz.

ÖĞRETMENLERİN MODERN TOPLUMDA ARTAN İŞLEVİ

Modern toplumda, eğitim emekçilerinin üretici güçlerin gelişmesine getirdikleri katkı giderek artmaktadır. Bilimsel ve teknolojik devrim, bilimi bizzat bir üretici güç durumuna getirmiştir. Böyle olunca, eğitim emekçileri, hem bilimsel ilerlemede, hem de bilimsel ve teknolojik verilerin, öğrenim sürecindeki genç kuşaklara iletilmesinde önemli bir pay sahibidirler. Öğretmenlerin çağdaş toplumdaki bellibaşlı işlevleri:

- Üretim için gerekli temel bilgileri ve deneyim birikimlerinin özünü yeni yetişen ve üretime hazırlanan genç kuşaklara iletirler;
- Özellikle yüksek öğrenim düzeyindeki eğitim emekçileri bu işlevin yanısıra, bilimsel ve teknolojik araştırmalarla ve bulgularla bilimsel ve teknolojik gelişmeyi güçlendirirler,
- Eğitim emekçileri, toplumun kültürel yaşamına katkı getirirler. İnsanlık tarihinin evrensel kültür mirasını ve bulundukları ülkenin kültürel değerlerini yeni kuşaklara aktarma görevinde önemli bir yer tutarlar.
- Eğitim emekçileri, bu konumlarıyla sadece bilimsel, teknolojik ve kültürel ilerlemeye katkı getirmekle kalmazlar, aynı zamanda, genç kuşakların genel ahlâk ilkeleri bakımından eğitilmesinde, insanlık onuruna yaraşan, insani değerlere ters düşmeyen değer yargılarının yeni kuşaklara kavratılmasında sorumluluk taşırlar.

Bu görevlerin eğitim emekçileri tarafından yerine getirilmesi sade-

ce teknolojik bilgilenme ile sınırlı değildir. Bir başka deyimle, öğretmenlerin modern toplumdaki işlevlerini, salt teknolojik gelişime katkı getirmek diye sınırlamak gerçekte onların toplumdaki rollerini ve etkinliklerini daraltmak olur.

Önemli olan, hem toplumun bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmesine yardımcı olmak, hem de bu gelişimleri **insanlık çıkarlarına uygun toplumsal hedeflere yöneltmek**'tir.

Örneğin, insanlığın kaydettiği teknolojik gelişmenin verilerini, bilimsel ve teknolojik devrimin ürünlerini hem emperyalizm ve uluslararası gericilik, hem de dünya sosyalist sistemi ve dünyanın diğer ilerici güçleri kullanmaktadırlar.

Bilimsel ve teknolojik devrimin verileri, birincilerin, —emperyalistlerin ve yandaşlarının— elinde insanlık düşmanı amaçların hizmetine verilirken, aynı veriler dünya sosyalist sistemi ve yandaşlarının elinde, insanlığın çıkarlarına uygun bir şekilde değerlendirilmektedir.

Birinciler, bu ürünleri ve verileri, halkları sömürmek, baskı altına almak, dünya barışını tehdit etmek, böylece yeryüzündeki sömürücü azınlığın ömrünü uzatmak için kullanmaktadırlar. İkinciler ise, tam tersine, bilimi ve teknolojiyi insanlığın ilerlemesi, bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizmin yeryüzünde güçlenmesi, dünya halklarının refahı, geri kalmış ülkelerin kalkınıp gerilikten kurtulması ve giderek sömürüsüz ve savaşsız bir dünyanın yaratılması gibi yüce amaçlara bağımlı kılmaktadırlar.

Bu nedenle, bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmeye katkı getiren eğitim emekçilerinin bu katkıları da kuru bir teknolojik bilgilendirmeden ibaret değildir. Öğretmenlerin çabaları toplumsal gelişiminden soyut olarak ele alınamaz.

Sosyalist toplum bu sorunu çözmüştür. Bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmeyi tümüyle işçi sınıfı önderliğinde ,halkların ve insanlığın hizmetine sunmuştur. Buna bağlı olarak da sosyalist toplumun öğretmeni, bütün işleviyle sosyalizmin ve insanlığın hizmetindedir. Sosyalist toplumun tüm öğretmenleri, yeryüzünde barış-demokrasi ve sosyalizm davasının birer neferidirler.

Kapitalist topluma gelince durum değişiktir. Kapitalist dünyaya egemen olan tekelci burjuvazi gerek uluslararası düzeyde, gerekse kendi bulunduğu ülkede, bilimsel ve teknolojik gelişmeyi kendi çıkarına ve emekçiler aleyhine kullanırken, bu gelişme sürecinin bir parçası olan öğretmenleri de kendi amaçlarının hizmetinde tutmak ister.

Mesleği gereği, bilim ve teknolojiyle, kültürel değerlerle yakından ilgili olan, emekçi kitlelerle sürekli ilişki halinde bulunan kapitalist toplumun öğretmenlerinin çoğunluğu kendi işlevlerinin tekelci kapitalizm tarafından kullanıldığının bilincine varıp buna karşı çıkarlar. Böylece öğ-

retmenin mesleki yaşamında bir çelişki doğar. Sömürücü egemen sınıfların yasaları ve düzenlemeleri ona kapitalizmin çıkarları doğrultusunda bir eğitme sistemi ve programı dayatmıştır. Tekelci sermayeye ve uluslararası gericiliğe karşı olan öğretmen, hem bu eğitim mekanizmasının bir parçası olarak görev yapmaya zorlanmaktadır, hem de kendi ideolojik ve politik kanıları doğrultusunda davranmayı istemektedir. Görevi matematik - fizik - kimya - biyoloji - astronomi vb. gibi bilim dallarını öğretme olan devrimci - ilerici öğretmenler, müfredat programlarının uygulanmasında büyük güçlüklerle karşılaşmayabilirler. Bu öğretmenler ders programlarına ek olarak kendi branşlarında öğrettikleri bilgilerin, insanlık hizmetinde kullanılmasının gereklerini öğrencilere göstermekle bu gerekleri yerine getiren sosyalist sistemi anlatmakla ve acil olarak ülkedeki o kapitalist eğitim sisteminin demokratikleşmesi, halk güçleri lehine eğitim reformlarının yapılması, öğrencilerin ivedi taleplerinin karşılanması doğrultusunda uğraş sürdürmekle yükümlüdürler.

Buna karşılık, adı geçen branşlar dışındaki konularda öğrenim yaptıran öğretmenlerin güçlükleri daha fazladır. Kendisine dayatılan müfredat ve ders kitapları, sosyal bilgiler alanında baştan başa idealist görüşlerle ve sömürüyü meşrulaştıran, üretim araçlarının özel kapitalist mülkiyetini kutsayan düşüncelerle doludur. Bilimsel öğretiyle donanmış bulunan öğrenim için yanlışların yerine doğruları, bilim dışı olan görüşlerin yerine bilimsel olanı öğretmek bir görevdir. (Türkiye'deki eğitim sisteminde, ilk öğretim düzeyinde, öğretmen uzmanlaşması bulunmadığı için, ülkemizde öğretmenlerin çoğunluğunu oluşturan ilkokul öğretmenlerinden bilimsel öğretiyi benimsemiş olanlar için de durum aynıdır.)

Tekelci sermayenin ve diğer gerici - sömürücü sınıfların egemenliği altındaki ülkelerde, kuşkusuz ki, öğretmenlerin hepsi sosyalist değildir. Ama yukarıda da belirttiğimiz nedenlerden dolayı öğretmenler, kapitalist ülkelerde çoğunlukla devrimci ,ilerici ve demokratik düşüncelere ve eğilimlere sahiptirler. İşçi sınıfı biliminin önderliği öğretmenler arasında etkinlik sahibidir.

Kapitalist ülkelerin öğretmenleri, gerek bilim, teknoloji ve kültür ile yakından ilgili, kitlelerle sıcak bağlar içinde olduklarından **ileriye açıktırlar.** Gerekse bir sosyal zümre olarak kendileri de tekelci sermayenin sömürdüğü, ezdiği emekçi kesimleri arasında yer almaktadırlar.

Kapitalist toplumun bu iki olgusu, sözkonusu ülkelerde öğretmen zümresinin anti-tekelci mücadele saflarında yeralmasını getirmektedir.

Tekelcilerin egemenliğindeki düzenle bütünleşmiş ona bağlanmış öğretmenler dışında kalan geniş öğretmen kitlesi içindeki devrimci ve ilerici eğilimler, öğretmen hareketinde etkin durumdadırlar. Sosyalist ol-

sun veya olmasın, bu farklı ileri eğilimlerin, kapitalist ülkelerdeki belirleyici ortak paydası anti-tekelciliktir.

Bu şekilde öğretmen kitlesi, kapitalist ülkelerde tekelci sermayeye karşı şu ortak temelde birleşmişlerdir:

- Eğitim alanındaki acil talepler olarak, eğitimin demokratikleşmesi, anti - tekel doğrultuda eğitim reformlarının yapılması,
- Öğretmenlerin ekonomik - demokratik haklarının korunup geliştirilmesi, mesleki sorunlarının çözümlenmesi, yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi,
- Genel siyaset arenasında, siyasi demokrasinin gelişmesi ,faşizmin ve diğer gerici akımların geriletilmesi, toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesi,
- Genel ekonomik alanda tekellerin egemenliğinin kısıtlanması, bütün çalışanların yaşama ve çalışma koşullarının geliştirilmesi,
- Uluslararası alanda bağımsızlık, barış ve sosyal ilerlemenin güçlenmesi, Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen'in kurulması, azgelişmiş ülkelerin ekonomik - sosyal ve kültürel gelişimlerinin bu Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen içinde hızlandırılması, silâhsızlanma ve barış davasının kalıcı başarılara ulaşması.
- Gerek bulundukları ülkelerde, gerekse tüm dünyada emekçilerin ve emekçi öğretmenlerin ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamdaki etkinliklerinin artması.

Dikkat edilirse, kapitalist ülkelerde işçi sınıfı, uzun vadede sosyalizm için iktidar mücadelesi yaparken, kısa vadede, acil ekonomik, demokratik ve politik alanda aynı taleplerle mücadele vermekte ve bu doğrultudaki tüm halk güçlerinin örgütlü birliğini, ortak mücadelesini sağlamaya çalışarak onlara önderlik etmektedir.

Kapitalist ülkelerde öğretmen kitlelerinin önemli bölümü tekelci sermayeye ve onun egemenliğine karşı işçi sınıfının yanında saf tutmuştur.

TÜRKİYE'DE DEMOKRATİK ÖĞRETMEN HAREKETİNİN GÜÇLENEN ETKİNLİĞİ

Türkiye'deki öğretmen hareketi de, kapitalist ülkelerdeki bu toplumsal objektif koşulların ve kuralların dışında değildir. Ülkemizde de örgütlü öğretmen hareketi, tekelci sermayeye karşı işçi sınıfının yanında ve halk güçleri safında yerini çoktan almıştır.

Sadece bu kadar da değil, Türkiye'de örgütlü öğretmen mücadelesi, ileri kapitalist ülkelerdekinden daha da ileri boyutlara ulaşmıştır.

Ülkemizde sınıf mücadelesinin daha keskin olması, faşizmin, siyasi gericiliğin daha azgın nitelik taşıması, emperyalizme bağımlı Türkiye ka-

pitalizminin halkımızı yoksulluk içinde tutması ,emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının son derece kötü olması, aynı şekilde öğretmenlerin yaşama ve çalışma koşullarının da ileri kapitalist ülkelerdekilerle kıyaslanamayacak derecede elverişsiz bulunması, eğitim sisteminin Batılı ülkelerle kıyaslanamayacak derecede anti-demokratik karakter göstermesi vb. gibi nedenler ,Türkiyeli eğitim emekçilerinin pekçok kapitalist ülkede olduğundan daha fazla politize olmalarını ve genel demokratik harekete daha fazla katılmalarını getirmektedir.

Bütün bu objektif nedenlere, Türkiye'deki öğretmen hareketinin geçmişten bugüne uzanan ilerici geleneği de sübjektif bir etken olarak belirince, ülkemizde, öğretmen örgütlenmesinin niçin bu denli ileri nitel ve nicel boyutlara ulaştığını, öğretmen örgütlenmesinin, genel demokrasi safları arasında neden bu ölçüde saygınlık taşıdığını anlamak güç olmaz.

Türkiye'deki demokratik öğretmen örgütlenmesinin, birçok ileri kapitalist ülkedekinden daha ileri olmasının bir başka önemli göstergesi de, işçi sınıfı öğretisinin eğitim emekçileri içindeki etkinliğidir.

Bilimsel öğreti özellikle son yıllarda öğretmen hareketi içinde hızla güç kazanmış ve yönetime gelmiştir.

Öğretmen hareketi işçi sınıfı bilimi kılavuzluğunda son iki yıl içinde önemli başarılar kazanmıştır.

- Örgütlenmenin nitel düzeyi yükseldiği gibi, nicel bakımdan örgüt hızla yaygınlaşmış ve üye sayısı 150.000'e varmıştır. (Örneğin iki yıl önceki 3'üncü Kongre'de delege sayısı 500 dolaylarında olduğu halde, bu yıl tüzük kuraları altında bu sayının 750'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir. Bu demektir ki, son iki yıl içinde ,örgütün nicel varlığı yaklaşık olarak yarı yarıya büyümüştür).
- Bu büyümenin, özellikle MC'nin en şiddetli baskı koşullarında, faşizmin en azgın saldırıları altında gerçekleştirildiği, örgütü ve örgüt üyelerine yönelik saldırıların —dinmek şöyle dursun— giderek arttığı göz önünde bulundurulursa, devrimci —demokratik öğretmen örgütlenmesinin dinamizmi, onun demokrasi saflarındaki işlevi ve genel olarak demokratik öğretmen haraketinin önemini daha kolayca ortaya çıkar.

Merkez yönetiminden, yerel şube birimlerine ve tek tek örgüt üyelerine dek bir bütün olarak TÖB - DER kitlesi, faşizme ve gericiliğe karşı kararlı bir mücadele vermişlerdir, vermektedirler.

- Son iki yıl içinde, TÖB - DER, öğretmen, memur, teknik eleman vb. statüsündeki bir milyon kadar kamu personelinin grevli, toplu iş sözleşmeli sendikalaşma hakkı için en ön saflarda mücadele etmiştir. İki yıl öncesine kadar pekçok benzer durumdaki kamu personeli tarafından bile henüz benimsenmemiş veya soyut bulunmuş bu hak, TÖB -

DER'in etkin mücadelesiyle tüm kamu personeline malolmuş ve etkinliğini bütün toplumda duyurmuştur.

- TÖB - DER temsil ettiği öğretmen kitlesinin ekonomik taleplerinin elde edilmesinde, mesleki ve özlük sorunlarının çözümlenmesinde başarılı bir uğraş sürdürmüştür.

Bu uğraşların başında, MC zamanında kıyıma uğrayan binlerce öğretmenin demokratik ve özlük hakkının korunması gelmektedir. Danıştay'dan sağlanan iptal kararlarının hepsi, TÖB - DER merkez ve bölge hukuk büroları tarafından sağlanmıştır.

Ayrıca ilkokul öğretmenlerinin ders saatlerinin sınırlandırılması, fazla dersler için ek ders ücreti ödenmesi, orta öğretim öğretmenlerinin zorunlu ders saatlerinin indirilmesi ve ek ders ücretlerinin arttırılması yolunda TÖB - DER ititiz ve yoğun bir çalışma sürdürerek, sonuçta öğretmenlerin âcil taleplerinden olan bu hakkın fiilen gerçekleşmesini sağlamıştır.

Bir takım grupçu siyaset çevreleri, TÖB - DER'in kendi meslek kitlesinden koptuğunu, öğretmenlerin ekonomik ve mesleki sorunlarına eğilmediğini iddia ederken, ya bile bile yalan söylüyorlar, ya da TÖB - DER Genel Merkezinin uzun çabalardan sonra elde ettiği bu somut hakları ve kazanımları bilmiyorlar ve hariçten gazel okumakla, bilgilere dayanmayan, sübjektif yargılarla ve temeli olmayan kasıtlı suçlamalarla iştigal ediyorlar.

Çünkü TÖB - DER'in sendikalaşma hakkı doğrultusunda verdiği mücadelenin ne denli ileri boyutlara ulaştığı herkesçe görülmektedir. Bu mücadele sadece bir milyonu aşkın kamu personelini kucaklamakla kalmamış, aynı zamanda DISK ve diğer tüm demokratik örgütler tarafından canlı olarak benimsenmiş toplumda derin yankılar uyandırmıştır. Böylece, Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, CHP Meclis Grup Başkanvekili Hayrettin Uysal bu hakkın gerçekleşmesinden yana olduklarını söyleyen demeçler vermişlerdir, bu konuda CHP tarafından bir yasa tasarısı hazırlanmaya başlamıştır.

Aynı şekilde, öğretmenlerin özlük hakları konusunda sürdürülen çabalar ve kazanılan başarılar, alınan binlerce Danıştay kararı, ek ders ücretlerinde sağlanan kazanımlar, bütün bunlar TÖB - DER Merkez Yönetimine yöneltilen suçlamaları havada bırakmaktadır. (Bu gibi iddiaların şampiyonluğunu yapan Yürüyüş Dergisi'dir. TÖB - DER yönetiminin öğretmen sorunlarıyla ilgilenmediğini ve kitlesinden koptuğunu ileri süren Yürüyüş, a) İki yılda örgütün üye sayısının yarı yarıya arttığı gerçeği karşısında ne diyecektir? b) Elde edilen somut demokratik ve ekonomik kazanımlar karşısında ne diyecektir? c) Yürüyüş saflarını sık sık ziyaret eden TÜM - DER ve TÜTED yöneticileri, kendi örgütlerinin üye hacminin bu iki yıl içinde ne denli az arttığını nasıl izah edecektir? Gene

aynı örgütlerin, kendi temsil ettikleri meslek zümresi için ne gibi ekonomik - demokratik kazanımlar sağladığını iddia edebilecektir? Örneğin, TÜTED genel merkezinin son iki yıllık çalışma dönemi için 700 bin planladığını, fakat ancak 67 bin lira sağladığını yazan örgüt çalışma raporundan Yürüyüş'ün haberi yok mudur? Tasarlanan bütçenin onda bir düzeyinde kalması, adıgeçen örgütün bu iki yıl içindeki faaliyet hacminin de bir göstergesi değil midir?)

● TÖB - DER,işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü olan DİSK ile ilişkilerini geliştirmiştir. İDD'cilerin yönetimi altında ve Kemal Türkler'in başkanlığındaki DİSK, TÖB - DER'in kendisine getirdiği sürekli önerilere, dayanışma ve güçbirliği isteklerine karşı sürekli oyalamacı bir tutum takınmıştır. Fakat, TÖB - DER yönetimi, İDD'nin grupçuluğundan kaynaklanan bu tutum karşısında duygusal tepkilere kapılmamış, İDD'ci grup ile DİSK bütünlüğünü aynı tutmamıştır.

Neticede İDD.ciler DİSK yönetimindeki konumlarını yitirmişlerdir. TÖB - DER yönetiminin sorumlu ve bilimsel tutumu nedeniyle DİSK'e karşı nedenli doğru bir politika izlediği kısa zamanda ortaya çıkmıştır.

6'ncı Kongreden sonra ülkemizin en büyük iki demokratik kitle örgütü arasındaki bağlar güçlenmiş, dayanışma gelişmiştir. Sonuçta, TÖB-DER, onur üyesi olarak DİSK saflarına katılmıştır. Gerek ülkemizdeki ekonomik mücadele açısından, gerekse halk güçlerinin ve onun örgütlerinin demokratik birliği açısından bu olay son derece önemlidir ve tüm halk örgütleri için, bütün demokrasi güçleri için tarihsel bir aşamanın simgesidir.

● Eğitimin demokratikleşmesi, öğretmen sorunlarının ayrıntılı olarak incelenmesi için toplanan Demokratik Eğitim Kurultayı, gerek öğretmen hareketinin bilimsel düzeyinin, gerekse sorunlara yaklaşımındaki ciddiyetin seçkin bir forumu olmuştur. 1968'deki Devrimci Eğitim Şurası'ndan on yıl sonra toplanan DEK, hem genel öğretmen hareketinin ve TÖB - DER bütününün, hem de onun merkez yönetiminin bilimsel ve demokratik bir başarısı olarak öğretmen hareketine mal olmuştur.

● TÖB - DER, sadece ülke içinde ,uluslararası planda da, son iki yıl içinde önemli bir saygınlığa ulaşmıştır. FİSE'ye üye olmuş, DSF'nin 9'uncu Kongresine delege olarak katılmış, birçok ülkenin öğretmen kuruluşu tarafından davet almış ve uluslararası ilişkilerini geliştirmiştir.

TÖB - DER yönetimi iki yıl boyunca bütün bu sorumlu ve titiz uğraşlarını sürdürürken, örgüt içinde yıkıcılık ve kargaşa kundakçılığı yapan kimi grupçu siyasetlerle, özellikle, İDD'nin entrikacı, makyavelist ve zorba, başına buyruk tavırlarıyla uğraşmak zorunda kalmış, onun her türlü tahribatına ve kuru gürültüsüne karşı, örgütün ilkelerini, tüzüğünü ve birliğini, bütünlüğünü korumuştur, geliştirmiştir, İDD'cilerin «TÖB-DER'de Bunalım» vaveylaları altında kopardıkları gürültü ve burjuva basınına

yansıtmaya çalıştıkları olayların örgüt saygınlığına gölge düşürmemesi için çaba göstermek, herkesten önce TÖB - DER genel merkezinin görevi ve sorumluluğu olmuştur. Sonuçta, İDD'cilerin kamuoyunda uyandırmak istedikleri izlenimler ve TÖB - DER'in bütünlüğüne yönelik yıkıcı faaliyetlerden örgütün yara almadan çıkması, genel merkezin çabalarıyla geriletilmiştir.

Ağustos ayı sonunda, tüm TÖB - DER kitlesini bu kritik ve tarihsel dönemde büyük bir sorumluluk beklemektedir. Örgütün 4'üncü Olağan Genel Kurulu nedeniyle, grupçu çevrelerin tahripkâr faaliyetleri kızışmıştır. Kongre öncesinde TÖB - DER'in bütünlüğüne ve saygınlığına gölge düşürecek türden yazıların ve çarpıtmaların günlük basına ulaştırılması muhtemeldir. TÖB - DER kongresini bir birlik ve bütünlük platformu hâline getirmek, grupçu siyasetleri mahkûm etmek ve örgütün yeni bir ivmeyle, yeni bir atılımla Kongreden çıkmasını sağlamak, gerçekten devrimci, ilerici ve demokrat olan tüm öğretmenlerin, gerçekten örgütün genel çıkarlarını ve birliğini düşünen yerel örgüt temsilcilerinin ortak sorumluluğudur. Ve ilkesiz siyasetler, grupçu tutumlar, yıkıcı tavırlar iflas edecektir.

ABD'nin Dış Politikası Üzerine

Beyaz Saray'ın yeni soğuk savaş numaralarını içeren dış politikası hakkında SBKP MK organı Pravda'da yayınlanan bir makalenin çevirisini aşağıda bulacaksınız. Ara başlıklar tarafımızdan konulmuştur.

İLKE.

Son zamanlarda bazı olgular ABD politikasında barış meselesi için tehlikeli bazı değişiklikler olduğunu ortaya koyuyor. Bu ülkenin yönetici çevrelerinde, yumuşama konusunda, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle ilişkiler konusunda yıllardır şiddetli bir mücadele devam ediyor. Bu mücadele ne kadar ileri giderse yumuşamayı bozmak, dünyayı «soğuk savaşa», yeni cepheleşmelere ve önü alınmaz askeri rekabete geri döndürmek isteyen grupların temsilcilerinin bu mücadelede üstünlük kazanmaya başladıklarına ilişkin olarak birçok belirti ortaya çıkıyor. Bunu sadece ABD Başkanı'nın ve diğer bir dizi yüksek mevki sahibi kişilerin demeçleri değil, aynı zamanda Washington'un somut işleri de kanıtlıyor.

ABD SİLANHLANMA YARIŞINI TIRMANDIRIYOR

ABD, halkların silâhlanma yarışına son verme isteğinin aksine bu yarışı teşvik etme doğrultusunu izliyor, askerî gücün artırılmasına ilişkin yeni ve geniş planlara, hem de on yıl ileriyi hedef alan planlara girişiyor. Aynı zamanda stratejik silâhların sınırlandırılması konusunda Sovyetler Birliği'yle yapılan görüşmeleri kasten frenliyor.

ABD Hükümeti, amacı SSCB ile ikili ilişkilerin kasıtlı olarak kötüleştirilmesinden başka türlü değerlendirilemeyecek davranışlara girişiyor. SSCB tek yanlı eylemleriyle iki ülke arasındaki ilişkileri ve temasları sınırlandırıyor. ABD ve SSCB arasındaki iyi ilişkilerin düşmanları, yumuşamayı ve barışı açıkça bir aldatmaca olarak, savaşı ise tek gerçek perspektif olarak açıklayan Çin yöneticilerinin saldırgan anti-sovyetizmiyle ortak bir dil buluyorlar.

ABD, Afrika'da yeni bir sömürgecilik türünün, silâhlı müdahaleciler ve Afrika devletlerinin işlerine açık müdahale, ulusal kurtuluş hareketlerini bastırma politikasının başlıca ilham kaynağı oldu.

ABD dış politikasındaki bütün bu eğilimler, geçenlerde yapılan NATO Konsey toplantısında ayrı bir açıklıkla ortaya çıktı. Fikirdaşlarını yüreklendiren, tereddüt edenleri kışkırtan, bu blokun uzlaşmaya gelmeyen iştirakçilerine baskı yapan ABD, bloku yeniden «soğuk savaş» yoluna sokmaya ve silâhlanma yarışını tahrik etmeye çalıştı.

Politikada bu derece geniş cephede bir dönüş olması pek tabii ki basit bir iş değildir. Bu dönüşün bazı esaslara «dayanması» gerekir. Bu amaçla, bu kez de uluslararası durumun kötüleşmesi suçunu Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin üzerine atma denemelerine girişiliyor. Washington'un «yeni» politikasının yaratıcıları, SSCB ve ABD arasındaki ilişkilerde rekabet unsurlarını abartarak ve işbirliğinin önemini azaltarak bu politikanın altına bir tür «kuramsal» temel koymaya çalışıyorlar. Yönetimin bazı temsilcileri, örneğin Başkan Yardımcısı Z. Brzezinsky bunu o derece kaba ve beceriksizce yaptı ki gerek ABD müttefiklerinin, gerekse ABD yurttaşlarının zihinlerinde epeyce karışıklık yarattı.

BEYAZ SARAY BULANIK SUDA BALIK AVLAMAKTADIR

Bu karışıklığın, Başkan J. Carter'ın geçenlerde Annapolis'te yaptığı konuşmayla dağıtıldığı bildirilmektedir. Ne var ki, ABD Başkanı Amerikan politikasına, öncelikle de SSCB konusundaki Amerikan politikasına hâlâ da belirgin bir açıklık getiremedi. Konuşmada J. Carter kabul edilemeyecek şeyi kabul edilebilir yapma, onaylanmayanı onaylanır yapma çabasına kalkıştı. Yani yumuşama ve Sovyet - Amerikan ilişkilerinin iyileştirilmesi ideallerine bağlılık güvencelerini Sovyetler Birliği'ne yapılan açık saldırılarla bağdaştırmaya uğraştı. Hitler saldırısına karşı savaşta 20 milyon oğlunu ve kızını yitiren Sovyet halkının barışseverliğine ve azmine saygı gösterme ifadesini «soğuk savaş» döneminden itibaren en kötü niyetli Amerikan gazetelerinde bile benzerine sık sık rastlanmayan ve Sovyet gerçeğine ilişkin peşin ve tahrif edilmiş ifadelerle birleştirme denemelerine girişti. İşte böylesine açık - seçik ve yalın bir neden yüzünden Beyaz Saray sözkonusu kargaşayı ve bulanıklığı dağıtıp, SSCB'ye karşı ABD politikasına açıklık getiremedi.

ABD Başkanı ve danışmanları bu konuşmanın Sovyetler Birliği'nde dikkatle okunduğundan ve tarafsız olarak değerlendirildiğinden kuşku duyamazlar. Konuşmada yer alan ve ABD yöneticilerinin gerek ülkenin

politik çevrelerinde, gerekse Amerikan kamuoyu arasında yumuşamanın oldukça geniş bir destek görmesini görmezlikten gelemeyeceklerini ifade eden olumlu açıklamalar da gözden kaçırılmamıştır.

Ancak eğer adı geçen konuşmayı daha önceden açıklandığı gibi bir «program» konuşması olarak anlamak gerekirse, bu konuşma ABD'nin izlediği doğrultuya ilişkin kuşkuları dağıtmamış, üstelik artırmıştır. Konuşmada yer alan ve Başkan J. Carter'ın Sovyetler Birliği'nin «cepheleşme ve işbirliği arasında bir seçim» yapması gerektiğine ve ABD'nin de bu yollardan herhangi birini izlemeye hazır olduğuna ilişkin açıklamasına dikkati çekmek yeterli olacaktır. Sorun böyle ortaya konmuş, ama yanlış adrese yöneltilmiştir. Sovyetler Birliği seçimini çok önceden ve hiç bir kuşku bırakmayacak şekilde barış ve işbirliği yararına yapmıştır. Bu sorunun ABD Başkanı tarafından bu şekilde ortaya konması yalnızca ABD'nin, daha doğrusu şimdiki Amerikan yönetiminin henüz kesin seçimini yapamadığını; bir başka deyimle, daha önceden SSCB ile birlikte hazırlanan ve atom çağında barış içinde birlikte yaşamanın kabul edilebilir bir almaşığının bulunmadığını doğrulayan ilkelerinden caymaya kalkıştığını kanıtlayabilir. Aynı konuşmada Birleşik Devletler tarafından yumuşama yararına yapılan iyi işleri sayan Başkanın son derece önemli iki belgeyi SSCB ve ABD arasındaki karşılıklı ilişkilerin esaslarını ve nükleer savaşın önlenmesine ilişkin antlaşmayı atlaması herhalde bir rastlantı değildir. Oysa ki bu belgelerde gerek her iki devletin yumuşama yararına seçim yaptıkları hususu, gerekse bundan çıkan karşılıklı yükümlülükler özellikle belirtiliyor.

Artık büyük boyutlara ulaşmış olan silâhlanma yarışının teşvikine, askeri harcamalarına sürekli olarak artırılmasına yönelik doğrultu şimdi ABD politikasında düzenli bir şekilde açığa çıkmıştır. Yaklaşık olarak yılda 130 milyar dolara ulaşan rekor düzeyde bir askeri bütçenin kabul edilmesiyle, nötron bombası da dahil yeni yeni kitlesel öldürme silâhı sistemlerinin hazırlanmasıyla yetinmeyen Birleşik Devletler, Batı'yı askeri hazırlıkların hızlandırılmasına seferber etmeye giriştiler. Bunu, geçenlerde Washington'da yapılan, üstelik BMT Genel Kurulu'nun Silâhsızlanma Özel Toplantısı'nın yapıldığı günlerde dünya kamuoyuna yapılan talihsiz çağrılar ve NATO Konsey Toplantısı sonuçları açıkça kanıtlıyor. Washington'daki görüşme, maliyeti 80 milyar dolar gibi çok büyük bir meblâğ tutacak olan ek silâhlanma yarışı programının kabulüyle sona ermişti.

ASKERİ ÜSTÜNLÜK SAĞLAMAYA ÇALIŞAN TARAF ABD'DİR

Eski uygulamaya göre bu önlemler, bunların sözde Batı'ya karşı «askeri üstünlük» kazanmaya çalışan Sovyetler Birliği politikasına bir

«yanıt» olduğu üzerine yalan yanlış bahanelerle haklı çıkarılmaya çalışılıyor. SSCB'nin ve SBKP'nin yöneticileri böylesi iddiaların esası bulunmadığını birçok defalar belirtmişlerdi. Örneğin daha geçenlerde L. İ. Brejnev bir Batı Alman gazetesine verdiği demeçte şu hususu bir kez daha doğrulamıştı: «Sovyetler Birliği, kendi kendini aşağı yukarı bir eşitliği savunma gereksinimleri açısından yeterli saymaktadır. Askeri üstünlük sağlama amaçlarını izlemiyoruz. Aynı zamanda artık nükleer silâhları ve onları hedefe ulaştıracak araçları da içine alan şimdiki büyük silâh depolarının var olduğu koşullarda bu anlayışın anlamını kaybettiğini biliyoruz.»

Bunlar ve Sovyetler Birliği yönetimince yapılan bu türden diğer sorumlu açıklamalar ABD'de bilmemezlikten gelinemez.

Gerçekte, güç dengesine ilişkin ortak değerlendirmeye varıldığında — stratejik silahlar mı, yoksa orta Avrupa'daki silahlı kuvvetler ve silahlar mı söz konusudur — Sovyet «askeri tehdidine» «Sovyet üstünlüğüne» ilişkin iddialar hiçbir esasa sahip olamaz. Bunu yalnızca Sovyet açıklamaları değil, aynı zamanda resmi Amerikan belgeleri ve bizzat ABD yöneticilerinin demeçleri de kanıtlıyor. Bunların hiçbirinde Sovyet üstünlüğünden söz eden veriler bulunuyor. Aksine, istenmeyerek ve üstü kapalı da olsa tahmini eşitlik kabul ediliyor. Peki, o zaman Amerikan ve NATO yöneticileri neden endişe ediyorlar? Diyorlar ki, söz konusu olan günümüz değil, yarınlardır, Sovyetler Birliği'nin gelecekte askeri üstünlük kazanması olasılığıdır (Başkan J. Carter'in Mayıs ayındaki NATO Konsey toplantısında yaptığı konuşmada bu sorun tam tamına böyle ortaya konmuştu).

NATO'YU SİLAHLANDIRMA POLİTİKASI VE SSCB'NİN SİLAHSIZLANMA ÇABALARI

Ancak SSCB'nin ve müttefiklerinin özellikle NATO'nun kabul ettiği uzun süreli modernizasyon ve askeri potansiyeli artırma programları karşısında yarınlardan endişe duymak için ellerinde bulunan kanıtlar hiç de az değil. Daha da önemli bir şey var: son on yıldaki olayların akışı uydurma tehditleri silahsızlanma yarışını kışkırtarak ortadan kaldırma denemelerinin sonuç vermeyeceğini kanıtlamadı mı acaba? Bu deneyin, barışçı ve tehlikesiz geleceği sağlamanın ancak başka bir yolda, silâhların sınırlandırılmasına ve azaltılmasına ilişkin antlaşmalar yolunda mümkün olabileceğini ortaya koymuyor mu. Gelecekten ne kadar çok kaygı duyulursa, böylesi antlaşmalar imzalamayı o kadar sürekli ve o kadar azimli istenebilir.

Silâhsızlanma konusundaki görüşmelere karşı takınılan tavıra iliş-

kin olan ve tarafların gerçek niyetlerinin ortaya çıkması için denek taşı sayılabilecek çok önemli bir sorunu burada ele almak yerinde olacaktır.

Orta Avrupa'daki silâhlı kuvvetlerin ve silâhların azaltılması konusunda Viyana'da yapılan görüşmelerden başlayalım. Bu yılın 19 Nisanında batılı ülkeler bu görüşmelere doyurucu olmasa bile ileriye yönelik olarak atılan bir adım olan yeni öneriler getirdiler. Görüşmeleri çıkmazdan kurtarmak arzusuyla en yakın zamanda karşı önerilerini sunacaklarını açıklayan Varşova Paktı ülkeleri batılı ülkelerin önerilerini böyle değerlendirdiler. Ve bu önerileri 8 Haziranda sundular. Bunlar, batının tutumuna yanıt olarak, sonuçta karşılıklı kabul edilebilir bir adım anlamına gelen yapıcı önerilerdir. Ancak Batı, bu önerileri bekleme zahmetine bile katlanmadı ve NATO Konseyi'nin Mayıs ayındaki toplantı döneminde Varşova Paktı silâhlı kuvvetlerinin «arttığına» ilişkin kulakları sağır edecek kadar gürültülü bir kampanyaının eşliğinde yukarda sözü edilen uzun süreli askeri kuruluş proğramını kabul etti. Böylesi bir yaklaşım, görüşmelerin başarısına yardım edebilir mi, Şu soru da yerinde olacaktır: Varşova paktı ülkelerinin Orta Avrupa'daki silahlı kuvvetleri antlaşma imzalanıncaya kadar şimdiki düzeyinde dondurma önerisi dört yıldır neden kabul edilmiyor? Geleceğe ilişkin daha etkin biçimde nasıl ortadan kaldırılabilir?

Şimdi de stratejik silâhların sınırlandırılmasına ilişkin görüşmelere bakalım. Bu görüşmeler stratejik silâhların sınırlandırılmasına ilişkin yeni bir antlaşmanın hazırlanması amacıyla birkaç yıldır devam ediyor. Pekçok sorunlar konusunda artık anlaşma sağlanmıştır. Sovyetler Birliği, geri kalan sorunların karşılıklı kabul edilebilir temel üzerinde başarıyla çözümlenmesi ve antlaşma hazırlıklarının en yakın zamanda toplanması için kendisine bağlı olan her şeyi yapıyor. Bu amaçla sürekli olarak somut ve yapıcı önerilerde bulunuyor. Böylesi öneriler, SSCB Dışişleri Bakanı A. Gromiko'nun Başkan J. Carter ve Dışişleri Bakan. C. Vance'le geçenlerde yaptığı görüşmeler sırasında da ileri sürülmüştü.

Ancak antlaşma imzalamanın önemini söze gelince kabul eden Amerikan yönetimi, eylemde üzerinde anlaşma sağlanamamış sorunları açıkça görüşme hazırlığını göstermedi. Hiç bir somut öneride bulunmadı. Üstelik bunun yanısıra Amerikan basınının bile Sovyetler Birliği açısından kabul edilemez diye değerlendirdiği saçma sapan açıklamalar yapıldı; güya ABD, SSCB Amerikan önerilerini kabul edene kadar bekleyecekmiş.

BEYAZ SARAY «SOVYET TEHDİDİ» BALONUNU ŞİŞİRMEKLE MEŞGUL

Başka bir husus daha dikkati çekiyor: ABD'de. özellikle hükümet çevrelerinde gelecekteki antlaşmanın Senato'da onaylanırken güçlük-

lerle karşılaşabileceği konusunda şimdi pekçok şey söyleniyor. Ama hükümet de belirli bir tavır takınmakta, silâhların sınırlandırılmasına karşı çıkanların gelecekteki anlaşma konusunda başvurdukları her türlü yapmacıktan vazgeçerek hem Kongre'de, hem de kamuoyu önünde antlaşmayı savunmakta açıkçası acele etmiyor. Aksine, hükümetten pekçok kişiler bu karmaşık durumda sadece Sovyetler Birliği'ne duyulan güvensizliği körüklemekle, «Sovyet askeri tehdidine» ilişkin yalanı şişirmekle meşguldürler. Gelecekte imzalanacak bir antlaşmanın çevresindeki atmosferin durulacağı yerde daha da karışmasına şaşmak gerekmez mi?

Silâhsızlanma konusundaki diğer görüşmelere de yapay güçlükler getiriliyor. Silâhsızlanma görüşmelerini bu konuyla hiç ilgisi olmayan sorunlara bağlama doğrultusu resmen çürütülmesine karşı gerçekte devam ediyor. Başka görüşmeleri de aynı şekilde sadece militarist politikalarını gizlemek için bir paravana olarak kullanmak istiyorlar. Öyle ki. uluslararası silâh ticaretinin sınırlandırılması sorunlarının görüşülmesi bahanesi altında ve başkanın seçim öncesinde verdiği sözlerin aksine ABD, resmi verilere göre 1977 yılında yabancı ülkelere 11,3 milyar dolarlık silâh teslim etmiş bulunuyor, 1978 yılında da silâh satışının 13,2 milyar dolara yükseltilmesi planlanıyor.

Bütün bu olguların ışığında SSCB'nin «askeri üstünlük» hevesi konusunda endişe duymak için ABD'nin elinde ne gibi kanıtlar bulunuyor? Ne gibi? Hayır, aslında Washington bu uydurma tehlikelerden değil eşitlikten korkuyor. Silâhlanma yarışında yeni atılımlar yardımıyla ve görüşmeleri frenlemek suretiyle kendi askeri üstünlüğünü kurma hesapları yaparak bu eşitliğin korunmasına izin vermek istemiyor. Pek tabii ki bu durum SSCB ve ABD'nin kabul ettikleri tarafların eşitliği ve eşit güvenliği ilkesine ters düşüyor. SSCB, bu ilkeyi çiğnemek niyetinde değildir, ama bu ilkenin başkaları tarafından çiğnenmesine de göz yumamaz.

AFRİKA'DA MÜDAHALECİ VE YENİ-SÖMÜRGECİ POLİTİKA ŞİDDETLENDİRİLİYOR

Askeri hazırlıkların hızlandırılması yanında ABD doğrultusunda meydana gelen değişiklikler, Afrika ülkeleri konusundaki açık müdahaleci, yeni sömürgeci politikaya geçişte de kendisini gösteriyor. Zaire'deki olaylar, bu ülkenin iç işlerine Washington'un politik ve askeri desteğindeki bir dizi Batı ülkesi tarafından yapılan silâhlı müdahale, şu ya da bu Afrika ülkesini NATO'nun faaliyet alanına sokma planları ve bu kıtadaki kurtuluş savaşını bastırmak için emperyalist kollektif silâhlı kuvvetleri birleştirme denemeleri bunun kanıtıdır. Ama yine de Afrika'da «Sov-

yet tehdidine», Afrika «Sovyet - Küba müdahalesine» ilişkin yalanlar bir oyalama hareketi olarak devreye sokuluyor. Hatta artık ortaya çıkarılmış olan bu konudaki yalanlar bile önceden olduğu gibi hiç utanmadan savunuluyor.

Oysa ki, Zaire'de meydana gelen olaylar Moskova'da Batılı haber ajanslarının haberlerinden öğrenildi. **Şaba'da hangi nitelikte olursa olsun bir tek Sovyet ya da Küba askeri yoktur. Tıpkı bu topraklar üzerinde SSCB'ye ait bakır, kobalt ya da uranyum ocaklarının bulunmadığı gibi.** Bunların hepsi Batılı ülkelerin, öncelikle de ABD'nin emrinde bulunmaktadır.

Başka olaylarda da gerçekler kaba bir şekilde tahrif ediliyor. Sovyetler Birliği ve Küba, Güney Afrika Cumhuriyeti askerlerinin ve NATO ülkelerinden kiralık beyaz askerlerin bağımsızlığına karşı çıktıkları Angola'ya askeri yardımda bulundular, aynı şekilde Somali'nin saldırısına uğrayan Etiopya'ya gerekli desteği gösterdiler. Bu yardım, yasal hükümetlerin ricası üzerine ve uluslararası hukuk ve BMT Tüzüğü ölçütlerine tamamen uygun olarak yapılmıştır. Böylesi bir yardım ancak bağımsız Angola'ya karşı Güney Afrika ırkçılarının bu ülke üzerinde egemenlik kurmasını yeğleyenler, Etiopya'nın bölünmesini ya da onun bağımsız bir devlet olarak ortadan kalkmasını isteyenler karşı çıkabilirler. Belki her ikisi de Washington'daki bazı kişilerin tamamen işine gelebilirdi. Ancak Afrika'nın ve yumuşamanın çıkarları ne olacaktı?

Aslında Afrika'da «Sovyet - Küba müdahalesi» gibi uydurma değil, gerçek sorunlar bulunuyor. Sömürge egemenliğinin ortadan kaldırılmasına, genç ülkelerin devlet yapısının güçlendirilmesine, bu ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasının hızlandırılmasına ilişkin karmaşık sorunlar... Burada süregelen ırkçı baskı, Rodezya, Namibia, Güney Afrika'da beyaz azınlığın yönetimi gibi patlamaya hazır sorunlar da bulunuyor. Eğer ABD Hükümeti, sahte «Sovyet - Küba tehdidiyle» savaşırken gösterdiği heves ve çabaların bir kısmını olsun sözü edilen sorunların çözümüne yardım için kullanmış olsaydı bu, pekçok sıkıntılar içinde olan Afrika kıtasını felâketlerden ve kan dökümünden kurtarmaya yardım edebilirdi. Ancak Washington'da şimdi başka bir işle, 1975 yılında Kongre tarafından kabul edilen ABD'nin Afrika'ya yapacağı silâhlı müdahaleler üzerine konan sınırlamaları kaldırma uğrundaki gayretle, sömürgecilik ve ırkçılıktan hoşlanan ülke grubu çerçevesinde bu kıtada sömürgeci jandarma işlevlerini yerine getirebilecek olan mekanizmanın yaratılmasıyla, gerici, satılmış, saldırgan rejimlerin temsilcilerinden oluşan yardakçıları iki yüzlü «Afrika dayanışması» sloganları altında toplamakla uğraşılıyor.

Ancak çağımızda bu politika ölüme mahkumdur. Bağımsız Afrika

devletlerinin ve özgürlüksever Afrika halklarının ortak iradesini, onların ülkelerinin bağımsızlığını koruma kararlılığını ve özgürce kalkınmalarını engelleyemez.

ABD'NİN SAHTE ÖZGÜRLÜKÇÜLÜĞÜ VE SSCB'NİN İŞLERİNE KARIŞMASI

Şimdiki ABD yönetiminin politikasında meydana gelen değişiklikler, belirtildiği gibi, Sovyet - Amerikan ikili ilişkileri alanına da değiniyordu Pekçok doğrultularla ilgiliydi. Bunun, şimdilk mütevazi olan, büyük emek, çaba ve sabır pahasına yaratılan ve barışın güçlendirilmesi, silâhlanma yarışının durdurulması ve yumuşamanın daha da geliştirilmesi için gerekli olan karşılıklı güveni aşındıracağını görmemek olanaksızdır.

Karşı tarafın iç işlerine karışma denemeleri karşılıklı güven açısından özellikle mahvedicidir. Ancak bu tür denemeler şimdi ABD'de devlet politikası düzeyine yükseltilmiştir. Bu denemeler için grekli bahaneler galiba uyumlu olanlar arasından seçiliyor: «Insan hakları», «hümanizm», «özgürlüğün korunması». Ama aslında söz konusu olan, halkımızın 1917 yılından beri şu ya da bu şekilde karşılaşmak zorunda kaldığı **sosyalist düzeni yıkma heveslerine** ilişkin olan her şeydir. Bunu yapmaya heveslenenler eskiden de vardı. Ancak Sovyet toplumunun tam bir birlik ve dayanışma içinde olduğunu ve bu dayanışmanın ne yurt dışında yapılan kötü niyetli propagandayla, ne de Batı'nın özel servislerinin bozguncu eylemleriyle yıkılamayacağını kesinlikle anımsatmak gereklidir. Bunu, SSCB'nin iç işlerine müdahale yanlısı olanlar da gayet iyi biliyorlar. Sorun başka bir noktadadır - böylesi davranışlar ABD'nin ve onunla ittifak halindeki bazı ülkelerin yöneticilerinin gerçek niyetleri konusunda yeni yeni kuşkular doğurmakta, işbirliğini güçleştirmektedir.

BEYAZ SARAY KUMARBAZLIĞININ YENİ KOZU: «ÇİN KARTI»

Washington'un Çin konusundaki son entrikaları ,daha doğrusu «küçük entrikaları» güvenin artmasına hiç bir şekilde yardım etmiyor. Küresel oyunda «Çin kartını» oynama isteği Amerikan politikacıları için yeni bir şey değildir. Ancak, ABD yöneticileri bu zamana dek bu karttan, barış davası için, kendileri için ve Birleşik Devletler'in çıkarları için tehlike yaratmaksızın yararlanmanın olanaksızlığını herhalde idrak etmişlerdir.

Ancak Washington'da büyük mevkiler işgal eden bazı kişiler şimdi. görünüşe bakılırsa Sovyet aleyhtarı duygulara o derece kapılıyorlar ki

bu tür tehlikeleri hesaptan çıkarıyorlar. Böylesi kişiler, antisovyet temel üzerinde Çin'le bloklaşmanın nükleer savaş tehlikesinin azaltılması ve pek tabii ki silâhların sınırlandırılması işinde Sovyetler Birliği'yle işbirliği olanaklarını engelleyebileceği noktasına gözlerini kapatıyorlar. Bu kişiler, Çin'li yöneticilerin, burada kendi oyunlarını oynadıklarını unutuyorlar. Eğer ABD ve NATO ülkeleri Sovyet - Çin ilişkilerinde ortaya çıkan ilişkilerden yararlanmaktan vazgeçmezlerse Pekin'li yöneticilerin aklına başka bir şey —SSCB ve ABD arasındaki ilişkileri had safhada gerginleştirmek ve bu gerginlikten Amerika'nın çıkarları için değil, kendi çıkarları için yararlanmak— gelebilir. Sovyet - Amerikan cepheleşmesi, daha da fazlası savaş Pekin'in en büyük hayalidir. Belki de Washington'dakiler bu konu üzerinde acele etmeden, soğukkanlılıkla düşünüyorlardır.

En önemli güncel uluslararası ilişki sorunlarıyla ilgili her politik gelişmenin, her politik değişikliğin kendi nedenleri olmalıdır. ABD politikasında saptanan değişiklikler Washington'da nasıl açıklanıyor?

SOĞUK SAVAŞ İLE DETANT ARASINDA BOCALAYAN SARAY

Washington'un, bütün meselenin sözde Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerde olduğuna, ilişkilerin yumuşama ya da «soğuk savaş» yönünde gelişmesinin onların seçimine bağlı olduğuna ilişkin açıklaması eleştirmeye bile değmez. Bu açıklamanın sahipleri sözlerini hiç bir şeyle güçlendiremezler. Olguların yerinde bir boşluk vardır. Zaire'de «Sovyet müdahalesine» ilişkin uydurmalara inanabilecek en saf insanların bile ABD'nin buna yanıt olarak, örneğin yumuşamayı engellemesi, «soğuk savaş»a dönmesi, hattâ stratejik silâhların sınırlandırılması görüşmelerini güçleştirmesi gerektiği konusunda uzlaşmalarının zor olduğunu düşünebilir.

Amerikan politikasındaki değişikliklerin nedeninin bizzat ABD'de aranması gerekir. Ve bu nedenler bazı Washington yetkililerinin yerli yersiz bahane ettikleri Amerikan kamuoyunun, ABD halkının duygu ve düşüncelerine hiç de uygun değildir. ABD'de yapılan son kamuoyu yoklamaları bunun tam aksini ortaya koyuyor: Sistematik antisovyet propagandaya rağmen, Amerikalıların ezici çoğunluğu SSCB ile ilişkileri iyileştirme, stratejik silâhların sınırlandırılması görüşmelerinde en kısa zamanda anlaşmaya varma, Sovyetler Birliği ile ticari - ekonomik ilişkileri geliştirme görüşünü savunuyor. Böylece sağduyulu düşünce, ABD halkının yararına Sovyetler Birliği ile işbirliğinin zorunlu olduğu anlayışı kendini gösteriyor.

YUMUŞAMAYI BALTALAYAN ÇEVRELER VE SOĞUK SAVAŞ KUNDAKLARI:

Mesele, savaş sanayii kompleksi ve aşırı sağcı çevrelerden, Doğu Avrupalı karşı-devrimci göçmen örgütleri ve son yıllarda Sovyet - Amerikan ilişkilerinde saptanan olumlu eğilimleri baltalamakla uğraşan güçlerden oluşan ve son zamanlarda ABD politikası üzerinde daha etkin olan rengarenk ve gürültücü yumuşama düşmanlarının etkisindedir. Bu güçlerin etkinleşmesi, konumlarının güçlenmesi anlamına gelmiyor. Bu etkinleşme, kısa zaman içerisinde yumuşamanın gelişiminde bundan sonraki ilerlemelerin bu süreci tersine çevrilmez duruma getireceği sınırlara ulaşması karşısında artan korkularını kanıtlıyor. Bu güçler başlangıçta yumuşamayı ciddiye almamışlardı, uluslararası gerginlikte az mı kopukluk ve gerilemeler oldu? Ama Vladivostok'ta varılan anlaşmalardan, bu anlaşmaları izleyen ve sadece stratejik silâhların sınırlandırılmasına ilişkin gerekli anlaşmanın ana hatlarını belirlemekle kalmayıp, bu silâhları azaltma perspektifini yakınlaştıran hedefe doğru ilerlemelerden, Avrupa'daki politik durumda gözlenen köktenci gelişmelerden ve Helsinki Sonuç Belgesi'nin imzalanmasından sonra durum değişti. Tırmanan, güç toplayan, «soğuk savaş» politikasından epey semiren herkesin alışkın olduğu şeyler kuşku altına girdi. Ve zorunlu gerilemenin rövanşını, yitirdiklerini almaya çalışarak karşı atağa geçtiler

Bu güçlerin halen ABD politikası üzerinde bu denli etkili olabilmelerinin nedenleri ortadadır. Bunlardan biri, «soğuk savaş»ın on yıl sürmesine, yumuşamanın ise henüz birkaç yıldır varolmasına bağlı olmayan «soğuk savaş» artıklarının dayanıklılığıdır. «Soğuk savaş»ın eski emperyalist geleneklere sağlam biçimde bağlı olduğunu, çağımızda eski ve tehlikeli olmasına rağmen kapitalizmin, kapitalizm için dünyada değişiklik yapılmasını istemeyenlere verdiği militarist ve halkların emellerine ters düşen zorbaca klasik yanıtını oluşturduğunu göz önünde tutmak gerekir. Üstelik, özellikle üzüntü verici McCharty'cilik dönemi anılarında gelişen «soğuk savaş» gerekçeleri son derece basittir: Karışık sorunlar üzerinde düşünülmemeli ve bunlara yanıt aranmamalıdır, her türlü kötülüğün kaynağı «dış düşman» komünizmdir ve her çeşit araca başvurarak komünizmle savaşılmalıdır; başka türlü düşünen ise düşmanın suç ortağının ta kendisidir. Tehlikeli ve aldatıcı olan bu basitlik kuşkusuz bugün de özellikle savaş isterisi ve anti-komünist psikoz dumanı çökmeye başlar başlamaz yüzeye çıkan gerçek barışın karmaşıklığını ve çeşitliliğini kabul etmek istemeyen ya da bunu kabul etmesi zor olan pekçok Amerikalı politikacıyı çekiyor.

ABD'NİN SERTLEŞEN DIŞ POLİTİKASININ İÇ NEDENLERİ

Kuşkusuz ABD'deki iç durumun, yani enflasyon ve işsizlik sorununun keskinleşmesinin, dünyanın en zengin kapitalist ülkesinde zenci ve beyaz milyonlarca yoksulun bulunmasının ve yığınsal suç oranının artmasının büyük önemi vardır. Yapay olarak abartılan dış kaygılardan soyutlanmak istenen bu sorunların keskinleşmesi ve hükümetin bunların üstesinden gelememesi, «zayıflık» ve «yumuşaklık»la suçlanmasına neden olması bazı Amerikalı yetkililerde «katılıklarını» gösterme isteği uyandırıyor. Bunu enflasyonla ya da işsizlikle savaş şeklinde göstermek kolay değildir. Oysa bu «katılığı» dış politikaya aktarmak veya ne olursa olsun böyle davranmaya çalışmak daha kolay görünüyor.

Herhalde «katılık» ve «katı tutum» sözcükleri Amerika'da çok tutulmaya başladı ve bir salgın halini aldı. Özellikle olağan Kongre seçimleri ve daha sonra da başkanlık seçimleri öncesinde. Bazı politikacılar arasında bir tür yarışma başladı: Uluslararası meselelerde kim daha katı» bir tutum izleyecek, Sovyetler Birliği'yle kim «daha sert» konuşacak.

Görünüşe bakılırsa Washington'da bunu, zamanla yerini daha ılımlı ve daha ölçülü bir başkasına bırakabilecek kabul edilebilir bir taktik olarak gören politikacılar bulunuyor. Ancak Amerikan iç politikasının elinden çıkan her şey dış politika için her zaman geçerli olamaz. Burada, bugün artık gördüğümüz gibi, «sert tutum» taktikten tehlikeli ve yönetilemez bir politik doğrultu haline dönüşme, aşılması zor süredurum gücünü kazanma ve dünyada gerekli karşı davranışı uyandırma şansına sahip bulunuyor. Meselenin böylesi bir dönüş kaydetmesi halinde yanılgının bedeli, sadece bir tür ün kaybedilmesiyle ölçülemeyecek, artık silâh yarışında yeni ve pahalı turlar. büyük bir vergi yükü ve özellikle ABD halkı için daha ağır sonuçlar haline dönüşmekle tehdit edecektir.

Kıtlık ve yüreklilik herhangi bir siyaset adamı için yararlı niteliklerdedir. Ama sadece bu niteliklerin iyi amaçlara yönelik olması ve politik bilgeilkle, en yüksek çıkarlarla hareket etme ve bunları bir anlık küçük kazançlardan ayırabilme yeteneğiyle, yarınlara bakma, bugünkü davranışlarının sonuçlarını daha önceden değerlendirebilme becerisi ve isteğiyle birleştirilmesi halinde... Politikada yüreklilik hiç bir zaman meydan okumak, kuvvet gösterilerine başvurmaya, cop sallamaya hazır bulunmak demek değildir. Politik yüreklilik, ilkesel politik doğrultuyu saptama ve sürekli olarak gerçekleştirme, duygularını kontrol edebilme, politik oportünistlerin yuhalanmalarından korkmadan ve maceracıların öğütlerine kapılmadan kendine hâkim olabilme ve ölçülü davranma becerisinden ibarettir.

WASHİNGTON POLİTİKASINDAKİ TEHLİKELİ DEĞİŞİMLER KAYGI UYANDIRIYOR

Washington'un politikasında meydana gelen değişiklikler Amerika'da ve onunla ittifak halindeki ülkelerde de huzursuzluk yaratmaya başlıyor. Halen Başkan J. Carter tarafından yürütülen politika ne gibi sonuçlar verecek, J. Carter ülkesini ve tüm «Atlantik topluluğu»nu nereye götürüyor, bu sorular Batı basınının sayfalarında eksik olmuyor Washington'un dış politikasına ilişkin eleştiriler de genişliyor —bu politikada yatan tehditler, «soğuk savaş» ve uluslararası gerginlik durumuna geri dönme tehlikesi artan bir kaygı ve endişe yaratıyor.

Sovyetler Birliği'nin Amerikan politikasının sertleşmesine ne yanıt vereceği sorusu da dünya kamuoyunca heyecanla bekleniyor. Birleşik Devletler tarafından girişilen pekçok eylemlerin eksik hesaplanmış, açık tahrikçi karakteri ortaya çıktıkça bu soru daha büyük güncellik kazanıyor. Bu durum, özellikle, Ülkemizi silahlanma yarışının yeni turlarına, «soğuk savaş» ruhuna uygun politik çekişmeye, ekonomik ve kültürel ilişkileri bozmaya sürükleme yolundaki denemeler için söz konusudur. Böylesi eylemlere ilham verenlerin niyeti tamamen açıktır - bu kişiler sadece yumuşamayı bozmak değil, üstelik bunu mümkün olduğu kadar başkalarının eliyle yapmak arzusundalar. Ama bunun sorumluluğunu üzerlerinden atamazlar.

Sovyetler Birliği, bu türden hevesleri ortaya atanlara yardım etmek niyetinde değildir. Halkımız kolayca teslim olmayacak ve silah şakırtıları karşısında hemen geri çekilmeyecek kadar çok şey görmüş çok şey yaşamıştır. Barış yolunu seçmiştir ve kendisini bu yoldan saptırmak isteyenlere de izin vermeyecektir. Yumuşamayı ve milyonlarca insanın barışçı geleceğe, kendi ve çocukları için onurlu bir insan yaşantısı olanağına yönelik umutlarını gömme törenlerine katılmamız için yapılan çağrılara uymayacağız.

Yumuşama ,barış silâhsızlanma uğrundaki mücadele büyük yaşama gücünü kanıtlamış ve halkların en geniş desteğini kazanmıştır. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, bu amaç uğrunda her yönde, öncelikle de silâhların sınırlandırılması ve azaltılması gibi bir yönde sürekli ve azimli bir savaşım vermeye kesin kararlıdırlar. Geçenlerde Çekoslovakya'da bir konuşma yapan L. İ. Brejnev şunları söylemişti: «Sosyalist ülkeler, silâhsızlanma işini ilerletmek için pek çok çaba harcadılar engeller ne kadar büyük olursa olsun gelecekte de tüm barış ve iyi komşuluk yandaşlarıyla birlikte daha ileriye gidecek ve bu sorunun güvenilir biçimde ve tam olarak çözümü için gerekli yolları arayacağız.»

ABD'nin izlediği politikayla iyice karmaşık hale gelen ortamda Sovyetler Birliği ,uluslararası gerginliğin yumuşatılmasına ve ABD'nin de is-

temesi halinde Birleşik Devletler'le karşılıklı yararlı iyi ilişkileri geliştirmeye yönelik doğrultusunu bir kez daha doğruluyor. Sadc iki ülknin hayati çıkarlaına dğil, aynı zamanda tüm insanığın çıkalarına, tüm dünyada barış çıkarlarına uygun düşen bu doğrultuda başarıyla ilerlemek için ABD yöneticilerinin de dünya politikası konusunda sorumlu davranmaları gereklidir.

Antisovyet isteriyi körüklerken, SSCB'ye yönelik saldırılar yardımıyla kendi dış ve iç sorunlarını, hattâ kişisel sorunlarını çözümlemeye çalışırken ABD Başkanı tarafından ilân edilen ve «barışı güçlendirme, silâhları sınırlandırma ve Sovyetler Birliği'yle normal ilişkilerde bulunma» şeklinde ifade edilen amaçları gerçekleştirmek olanaksızdır. ABD'nin bugünkü doğrultusu ciddi tehlikelerle doludur. Bizzat ABD için, barıştan çıkarı olan tüm ülkeler için, uluslararası ilişkilerin gelişme seyri için tehlikelerle doludur. Bu gerçeğin Washington'da en kısa zamanda idrak edilmesini isterdik.

Ülkelerin, devlet adamlarının ve kamuoyunun şimdiki uluslararası durumdan ileri gelen talepleri anlamış olmaları ve bu taleplere uygun hareket etmeleri önemlidir. Uluslararası ilişkilerde yomuşamanın korunmasından ve derinleştirilmesinden, barışın güçlendirilmesinden ve silâhsızlanmadan daha önemli bir amaç yoktur. Bunlar uğrundaki mücadeleye tüm gücünün ve olanaklarını vermeye değen başka amaçlar da yoktur.

Birlik Düşmanlığı Her Zaman İflasa Mahkumdur

Hasan ŞERİF

«Somut şartların somut tahlilinden...» diye söze girenlerin sayısı oldukça fazladır. İşçi sınıfı biliminin bu temel ilkelerinden birini en çok kullananların, genellikle, bu sözün anlamını en az anlayanlar olduğu söylenebilir. Çünkü artık politikada, kendi subjektif görüşlerini somutluğun kendisi zannedenlere ve **kendi** «somutluğundan» «somut» (!)luklar çıkaranlara çok rastlanıyor. Gerçi çok geçmeden bu gibilerin ipliği pazara çıkıyor ama, subjektivizm nasıl kendi kendini sürekli üretmeye mahkûmsa, bu gibilerinin de politika dünyamızda nesilleri tükenmiyor.

Biz, başından beri bir şeyi ısrarla savunduk. Savunduğumuz şey, somut durumun somut tahlilinden doğmuştu ve biz bu tesbiti yaptıktan sonra artık onun somut olduğunu isbat için aşırı bir çaba göstermedik. Biliyorduk ki, hayatın pratiği içinde tesbitimiz, somut olduğunu isbat edecek ve kendini kabul ettirecektir. Tesbit ettiğimiz somutluk karşısında direnenler ise, yerlerini başkalarına terkederek sahneden çekileceklerdir. Bizim savunduğumuz, sosyalist hareketin dağınık olduğu ve **sosyalist birliğin** vazgeçilmez bir görev olarak benimsenmesiydi. Benimsediğimiz siyasi çizgi, 4 yılı aşkın mücadelesinde bu gerçeğe göre hareket etti ve hayat onun politikasını her defasında bir kez daha doğruladı.

Sosyalist birlik politikamızın azılı düşmanlarından biri de, dergimiz okurları tarafından çok iyi tanınan, «Yürüyüş» gazetesinin eski başyazarı Yalçın Küçük idi. Aynı zamanda TİP üyesi ve bu partinin baş ideologlarından olan Küçük, başından beri, birlik politikamıza en çok küfredenlerden, sosyalist hareketin dağınık değil bütün olduğunu «celadetle» savunanlardan biri oldu. Hiç bir şeyi, ısrarlı çabalarına rağmen değiştiremeyenler sonunda kendilerini değiştirmek, hiç değilse aşırı iddialarında daha ölçülü olmak zorunda kalırlar. Ama Yalçın Küçük ne bir şeyi değiştirebildi, ne de kendisini! Başladığı noktada kaldı!

Sadece bizim siyasetimize değil ,sosyalist hareket içinde kim varsa küfretmeyi giderek alışkanlık hâline getiren Küçük, işçi sınıfı hareketi için «çıban başı» olarak boy gösterdi, gelişmesi de bu alanla sınırlı kaldı. Ufku dar olan Yalçın Küçük, ideologluğunu yaptığı siyasi çizginin de ufkunu daraltarak gün geldi kendi siyaseti içinde de «çıban başı» oldu. Ama şimdilerde biraz fazla «büyümüş ve kök salmış» olduğu için, yaraya neşter vuracak bilinçli ve hünerli ellere ihtiyaç var.

Birlik düşmanı bu simayı sosyalist hareket için zararlı gördüğümüzü ve bu tesbitimizin dayandığı temelleri çok önceden beri açıklamaktayız. 30 ay önce kendini gösteren bu **olguyu** biz o zaman görmüş ve şöyle demiştik:

> **«12 Ekim 1975 kısmi seçimleri sonrasının tahlilini yapan Yürüyüş başyazarı, birkaç ay önce Cumhuriyet gazetesinde yazdığı görüşünü tekrarlayarak, seçimleri 1977'ye kadar uzatmayı. bu döneme kadar MC'nin hükümete hapsolmuşluğunu sürdürmeyi ve CHP'yi kesinkes hükümetten uzak tutmayı öneriyor, yani CHP'nin daha çok güçlenmesi adına MC'nin iktidarda kalmasının «iyi» olacağını söylüyor ve bu gerici —hiç değilse kuyrukçu— görüşe karşı çıkanlara «sol gevezeler» diye çatıyordu Yazar bu tutucu - kuyrukçu tezine, Lenin'in 1917 Şubat - Ekim arasında bambaşka koşullarda söylediği bazı sözleri Krupskaya'dan naklen alıp, ileterek güya teorik bir temel buluyordu.**
>
> **MC'yi iktidarda tutalım ki CHP güçlensin yolundaki tutucu ve sorumsuz görüşe böyle bir teorik kılıf geçirmek eşine ender rastlanır bir tahrifattır. Yazar bu yazısında kendi kuyrukçu tezini «sermayenin tabanına saldırmak» diye son derece muğlak, demagojik bir kılıfla örtmüştür. 12 Ekim seçim sonuçlarının bu taktiğin (!) doğruluğunu ortaya çıkardığını söyleyerek, CHP'ye iktidarı ve erken seçimi istememesini ve MC'nin ömrünü 1977'ye kadar uzatmasını sağlık veren İlhan Selçuk, Ali Ulvi, Altan Öymen, Uğur Mumcu, İsmail Cem gibi yazar - çizerlerin yanında yer alıyordu. Gerekli yerlerin altını çizerek şu alıntıyı aktarmakla yetiniyoruz:**
>
> «... MC hükümetinin kuruluş rahatsızlıkları ortaya çıkarken Türkiye'de ilericiler yelpazesinde yer alanların önünde iki olasılık vardı. Birisi bu hükümetin kurulmasını önlemek. Diğeri ise, eğer bu sağlanamazsa, bu hükümetin **uzunca** bir süre hükümette kalmasını sağlamak. En azından 1975 Ekim'indeki seçimlerin bir genel seçimlere dönüşmesini önlemek, bundan sonra da bu hükümetin karşılaştığı sorunlarla gerçek niteliğinin kütlelere açılmasını beklemek. Bunun için çalışmak ve bu çalışmayı **gerekirse** 1977 yılına kadar uzatmak. (Yazar daha önce Cum-

huriyet'te aynı görüşü, yani MC'nin ömrünü uzatmayı savunmuştur).

Yalnız bu görüşler **açıklık kazanınca sol gevezeler bir ganimet bulduklarını sandılar.** Başta Türkiye İşçi Partisi olmak üzere bu Dergi'yi ve **yazarlarını** boy hedefi olarak seçtiler. Yeni Ekim seçimlerinden sonra boy hedeflerinin artacağı anlaşılıyor. Çünkü ara seçimlerden hemen sonraki değerlendirme yazı ve çizgilerinde İlhan Selçuk, Ali Ulvi, Altan Öymen, Uğur Mumcu ve İsmail Cem gibi Türkiye'de ilerici kamuoyunu en çok etkileyen yazar ve çizerler bir noktada birleştiler: **Günümüzdeki erken seçimi, 1977'ye kadar uzatmak. Ayrıca bu zaman aralığında Halk Partisi'ni kesinkes hükümetten uzak tutmak.»** (Sosyalist Görev: Sermayenin Tabanına Saldırmak, Yalçın Küçük, Yürüyüş, Sayı: 28).

Yazıda bundan sonra «olur mu, olmaz mı», «olsa mı, olmasa mı» biçiminde bir muğlaklık ve totoloji getiriliyorsa da, yazının kesin teması açık: Seçimleri 1977'ye uzatmak ve o zamana dek MC'yi işbaşında tutmak.

Yürüyüş'te başyazı sayfasında yayınlanan bu yazıda görüldüğü gibi bu sorumsuz, bilim dışı ve sakat görüşe karşı çıkanların TİP'i **ve** Yürüyüş'ü **eleştirdiklerini söyleyip, bunların muhtemelen daha da artacağını belirtirken TİP'in aylardır bu konuda Yürüyüş'ün tam zıttını düşündüğü biliniyordu. Nitekim** aynı sayıda, **arka kapak yazısı olarak yayınlanan yazıda ise TİP Genel Başkanı Behice Boran, MC'nin iktidardan uzaklaştırılması konusunu işliyor ve yazının başlığa alınan cümlesinde şunları söylüyordu: «AP - MC erken seçimi istemeseler de şartlar bunu gündeme getirebilir. Sağın daha belirgin ve etkin biçimde geriletilebilmesi için genel seçimler 1977 beklenilmeden yapılmalıdır. CHP, muhalefette olmanın avantajları hesabına iltifat etmeyip erken seçim istemelidir.»** (Yürüyüş, Seçimler ve Sonrası, Behice Boran, Aynı sayı).

Şüphesiz ki, konumuz yürüyüş Dergisi başyazarının kendisi veya kişisel görüşleri değildir. Bu ayıntılı örneği TİP ile Yürüyüş Dergisi arasında bazen ciddi düzeylere varan farklılıkların olabileceğine örnek olarak gösterdik. Ayrıca Yürüyüş Dergisi'nin TSİP'e karşı bir Akis Dergisi üslûbu takınmasını, iki parti arasında olması gereken eleştirisel diyalogu bilimsel platform dışında tutmasını, TİP yönetiminin resmi tavrı olarak kabul etmiyoruz. (Kitle: 16.2.976, sayı 96).

TİP'liler, işlerine elverdiği zaman «Yürüyüş bizi bağlamaz» diyerek sorumluluktan kurtulmaya çalıştılar. Ama Yalçın Küçük 1978 Temmuzun-

da TİP Çankaya İlçe Kongresinde «Yürüyüş gazetesi TİP'i bağlar» diyerek oportünistliklerini TİP yöneticilerine bizzat yine kendisi hatırlatmıştır.

TİP ideologunun bir kısım TİP yöneticilerinden ve özellikle TİP üyelerinin büyük bir bölümünden farklı ve «orijinal» görüşlere sahip olduğuna iki yıl önce dikkati çekerken, bu azılı birlik düşmanının çarpık görüşlerini de sergiliyorduk. Ne var ki, bizimle birlikte cümle âlemin gördüğünü TİP yönetiminin görmemesi mümkün değildi. Bu bakımdan, TİP yöneticilerinden farklı olarak, «MC'yi iktidarda tutmak» gibi «CHP hesabına» son derece ilginç görüşleri olsa bile, TİP'in hesaplarına uyan görüşleri de vardı Küçük'ün. Birlik düşmanlığı, TİP'i «almaşıksız» ve «iktidara yürüyen hareket» olarak göstermeye çalıştığı sürece işe yarayacaktı. Ama birlik düşmanlığının işe yaramadığı hayat tarafından doğrulandığında, bu kez Küçük işe yaramayacaktı!

Ancak, kullanılan malzemenin de amaca hizmet eder nitelikte olması, genel prensiplerdendir. «Yürüyüş» yetkililerinin kullandıkları bu malzemenin pek de öyle kaliteli bir araç olmadığını biz yıllar önce göstermiş ve bir sosyalist partinin, yanlış bile olsa, asgarî sosyalist ahlâka uygun uslûbu seçmesi gerektiğini belirtmiştik. Küçük uslûbu böyle bir uslûp değildi. İki yıl önce buna da dikkati çekmiş ve şöyle demiştik:

> **«Yürüyüş dergisinin büyük baş yazarından en küçük politika muhabirine kadar bütün kalem efendileri kendilerini Türkiye sosyalist hareketinin kerameti kendilerinden menkul sözcüleri sayıyorlar. Bu dergi ve yazarları bir sosyalist partiye, Türkiye İşçi Partisine yakınlar. Hem o kadar yakınlar ki, derginin sahibi Tükiye İşçi Partisinin genel sekreteri. Ve bu Türkiye İşçi Partisi kendini Türkiye sosyalist hareketinin kerameti kendinden menkul yegâne temsilcisi sayıyor. Üstelik de kendisini** «iktidara yürüyen sosyalist hareket» **diye ilân ediyor.**
>
> **Yürüyüş yazarları, sosyalist hareketin dünü, bugünü ve yarını konusunda tam bir küçük burjuva pervasızlığıyla yukardan atmaktan çekinmemekte, sorumlu yöneticilerinin her türlü oportünist ve sosyal-şoven tutumuna «gerçekçilik» ya da «bilimsellik» kılıfı geçirmeye kalkmaktadırlar. Yine bunun içindir ki, TİP'in Yürüyüş dergisinde ifadesini bulan «işçi sınıfı siyaseti» her üç ayda bir olmadık perendeler atmakta, Yürüyüş yazarları üç ay önce saldırdıkları tutumlara üç ay sonra sahip çıkarak kendi yanlışlarını daha o zamandan gerçeği söyleyenlerin üzerine yıkmaktadırlar.**
>
> **Küstahlık, herkesin gözünün içine baka baka yalan söyleme ve suçluyken güçlü görünmeye heves etme, Yürüyüş'cülerin**

siyasi yöntem haline getirdikleri atmasyonculuğun her hafta yeniden sergilenen tezahürleridir.»

«... Yürüyüş artık şirazesinden çıkmış bir dergidir. Başyazarının CHP, Cumhuriyet vb. gibi kapılardan her türlü «ikbal»i kesildikten sonra kalemine yansıtmaktan kendini alamadığı hezeyanları birkaç hafta önce dergide okuduk. Hazret neler demiyor ki? DP zamanında Suriye sınır dağlarında saklandığından mı söz etmiyor? Ya da bilmem kaç kez silah taşımak suçundan yargılandığı için mi övünmüyor? Nasıl da keskin bir devrimci olduğunu goşizme göz kırparak ispatlamaya mı kalkışmıyor? Veya, Cumhuriyette yazı yazabilmek için bugüne dek TİP'e üye olmadığından, fakat artık Cumhuriyetten atıldığına göre son kişisel eksiğini de giderip, partisine gireceğinden mi dem vurmuyor?

Cumhuriyet gazetesinde yazı yazmayı, Partisine kaydolmaya yeğ tutan bir başyazardan, bir demokratik örgüt kongresinde Maoculardan aldıkları oyları göz göre göre, herkesin gözünün içine baka baka yalan söyleyerek işçi sınıfı sosyalistlerinin üzerine yıkan muhabirine ve yorumcusuna, ya da muvazaa iftirasına, dedikodu ve tezvirata başvuran redaktörüne kadar bir suçlular koalisyonu oluşturan Yürüyüş yazı kadrosunun ad listesinin yazılı bulunduğu sayfada derginin adı yazılı sahibi, başta da söylediğimiz gibi, TİP Genel Sekreteri'dir. Genel yayın müdürü ise TİP'in gedikli merkez yöneticilerinden birisidir.

Yürüyüşçülerin iktidara yürüyen sosyalist hareketleri bu denli zavallı ise, bu denli açık yalanlar üzerine kuruluysa, bu hareket ergeç iflas edecektir. Biz vazgeçtik Yürüyüş'ü bilimselliğe çağırmaktan, onu asgarî bir küçük burjuva ahlâkına çağırmayı, yalandan, demagojiden, küfürden ve samimiyetsizlikten vazgeçmeye çağırmayı bile önemli bir uyarı saymağa başladık artık...) (KİTLE. 9.8.976, Sayı: 121).

Bu yazdıklarımızdan, adı geçen «başyazar»ın kalitesi konusunda asgarî bir fikir edinmek mümkün olabilirdi sanırız. Çünkü adam sadece yalancı, tahrifatçı, küfürbaz ve birlik düşmanı bir sekter değil, aynı zamanda dengesiz de. Sadece bu kadar değil. Partisini ne kadar sevdiğini de gösteriyor. «Cumhuriyet» yazarlığı mı yoksa Parti mi? Yazık! Kendisine açılan kapıları çok sevdiği belli. O gün bizim gördüğümüzü TİP yetkilileri bu gün görüyorlar.

Ama belirttiğimiz gibi, işe yaradığı sürece «somut olgunun somutluğu» açığa çıkmayacaktır! Nitekim böyle oldu. Küçük, hezeyanlarına devam etti.

İşte 22 ay önce söylediklerimizden bazıları:

«Derginin Yalçın Küçük imzalı başyazısının özünü yansıtan «başkarikatür», hem işçi sınıfı hareketi içinde, hem de genel demokratik hareket konusunda TİP ve Yürüyüş pervasızlığının nerelere kadar varacağını göstermesi bakımından ibret vericiydi. Yürüyüşçülerin bu tutumu hem işçi hareketi hem de genel antifaşist hareket açısından son derece zararlı ve bölücü, en önemlisi, ÇARPIK bir tutumdan, sorumsuz, grupçu ve en kötüsü bölücü bir tavırdan başka bir şey değildir.

«... Yürüyüşçüler, bu karikatürden de açıkça görüleceği gibi CHP ve DİSK'i Amerikan kuklası olarak gösteriyorlar. Bu mesnetsiz ve bölücü tutumlarına ek olarak, olayları çarpık yansıtıp, demokrasinin CHP'den, Sosyalizmin ise, DİSK'den kovulduğunu ileri sürüyorlar.

Biz Yürüyüş'ün sosyalist değil, sadece demokratik bir organ işlevi gördüğünü, başlıca niteliğinin, içinde dedikodu, tezvirat, asılsız haberi de barındıran ilerici bir POLİTİK MAGAZİN olduğunu da yeri geldikçe örnekleriyle kanıtladık. Ama, itiraf etmek gerekir ki, son sayısında gördüğümüz böylesine sorumsuz ve pervasız bir davranışı Yürüyüş'çülerden ve TİP'lilerden beklemiyorduk. Ve içtenlikle belirtelim ki, böylesine akıl almaz bir tutuma girebilmeleri için, Yürüyüş'çülerin gerçekten de bir çılgınlık krizi içinde bulunduklarını düşünmekten kendimizi alamadık.

«... Böyle şiddetli bir pervasızlık, anti-komünizm kokan ve Maocu ağızları fazlasıyla anımsatan **tutum, gerçekte Yürüyüş' çülerin şirazeden çıktığının bir belirtisiydi. Aynı ay içinde TİP yandaşları TÖB-DER'de Maocularla zimni işbirliği yapmış, Yürüyüş ise bunu işçi sınıfı sosyalistlerine yıkmak istemiş, başaramayıp rezil olmuştur.** (altını yeni çizdik)

Gene o sıralarda Yürüyüş başyazarı bazı ilerici yazarlarla polemiğe girip Cumhuriyetteki misyonundan olunca, «silahlı, dağlı, bayırlı» övünmelere başvurmuştur. Yani Yürüyüş'ü sağ politikasına ,sadece Maoculuk esintileri değil, aynı zamanda goşizm böbürlenmeleri de karışmıştır.

— Yüzbinlerce işçinin DGM'lere karşı giriştiği siyasi grev eylemine daha ilk günden TİP Genel Başkanının ağzından «oyun içinde oyun» gibi anlaşılmaz sözlerle, günlük gazetelere dek yayınlanan demeçlerle gölge düşürülmüş, daha sonra, Yürüyüş başyazarı bu eylemi «burjuvazinin oyunu» ilan etmekten kendini alamamıştır.

«... Bunu daha diplomatik bir uslûpla yapan TİP Genel Başkanının bu sakat görüşleri ve grupçu tutumları, Yürüyüş'çülerin

kaleminde DİSK'i Amerikan işbirlikçisi gösterecek denli küstahlığa varmıştır. Bu nedenle, Yürüyüşçü'lerin, bu sübjektif görüşlerinin kaynaklandığı TİP Genel Merkez «analizlerine» inmek, meselenin basit bir karikatürcükten, bir yayıncı sübjektivitesinden ibaret olmadığını göstermektedir.» (KİTLE: 25.10.976, s. 132).

Yürüyüş eski baş yazarının görüşlerini sergilemekle, «meziyetlerini» sıralamakla yetinmedik. Bunların altında yatanın anti-komünizm koktuğuna da dikkati çektik. Bu gün bu zatın «anti-komünizme kaydığını» söylemek, bunca zaman onun görüşlerine sahip çıkanları bir anda temize çıkaramayacaktır. Bu gün ne ise Küçük, 22 ay önce de o idi ve işçi sınıfı biliminden bir nebze nasibi olanlar için bunu farketmek hiç de zor değildi. Ama, bunu görüp de, hesapları bozulmasın diye gereğinden kaçınanların hem bu kurnazlıkları iflas etti, hem de daha başka bir çok «hesapları» altüst oldu.

Bugün başlarını çarptıkları «somut» duvarı 21 ay önce yazdıklarımızla onlara göstermiş, uyarı görevimizi yerine getirmiştik.

Başyazar şöyle yazıyordu:

> «Bir de yerinde sayanlar var. Yedi yıl önce 'şu, şu, şu ve şu grubun en iyi unsurlarının biraraya gelmesiyle Türkiye'de Proletaryanın partisinin oluşacağını' savunuyorlardı. Işi, zamana, bilinmeyen bir zamana bırakıyorlardı. Böyleleri bugün de var. 'A, B ve D gruplarının en iyi unsurlarının bir araya gelmesiyle' ve 'ileride' proletaryanın partisinin oluşacağını söylüyorlar. Yedi yıl önce söylenenler, bugün de söyleniyor. Yedi yıl önce yerinde sayanlar, bugün de yerinde sayıyorlar, ancak, söyledikleriyle yerinde sayıyorlar. Oysa özünde onlar da geriliyor. Çünkü zamana karşı aynı şeyleri söylemek her zaman tutarlılık değil. Söylenenler yanlışsa, zamana karşı aynı şeyleri söylemek tembellikten ve kaçakçılıktan öte bir şey değil. Gerileyenlerin arasında onlar da var.» (Yürüyüş).

Biz şöyle işaret etmiştik:

> **«Uzunca bir süredir Yürüyüş'de böyle sözler edilmiyordu. Ve bu olumlu bir gelişmeydi. Oysa yukarıdaki mütecaviz üslûp âdeta perhizi bozuyor. Gazetemiz, sosyalist birliğin en hararetli savunucularındandır. Ne ki, biz sosyalist birliği Yürüyüş yazarının «formüle ettiği» şekilde ele almıyoruz. Çünkü «ne grupların en iyi unsurlarının biraraya gelmelerinden» sosyalist birliğin gerçekleşeceğini söylüyoruz, ne de «proletarya partisi»nin «ileride oluşacağını» iddia ediyoruz. Bizim, politikasını desteklediğimiz bir** işçi sınıfı partisi **zaten var. Ancak biz o partinin, kendisinin de söylediği gibi henüz işçi sınıfının merkezi otoritesi duru-**

muna gelmediğini söylüyoruz. Ve bugün için Türkiye'de hiç bir siyasi çizginin bu konumda olmadığını tespit ediyoruz.

Şimdi Yürüyüş yazarı yukarıki pasajda olsa olsa sosyalist birlik böyle istenir diye kulaktan duyma «bilgi»lere dayanarak bizi kastetmişse «ayıp» etmiş! Çünkü artık bilmesi ve öğrenmesi gerekir ki, Türkiye'de sosyalist birlik meselesine karşı çıkmak, gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Bu dediğimizin sosyal pratikte doğrulandığını, 5 Haziran seçimlerinde gördük.

Yok Yürüyüş yazarı, —bizim henüz bilgilenmediğimiz— yukarıdaki formülasyonu ileri sürenler var da onu kastediyorsa —bazı köşe yazarlarında buna benzer sözlere nadiren de olsa rastlanıyor— gene «ayıp» etmiş. Hem de bize ettiğinden daha büyüğünü. Çünkü biz iyi kötü meselenin içindeyiz. Çizgileri insanları tanıyoruz. Ve «hak bildiğimiz» yoldan dönmeye niyetimiz yok. Ama pek çokları var ki, bilimsel bir bazdan hareket etmeden, «solda birlik» istiyorlarsa, CHP'nin solunda güçlü bir parti özlemi çekiyorlar. Bunların meseleye yaklaşımları bilimsel, ilkeli **vs. vs. olmasa bile onların eğilimlerini olumlu bir şekilde değerlendirmek sosyalistlere düşer. Bunun yerine onları itecek tabirlerle saldırıya geçmek hem sosyalistlere yakışmaz, hem de birlikçi, beraberlikçi tavırlara gölge düşürür.**

Yürüyüş TİP'in resmi yayın organı değildir. Ama böyle diye Yürüyüş'ün TİP'in sözcülüğünü yaptığı gerçeğini saklayamayız. Onun için de orada yayınlananın TİP'i bağlamadığını iddia etmek kimseyi mazur göstermez. Ve inandırıcı olmaz. Bu nedenle Yürüyüş sorumluları yayınlanan yazıları gözden geçirirken daha dikkatli olmak zorundadırlar. Biz kendi hesabımıza, burada sözünü ettiğimiz «münasebetsiz» yazarın uyarılacağına ve böylesi yazıların yayınlanmaması için bundan böyle titizlik gösterileceğine inanıyoruz.» (KITLE: 7.11. 1977, Sayı: 187).

Evet, münasebetsizliklerini yeri geldiğince gösterdiğimiz bu «yazar» ın kimliğini ve niteliğini Yürüyüş yetkililerinin de görmesini bir temenni olarak dile getirdik. Ama buna rağmen **gelişmenin** devam edeceğini biliyor ,nereye varacağına o zamandan işaret ediyorduk.

Yalçın Küçük geçici işlevini sürdürmeye devam etti. TIP «almaşıksız» olmalıydı. Hiç değilse, sosyal pratik geçit verdiği sürece, bu böyle **gösterilmeliydi.** Bunun için her yol mubahdı. Burjuvazi de solun dağınık olmadığını savunuyor ve TIP'i almaşıksız gösteriyordu. TİP'in «almaşıksız»lığına burjuvaziden daha iyi kanıt, Küçük'den daha iyi «kanıtçı» olabilir miydi? «Dur bakalım, olumsuz bir şeyler gelişiyor bu adamda ama bizim de hesaplarımız yürüyor» dendi. Hamamda şarkı söyleyenlerin başka sesleri duyacak hali yoktu. Ama biz, hamam şarkıcılarının ses-

lerinin er geç kısılacağını biliyorduk ve gerçeği bizden olmasa bile, hayatın kendisinden öğreneceklerine dikkati çekiyorduk. Daha önce de öğrenebilirlerdi. 17 ay önce şöyle demiştik:

«Burada parantez içinde bir analoji ister istemez aklımıza geliyor. Hatırlanacağı üzere TİP'in ideologlarından Yalçın Küçük, 12 Mart'ı «sanayi burjuvazisi ile küçük burjuvazinin programlarının çakışması» olarak lanse etmişti. Neticede bu programların nasıl çakıştığı, daha doğrusu kimin kime ne çaktığı, çok geçmeden başlayan balyoz harekâtı ile anlaşıldı. Korkarız ki, bugün de, bir başka planda bir kısım burjuvazi ile TİP'in —programları değil ama küçük hesapları— çakışmaktadır. Bilindiği gibi, tekelci burjuvazinin akıllı kesimleri, Türkiye'de son tahlilde sınıflararası barışa hizmet edebilecek güçlü bir sosyalist partinin varolmasını, gerçek bilimsel sosyalist hareketin gelişmesinin ise bu yolla oyalanıp, geciktirilmesini isteyecek kadar uzak görüşlüdürler. Özellikle 141-142'nin kaldırılması ihtimalinde bu burjuva kesimleri gerekli bazı «sol tedbirleri» de almak, hiç değilse «uysal ve evcil» bir sosyalizmi isterler. Bunun için sol içinde bölünmeleri derinleştirmek ve kendileri için ehven-i şer olan bir çizginin gelişmesini yeğlemek burjuvazinin taktiklerinden biridir. İşte bu taktikler, TİP'in grup bencilliği içindeki ayrılıkçı eğilimlerinden kaynaklanan kısa vadeli hesaplarıyla uyuşur gözükmektedir. Yürüyüş dergisinin «sol'un bölünmüşlüğünü» kabul eden solculara öfkelenerek, sol'un bölünmemiş olduğunu sağ basının kanaatleriyle ispatlamaya çalışması böyle bir rezonansın önemli bir kanıtıdır. Dileyelim ki, Bay Küçük ve çevresi yeni bir «çalışma teorisi»nin rasyonalizasyonunu yapmıyor olsnlar. Nitekim Yürüyüş Başyazarı Küçük'ün kongre ve DİSK hakkındaki şu sözleri kanımızı doğrulamaktadır:» (Kitle: 21.3.77 s. 152)

«Devrimci sendikal harekette bir boşluğun doğmasını önlemek için kesin kararlılığını gösterdi. Bu boşluğun doğması, DISK içinde sonuna kadar mücadele edilerek önlenecek. Kongre Genel Başkanı Behice Boran'ın konuşmasıyla başlayarak böyle bir boşluğun doğmasını önlemek için sonuna kadar mücadele edileceğini dile getirdi. Ancak böyle bir boşluğun doğması halinde ise işçi sınıfının bu boşluğu dolduracağından kimsenin kuşkusu olmaması gerektiğini kesinlikle açıkladı. (Yürüyüş, 5.3.77)

Bir kere daha ve dikkatle bakalım Küçük'ün yukarıdaki sözlerine Yazılarında hep «bir şeyleri» öne çıkarmaya, göze batırmaya çaba gösteriyor. Ama bunlar nedense hep TİP'in **olumsuzlukları** oluyor. TİP'in hiç mi olumlu işleri ve çabaları olmadı bu geçmiş dönemde. Oldu elbet.

Ama «başyazar» üstlendiği misyona uygun davranıyor ve sosyalist hareket için tehlikeli ne varsa bir «tazı» hüneriyle onun kokusunu alabiliyordu. Nitekim başkanının konuşmasından da en olumsuzu bulmuş ve öne çıkarmıştı.

Yalçın Küçük'ün sözde «bilimselliğinin» ölçütü her zaman kendi hezeyanları ve makyavelist çıkarları oldu. Bilimin cahili ama siyasetin «kurnazı» idi. Bundan 10 ay önce bir yazımızda bu «hüneri»ne değinmiştik:

«29 Kasım 1977 tarihli Yürüyüş Dergisinde Yalçın Küçük 12 Mart ile Sosyal Demokrasi» başlığı altında şunları yazıyor:

«12 Mart kütleyi bastırdı. Sosyal demokrasi, bilinci dağıttı... Sosyalist iktidara yürüyen işçi sınıfı hareketini durdurmak için ikisi de gerekli Üstelik ikisi birden gerekli. Dar anlamda 12 Mart döneminin sonunda ikisi birden yapıldı. Hâlâ yapılıyor. Birbirini tamamlayıcı ölçüde yapıldı... Bugün bu noktanın sonuna gelindi. Yaz başından itibaren 12 Mart çizgisi ile sosyal demokrasinin ortak noktaları daha somut olarak ortaya çıkmaya başladı. Sosyal demokrasinin Haziran seçimlerine girerken 12 Mart paşalarını Adalet Partisi ile paylaşmasının hiç de rastlantı olmadığı ortaya çıktı. Bugün çok somut olarak ortaya çıktı.»

Belli bir sosyal olgunun yanlış algılanmış ya da gerçek niteliği çarpıtılarak sunulmuş olduğunu gizlemek isteyenlerin her zaman baş vurdukları bir yöntem de budur; olgunun gerçek, somut niteliğinin nihayet somut olarak ortaya çıktığını söylemek!

Bir olgunun somut bir olgu olması için ne kadar zaman sonra «somut olarak» **ortaya çıkması gerekir? Hem** somut olguyu **açık seçik ortaya koyacaksın** («12 Mart kütleyi bastırdı. Sosyal demokrasi, bilinci dağıttı. Üstelik 12 Mart dönemi sonunda ikisi birden yapıldı. Birbirini tamamlayıcı ölçüde yapıldı.») **hem de aynı somut olgunun neden sonra** şimdi «ortaya çıktığı»**nı söyleyeceksin** («Yaz başından itibaren 12 Mart çizgisi ile sosyal demokrasinin ortak noktaları daha somut olarak ortaya çıkmaya başladı»). **Tıpkı Mösyö Jourdain'in Fransızca konuştuğunu keşfetmesi gibi! Ya da turşuyu yiyen adamın neden sonra perhiz tutmadığının farkına varması gibi!**

«12 Mart kütleyi bastırdı. Sosyal demokrasi, bilinci dağıttı... 12 Mart döneminin sonunda ikisi birden yapıldı» **sözü, son derece** somut **bir olgu hakkında kesin bir önermedir Buna göre Yürüyüş yazarı bugün** «yaz başından itibaren somut olarak ortaya çıktı» **dediği şeyin, yani 12 Mart çizgisi ile sosyal demokrasinin ortak noktalarının, aslında 1973 seçimlerinden sonra, 1974 yılı boyunca ve 1975'te de** somut bir olgu **olduğunu söylemektedir.** Oysa TİP'in 1975 seçiminde hem de demokrasi ile faşizm ara-

sında bir referandum mantığıyla kayıtsız şartsız desteklenmesini **istediği CHP işte bu** «12 Mart'ın tamamlayıcısı» **sosyal demokrasinin ta kendisidir!..»** (KİTLE: 7.11.1977, Sayı: 187).

«Yalçın Küçük'ün kendi yazdıklarına ve getirdiği «somut tahlil»**e göre açık açık şöyle demesi gerekirdi:** «Biz bir halttır ettik o zaman Doğru yapmadık. Yanlışımızı tekrarlamayacağız.» **Bu, gerekli özeleştiriyi de içeren dürüst ve yerinde bir değerlendirme olurdu. Oysa o öyle yapmıyor. Çünkü öyle yapması tekke çıkarına aykırı düşerdi. Tekkenin çok bilmişliğine, kendinden menkul kerametine ve hacıyatmazlığına gölge düşürürdü. Onun için o, ettikleri haltın** üzerini örtmeye **çalışıyor. 1975'teki siyasetin yanlışlığını gösteren olguların ancak 1977 Haziranında** «somut olarak» **ortaya çıktığını söylüyor, hatta daha da ileri giderek sosyal demokrasinin** «1977 Haziranında somut olarak ortaya çıkan» **niteliğini alabildiğine vurgulayıp abartıyor ki, 1975'teki somut niteliği ile sosyal demokrasinin** «referandum» **mantıkları icad edilerek desteklenmiş olduğu** somut olgusunu **unutturabilsin, gözden saklayabilsin.**

Aynı yazar, Yalçın Küçük, aynı yazısında şunları yazabiliyor, hem de hiç çekinmeden, eli titremeden: «12 Mart... büyüyüp serpilen demokratik toplumsal muhalefetin başını çeken işçi sınıfının siyasal örgütünü kapattı. Bu, kıyılan canların yanında, 12 Martın en büyük kazanımı oldu. Örgütsüzlük ortamı içinde sosyalizmi hedefleyen mücadele kararlılığı ile bilincini geriletmek kolaylaştı.»

Evet, Türkiye İşçi Partisi'nin baş ideologu göğsünü gere gere bunları yazabilmektedir. Yazabilmektedir ve bunları yazmanın, kendi zaafından paye çıkarmak olduğunu dahi görememektedir!

Bunları yazabilenlerin de, yayınlayabilenlerin de, bunları okuyup da içlerine sindirebilenlerin de sosyalist hareketin birliği sorununda olumsuz tavırlarını sürdürmekte devam etmelerine şaşmamak gerekir. Niyetleri işçi sınıfı adına siyaset yapmak yerine küçük burjuvaca siyasetçilik oynamak olanlar için, sosyalist hareketin birliği gibi işçi sınıfı siyasetinin somutlanması bakımından hayati bir sorun hiç bir şey ifade etmemektedir.» (aynı yer).

Görülüyor ki bu «çok bilimsel» yazar için **somutluk** ancak o görebildiği veya onun işine geldiği zaman ortaya çıkıyor!

Hazret, bilimini, TİP'in yanlış siyasetinin hizmetine koşmuş, üretiyor! 1975 kısmî seçimlerinde CHP kuyrukçuluğu yapılmış ama o zaman somut olgular henüz ortaya çıkmamışmış! 1977 Haziran seçimlerinde ise

CHP'ye küfredilerek oy avcılığına çıkılmış. Bu da, somutluk artık ortaya çıktığı için yapılmış!

1978'e girildiğinde ise, artık Yalçın Küçük'ün görevi tamamlanmak üzeredir. «Başyazar» işi, Türkiye'deki sosyalistlerin sayısını TİP'in mahallî seçimlerde aldığı oylarla ölçmeye başlayacak kadar yolunu şaşırmıştır. O ne demiş, biz ne demişiz?

«Seçim sonuçlarından —adeta korkulu bir rüyadan uyanmışcasına— kendi hesaplarına pek memnun kaldıkları anlaşılan «Yürüyüş» Dergisi yorumcuları, doping yemiş yarış atı gibi meydanı kendilerine kalmış sanmaktadırlar. O kadar ki, daha şimdiden, «sermaye partilerinden kopan» kitlelerden «işçi sınıfının partisi»ne devşirip sosyalizme kazanacakları oyların «tavan» hesaplarını yapmaktadırlar! Ama ne yazık ki «zafer sarhoşluğu» içinde ağızlarından çıkanı kulakları işitmiyor. Ya da, yazdıklarını yayınlamadan önce bir kere olsun okumayı akledemiyorlar... Çünkü «başarı»larını kanıtlamak için ileri sürdükleri her iddiada, adetleri veçhiyle, temel başarısızlıklarını ortaya koyuyorlar.

«... Ne ki «Yürüyüş» yorumcularının yazılarından, TSİP'in aldığı 28 bin küsur oyun, kimilerinin gözüne kıymık gibi batmış olduğu da anlaşılıyor... Yalçın Küçük 20 Aralık 1977 tarihli «Yürüyüş»te «Yerel seçimlere girmek için on beş ilde örgütlü olmak gerekmiyor. (Ne yazık, değil mi? Sırf **bu yüzden sosyalist seçmenin iradesi çarpıtılıyor ve «işçi sınıfının partisi»nin hakkı yeniyor da kimsenin haberi bile olmuyor!) Bir tabela yeter. Bir de amblemi olması gerek,» dedikten sonra şunları yazıyor:** «Bir diğer 'sol' parti, birkaç yöredeki çalışkan unsurlarının çabaları dışında, Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesini durdurmayı en büyük ilerleme sayanlarla sosyalist hareketi dağınık göstermeyi en büyük işlev kabul edenlerin oylarını aldı. Bunların gücünü gösterdi.»

«Sen ki işçi sınıfının «almaşıksız siyasî örgütü»sün. Üstüne üstlük, işçi sınıfının «iktidara yürüyen hareketi»sin, 15 yıldan beri girdiğin bu bilmem kaçıncı seçimde 62 bin oy alıyorsun. Ve bu 62 bin oyu öpüp de başına koyacağın ve işine bakacağın yerde. 5 Haziranda alabildiğin 20 bin oyu yüzde 300 arttırmakla, oy arttıran tek parti olmakla övünüyorsun. İyi ama, behey gafil, sen bu «marifet»inle övünürken sadece «bir tabela» ve «bir amblem»le seçime girmiş bir parti, «en büyük işlevi sosyalist hareketi dağınık göstermek» olan bir parti, ilk girdiği seçimde, hem de senden 100 daha az seçim bölgesinde, senin yarın kadar oy alıyor! Nasıl yapabiliyor bunu? «Birkaç yöredeki çalışkan un-

surlarının çabaları sayesinde, değil mi. Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesini durdurmak için 30 bin seçmeni seferber edip onları sosyalist hareketin dağınık olduğuna ikna ederek, değil mi. Peki senin 15 ilde örgütlenmiş, 15 yıllık anlı şanlı partinin, «Türkiye işçi sınıfının siyasî örgütü»nün o kadar **da mı «çalışkan unsuru» yoktu ki, seçime girdiği 100 daha fazla yerde** ancak **62 bin seçmeni Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesi gerektiğine ve sosyalist hareketin dağınık olmadığına inandırabildi? Şimdi sen «oyunu yüzde 300 arttırdım» diye övünürken, öbürü «ben de yüzde 30 bin arttırdım!» dese yeri değil mi. Bak «birkaç yöredeki çalışkan unsur», eğer TSİP'li iseler, nelere kaadir olabiliyormuş!**

Yalçın Küçük'ün mahallî seçimlere katılabilmek için bir tabela ile bir amblemin yetmesine niçin o kadar takıldığı ve bozulduğu şimdi daha iyi anlaşılmıyor mu? Burjuvazinin koyduğu seçim kayıt ve kısıtlamalarından medet ummanın böylesi tezahürlerine dünya sosyalizm mücadeleleri tarihinde ilk kez rastlanıyor olsa gerektir. «Yürüyüş» yazarlarının kendi hesaplarına kaş yapayım derken göz çıkarma yeteneklerine diyecek yok doğrusu! Ne zaman şecaat arzetseler sirkatlerin söylüyorlar.» (KİTLE: 10.1.78 s. 192)

Şimdi, yani 1978'in yazında bu kişinin «anti-komünizme kaydığı» söyleniyor. Olur mu? Yıllardır söylediklerimiz, yoksa bizim «subjektif» yargılarımız mıydı? «Yazık oldu TİP'e, nerden nereye geldi!» diye olanlardan kendimize övünç payı çıkarmak istemiyoruz. Amacımız, yine, uyarmaktır. TİP içindeki bu son «gelişme» ile sadece bir araç, sosyalist hareketin birliğini sabote etmek için kullanılan bir araç, bir «çelişkiler yumağı» terkedildi. Ama biz buna Yürüyüş dergisi hesabına sevinmek istediğimiz halde sevinemiyoruz. Sevinemiyoruz, çünkü «çelişki» devam ediyor. Sadece nesnesini değiştirdi. Küçük bir nesnenin değişmesiyle çelişkiler çözülmez, ömürleri bir süre daha uzatılır. Yeni halef'i de okurlarımız tanıyor. Söyledikleri, fazla bir zaman geçmeden ayağına dolanıyor .Daha da dolanacak. Çözümü hayatın somutluğunda bulamayanların kaderi, kendi dar görüş açıları içinde debelenmekten başka bir şey olmamıştır. Sosyalist Birlik siyaseti söke söke kendini kabul ettirmekte, önündeki «sivri» olumsuzlukları söke söke temizlemektedir.

Birlik düşmanları her zaman iflasa mahkûm olacaktır.

Resmi TKP Basını Türkiye Solunu Nasıl «Değerlendiriyor»

TKP M. Komitesi Organı Atılım'ın Temmuz 1978 sayısında aynen şöyle deniyor:

«Bu çok sorumlu evrede, TKP cephe sorununu öne çıkarıyor. Ağız dalaşı yapmıyor. Ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış savaşını yürütüyor.»

Bu satırlar bize çok «ilginç» geldi. Çünkü söylenilenin tam aksini hatırlıyoruz. Bildiğimiz, —ve herkesin bildiği gibi— TKP sözcülerinin her ağızlarını açtıklarında, âdeta iman tazelercesine kendi dışında kalanlara en galiz kelime ve tabirlerle veryansın etmeleri! Acaba yanılıyor muyuz diye resmî TKP yayınının elimize geçebilmiş olanlarına bir göz atmak istedik. TKP sözcülerinin kendi dışlarında kalan diğer sol çizgiler ve özellikle sosyalist hareketimiz içinde yeralanlar hakkında söylediklerini şöyle bir gözden geçirdik. Sonuçta aşağıdaki derleme ortaya çıktı. Bu derlemeyi, TKP'nin kendi dışında kalanlar hakkında neler söylediğini çok özlü ve somut bir şekilde gösterdiği için, aynen yayınlıyoruz. (*)

(*) «TKP Türkiye Solunu Nasıl Değerlendiriyor» başlığına ve TKP'nin pelesenk haline getirdiği kalıplaşmış sövgülerine bakıp maoculuğu —ya da diğer sapıkları— «Türkiye Solu» kapsamında gösterdiğimiz demagojisini yapmaya yeltenecek olanlara şimdiden haber verelim ki, boşuna gayret sarfetmiş olacaklardır. Biz TKP'nin maoculuğa —ve diğer sapmalara karşı çıkmasını değil, kendi dışında kalan— ve genel olarak solda yer alan— diğer akımlara bu tarzda veryansın etmesini eleştiriyoruz. Zaten artık herkes biliyor ki, kendi dışındakini «zemmetmek» için TKP'nin başvurduğu —ve en kolay ve geçerli saydığı— yol, onları maoculuk, trotskistlik vb. sövgülerle suçlamaktır. Ve zaten yine herkes gayet iyi bilmektedir ki, anti-sovyetizmin şampiyonluğunu faşistlerin elinden alan maocuların, değil solda, demokrasi raflarında bile yeri olmadığını kesinlikle ilân eden Türkiye'de ilk biziz, bu uğurda kararlılıkla mücadele sürdüren yine biziz.

Atılım'lardan

«MAOCULUKLA SAVAŞ ZORUNLUDUR»

«Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek ve omuzdaşları gibi Maocular sürekli olarak TİP'e, DİSK'e saldırmışlar, komandocu faşist metodlar uygulamışlardır. Bu, Maocuların, likidatörlerin, TİP'i, DİSK'i içeriden parçalamak, bunlara bağlı örgütleri dağıtmak taktiğiydi.» (Atılım, Şubat 1974, Sayı: 2 Sf: 2).

«SAVAŞ TARİHİ»

«Eski yanlışlıklara düşmemek partinin olumlu deneylerini geliştirmek için partinin savaş tarihini bilmek zorunluktur. Sapık akımların: Likidatörlerin, MDD'cilerin, «Kıvılcımların» geçmişlerini bilmeyenler, çoğu zaman bunların kucağına düşüyor.

Sonra TKP'nin ve TİP'in sınıf savaşında, ulusal bağımsızlık savaşında tuttukları yeri, tarih içinde oluşumlarını doğru olarak değerlendirmek zorunluktur. Birini ötekisine karşı koymak, birisini «yok» ötekisini «mirasçı» saymak sosyalist hareketi, ulusal bağımsızlık direnişini, işçi sınıfını bölmektir. Bu, burjuvazinin değirmenine su akıtmaktır.» (Atılım, Mayıs 1974, Sayı: 4, Sf: 4).

«MOSKOVA DANIŞMA TOPLANTISININ 4. YILDÖNÜMÜ»

«Bu sorunlara gereğince eğilmedikçe bozguncular, renk değiştiren Troçkistler, Maocular, Kıvılcımcılar meydanı boş bulur. Buna yol verilmemelidir.» (Atılım. Temmuz 1974, Sf: 1.)

«GENÇLİK TOPARLANMA YOLUNDA»

«İlerici gençliğimiz son 5-6 yıl içinde çetin sınavlardan geçti. Başlangıçta TİP'in içinde veya yanında, gerek emperyalizme karşı savaşta, gerek sosyalist fikirleri halk arasında yaymada olumlu işler yaptı. Daha sonraları işçi hareketinden koptuğu, burjuvazinin sinsi planlarını kavrayamadığı, ayrıca Maocuların, MDD'cilerin, bozguncuların ağına düştüğü için. hem 12 Marttan önce, hem de sonra birçok kurbanlar verdi.» (Aynı sayı Sf: 3)

«TKP'Nİ YIĞINLARA TANITMAK ÖDEVİ»

«Sahipsiz kalmış başarılar, sınıf düşmanları, burjuvazi, Maocular. Troçkistler, Kıvılcımcılar tarafından değişik yollardan kolayca benimsenir.» (Aynı sayı Sf: 4).

«BOZGUNCULAR»

«Bozguncular, önce basında, sonra gençlik, öğrenci hareketleri içinde ve tek tük sendikalarda görünmeye başladılar. Bunlar, Hürriyet Holdinge, onun armağanladığı basımevine dayanan «Yeni Ortam»da boy gösteriyorlar. Sonra boy boy dergilerde kabak çiçeği gibi açıldılar. Sosyalizmden söz ediyor, genel kavramlar üzerinde gevezelik yapıyor. Ortalıkta toz duman kaldırıyorlar. «Sosyalist parti» diyorlar. eski defterleri karıştırıyorlar. Ama hergün de renk değiştiriyorlar. Bir gün «kıvılcım» oluyor, ertesi gün «doktorcu değiliz» diyorlar. Bir gün maoculuğu, bir gün Troçkizmi savunuyorlar. Sonra dönüp «biz bunlardan değiliz» diye yırtınıyorlar. Ama yazılarını bu karşı devrimci kaynaklara dayıyorlar. Bir yandan iplikleri pazara çıkmış oportünistleri aforoz ediyor, öte yandan onlarla kolkola giriyorlar. Gözleri üzerine çeken somut bir olay vardır: Burjuvazi artık aşınmış, posası çıkmış provakatörleri kızağa çekiyor. Yerlerine yenilerini sürüyor.» (Aynı sayı)

«İŞÇİ SINIFI DİRENİYOR»

«Ve Tunçlar işçi sınıfının birliğini parçalayan, Komünist Partisine saldıran, burjuvaziye destek olan bozguncularla, anti-emperyalist, demokratik güçlerin birleşmesine engel olan Troçkistlerle, Maocularla. «sosyalist» adıyla ortaya atılan serüvencilerle birleşiyor.» (Atılım, Ağustos 1974, Sayı: 8 Sf: 3).

«NEDİR - NE DEĞİLDİR»

«Kuruldu kurulmasına, adını: «Sosyalist İşçi Partisi» koydular. Kurucuları, bir bardak suda fırtına kopardılar. Yankısı olmadı, tepki yarattı. DİSK «ilişkim yok ne bununla, ne de kurulacak olanla» dedi. TİP' lilerin bu sivri çıkışa yanaşmadıkları görüldü. Başkan diye gösterilen kişinin kimliği değişik yorumlara yol açtı. Bir ara TİP'li olmuş, dönmüş Maocu olmuş, Troçkist olmuş, 12 Marttan sonra üstenci olmuş, para kırmış.

....

Özetle, bu parti «nedir, ne değildir» sorusunu ortaya koyuyor.» (Aynı sayı Sf: 4)

«İDEOLOJİK SAVAŞ»

«Egemen çevreler, Maocu, Troçkist, MDD'ci, Kıvılcımlıcı grupların bölücü, yıkıcı eylemlerinden yararlanıyor.» (Atılım, Eylül 1974, S: 9 Sf: 8)

«GÜNCÜL GÖREV»

«Ama bu, her soydan, her boydan oportünistlerle, işçi. sendika ha-

reketini, ilerici örgütleri baltalayan bozguncularla, provakatörlerle savaşı daha da hızlandırmak demektir.» (Atılım, Ekim 1974, Sayı: 10, Sf: 1)

«TKP'NIN 54. YILI»

«İşbirlikçi burjuvaziye, onun ajanlarına, TKP'nin varlığını inkâr eden her türlü oportünistlere, bozguncılara karşı var gücüyle savaşıyor, savaşacaktır. TKP ulusal bir partidir, yığınların örgütüdür.» (Aynı sayı sf. 2)

«KOMÜNİST KADROLARIN DİNAMİZMİ»

«Oportünistler, Maocular, Troçkistler, anarşistler, likidatörler, bozguncular, burjuvazinin yanında yer almışlardır.» (Aynı sayı Sf: 8)

«Demirel zamanında Belli ve Kıvılcımlı gibi MDD'ci Mao'cu, Troçkist karışığı adamlar, anarşizmin gençlik arasına aktarılmasına yardım ettiler. Sıkıyönetim terörünü, faşist yöntemleri hazırlayan emperyalist ve işbirlikçi çevrelere destek oldular. Yurtsever gençliği işçi sınıfından ayırmaya koyuldular.» (Atılım, Kasım 1974. Sayı: 11 Sf: 2)

«GÜÇ BİRLİĞİ: NASIL VE KİMİNLE?»

«Söz yok, bunu önlemenin yolu güçbirliği kurmaktır. Güç birliği lafla kurulmaz. Her boydan, her soydan oportünistlerle, hele komünist partisi düşmanlarıyla hiç kurulmaz. (...) Bozguncularla, Maocularla, Troçkistlerle böyle bir güç birliğine gidilemez.»

«Bu gerçeği unutanlar vardır. Komünist Partisinin herkesle diyalog kurma yolundaki açıklamasını ters yana çekenler vardır. TKP'ni unutup «kim varsa onunla birlik» kurmak eğilimi gösterenler vardır. Gerçekten halktan yana güçlerle, örgütlerle dayanışma, savaş birliği kurmak için savaşıyoruz. Burada karşılıklı ödün verebiliriz. Ama, işçi-köylü bağlaşıklığını, proletaryanın hegomonyasını yana itecek, Komünist Partisi'ni hesaba katmayacak hiçbir anlaşmaya girmeyiz. İdeolojik alanda hiç kimseye ödün vermeyiz.» (Aynı sayı, Sf: 7)

«EN BÜYÜK KÖTÜLÜK»

«TKP, bu savaşı engelleyen ters akımlara, sapık kişilere karşı da savaştan geri durmamıştır.» (Aynı sayı sf: 8).

«SINIF SAVAŞI»

«Bu tarihsel gerçeği görmek, kendilerine sosyalist diyen anti-Marksist, anti-Leninist akımlarla birleşmeye kalkışmak, baltayı kendi ayağına vurmaktır. Işçi sınıfının bugünkü savaşını görmemek. o savaşın dışında kalmak, işçi sınıfını, emekçi halkı kurtuluşa yöneltmez.» (Aynı sayı)

«ANTI-KOMÜNİZM CURCUNASI»

«Bu nedenle, TKP'nin burjuva milliyetçiliğine. Maocu, Troçkist, Kıvılcımlıcı denilen sapık akımlara karşı yürütmekte olduğu ardıcıl savaşın çok büyük önemi vardır.» (Atılım, Aralık 1974, Sayı: 12, Sf: 2)

«İŞÇI SINIFINDA GELİŞMELER VE TKP»

«TKP daha 12 Mart'tan önce, devrimci öğrenci hareketine musallat olan Maocuların, MDD'cilerin, Troskistlerin maskelerini düşürmüştür.» (Aynı sayı Sf: 8)

«LİKİDATÖRLERİN YENİ TAKTİĞİ»

«Oysa sosyalist akımda parti enflasyonu yaratmak isteniyor. Burjuvazinin taktiklerinden birisi de işçi sınıfını parçalayarak, sömürü düzenini yürütmektir. TSİP piyasaya böyle sürüldü. İşçi hareketini hem parçalamak, hem de kıvılcımcılık gibi anti-Marksist bir sapıklığı işçi hareketine aşılayabilmek için. Ne var ki TSİP beklenen sonucu vermedi. Işçi hareketini sosyalist akımı parçalayamadı. Ölü doğdu. Kıvılcımlı demaske olmuş bir kişiydi. Ayrıca «teorileri» aklı başında olan bir kimseyi ancak güldürebilirdi.

Yeni sosyalist partiler kurmak birçok çevrelerde kârlı bir yatırım sayılmaya başlandı. Aybar gibi sağ oportünist görüşleri ile işçi hareketine büyük zararlar vermiş bir kişi yine politik alana sürülüyor. Aybar, işçi hareketindeki birikimden faydalanmak, tekrar parlamentoya kapağı atmak, tatlısu «sosyalizminin» parsasını toplamak hevesinde. Son seçimlerde İstanbul proletaryasından yediği şamarı unutmadığından, Doğuya, Kürt yurttaşlara yöneldi. Kasketle köye gitmeyi sosyalizm sayan bu bayın, şalvar veya poturla Kürt yurttaşlarımızı kandıramayacağını şimdiden söyleyebiliriz.

«Sosyalist» parti kurmak isteyen daha başkaları da vardır. Bunların tutumu, işçi sınıfının bugünkü aşamada yürüttüğü savaşın özüne aykırıdır. İşçi sınıfı sarı sendikacılara, yerli yabancı tekellere, faşist komandolara, Irmak Hükümetine, polisine, savcısına, yargıcına karşı, zaman zaman kanlı savaşında birliğini arıyor ve buluyor da. İşçi hareketini parçalamak herşeyden önce işçi sınıfına karşı, devrimci gençliğe karşı çıkmak burjuvaziye yardımcı olmaktır.

Bir de «Birlik» adına Türkiye'de bilimsel sosyalizme, Marksizme-Leninizme dayanan TKP'ni likide etmek davranışları yeniden canlandırıldı. Bunu canlandıranların MİT olduğunda kuşku yoktur. Bazı kişiler «sosyalist hareketin birliğini sağlamak» parolasıyla kapı kapı dolaşıyor. Ellerinde Maocusunu. Troçkistini, anarşistini, «sosyalist» sayan ve hepsini bir araya getirerek işçi hareketini bir çıkmaza sürüklemeyi, onu

burjuvazinin kuyruğuna takmayı, TKP'ni likide etmeyi amaçlıyan bir de yazılı provakasyon belgesi var.

Sosyalist harekette birlik, işçi sınıfının güncel ve politik savaşının harında perçinleşecektir. Komünisti, sosyalisti, gerçek sendikacısı orada karşılaşacak, orada omuz omuza verecek ve orada eylem birliği kuracaklardır. Emperyalizme, yerli yabancı tekellere, toprak beylerine. faşist komandolara, sarı sendikacılara karşı bir eylem birliği! Marksizm - Leninizmden esinlenen bir eylem birliği! Sosyalizme açılan ileri bir demokrasi, barış, kalkınma, ekmek, iş ve özgürlük için bir eylem birliği-» (Aynı sayı).

«SAVAŞ ÇİZGİSİ»

«TKP'nin kurucuları M. Suphi'ler, E. Nejat'lar, Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet'ler ve onlardan sonra gelen kuşaklar, parti içinde Marksçı - Leninci ilkeleri yozlaştıranlara karşı çetin bir savaş yürütmüşlerdir. TKP. zaman zaman bunların kara listelerini gazetelerinde yayınlamış, açıklamıştır. Doktor Hikmet Kıvılcımlı bunlardan biridir. 1929'da tutuklanmasında partiye en iğrenç alçaklığı yapmıştır. Partiyi bölmüştür. İzmir'de lümpenlerden kurduğu bir provakatör grubun eliyle TKP'nin onurunu lekelemiştir. Komünist moralı olmayan bu yaratık TKP'den kovulmuştur. Bu akıl hastası megolaman, Ş. Hüsnü Değmer'in çömeziydi. Tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuştu. Provakatör Mihri Belli'yi büroya sormadan bu troçkisti, şovenist avantüristi parti yönetimine almıştır. Mihri partiden kovulmuştur. Ş. H. Değmer, daha 1937 yılında, Politik Büro kararıyla yönetimden çıkarılmıştır. Fakat, parti sekreteri ve sorumlu yoldaşların zindanlarda yatmasından yararlanmış, partinin başına yeniden belâ kesilmiştir. Hasan Ali Ediz gibi gizli MİT ajanları, Değmer' in koltuğu altında TKP'nin içinde yuvalandılar.

«... Doktor Şefik Hüsnü gibi birisini M. Suphi'lerle yanyana koyuyorlar. Ş. H. Değmer, M. Suphi Yoldaş'ın can düşmanıydı. Partinin birleştirici 1. kongresini, 1922 Ağustosunda Ankara'da yapılan II. Kongresinin kararlarını tanımamıştır. Entrika, ayak oyunlarıyla partinin başına gelmiştir. 1926 Viyana konferansında, Vedat Nedim Tör gibi bir polis ajanını partiye sekreter yapmıştır.»

....

«Maoculara, karşı devrimci ajanlara karşı savaş, işçi sınıfının birliği için savaştan ayrılamaz. Sahtecilere, Maoculara, Kıvılcımcılara karşı savaş, faşist saldırılara karşı savaşla örülüdür. Savaş, sonuna kadar!» (Atılım, Ocak 1975, sayı: 1, sf: 1).

«DİSK VE GERÇEK SENDİKACILIK»

«Ayrıca tüzüğünün amaç maddesinin ışığında DİSK sosyalist eği-

limli bir işçi konfederasyonudur. Oysa bazı DİSK yöneticileri TİP yönetiminde görev almış olmalarına rağmen bugün bir burjuva partisi olan CHP'ne yamanmak, TSİP gibi ayrılıkçılara yanaşmak, yahut yeni bir işçi partisi kurarak sendikal niteliklerini yitirmek ve bir yandan da işçi hareketini bir daha parçalamak eğilimini gösteriyorlar.» (Aynı sayı Sf: 6)

«İŞÇİ SINIFININ PARTİSİ VE TKP»

«İşçi sınıfının partisi olmadan «yığın» partisi olmak iddiasında bulunanlar, prensipsiz, devrimci kadrodan yoksun, işçi sınıfından uzak, küçük burjuvaziye yakın bir akım yaratmaktan, uvriyerizme, popülizme, parlamenterizme düşmekten kurtulamamışlardır.»

«Fakat kendilerini «sosyalist» ilan edenlerin TKP'nin bu başarısından hoşnut olmamaları da bazılarını şaşırtıyor. Gerçekte buna şaşmamak gerek, bilmek gerek ki, burjuvazi sınıf savaşını düz bir çizgide yürütmüyor. Işçi sınıfı içine ajanlarını, ideolojilerini sokarak savaşıyor. «Sosyalist» etiketi taşıyanların TKP'ne karşı çıkmaları, sınıf savaşında burjuvazinin yanında yer aldıklarını doğrulamaktadır.» (Aynı sayı, sf: 8).

«TKP YAŞIYOR»

«İçinde bulunduğumuz günlerde, Türkiye'de sosyalistler arasında en çok tartışılan sorun «sosyalist parti» sorunudur. Likidatör-bozguncular, soruna hemen, «işçi sınıfının politik örgütü yoktur» diyerek, burjuvazinin ağzıyla giriyorlar. İşçi sınıfının politik örgütü TKP'ni görmezden geliyorlar, onu unutturmak istiyorlar.»

....

«Ayrıca, likidatör-bozguncular, Türkiye'deki genel sol hareketi, komünist hareketin karşısına koyuyorlar. En kararlı müttefikleri birbirinden ayrı tutmaya çalışıyorlar. Burjuvazi de, bu finolarını, el altından destekliyor, pohpohluyor.» (Aynı sayı, Sf: 8)

«ÇIKAR YOL»

«Bozguncülara, Maoculara, oportünistlere, sağına, «soluna» karşı savaşı faşizm saldırılarına karşı savaştan ayırmamak.» (Atılım, Şubat 1975, sayı: 2 (14) sf: 1).

«BİLDİRİ»

«Bozguncular, oportünistler, ayırıcılar, yıkıcılar foyalarını ortaya döküyor, gericiliğin hizmetinde olduklarını iyice açıklıyorlar.» (Aynı sayı).

«YENI GELİŞMELER»

«... işçi hareketini, ulusal bağımsızlık hareketini parçalayan, sos-

yalist hareketi parsellemeye yeltenen, düzme partiler kurmaya kalkışanlara ve polis ajanlarına karşı da yürütülüyor.» (Aynı sayı Sf: 3)

«OKUYUCU MEKTUPLARI: ATILIM ELDEN ELE»

«Atılım dostlarını güldürüyor, düşmanlarının yüreğine korku salıyor. Maocular ona açıktan açığa küfrediyor. Mihri Belli gibi MDD'ciler, Kıvılcımcılar, Troçkistler de onlardan geri durmuyorlar.» (Aynı sayı Sf: 5)

«DEVRİMCİ BİRİKİM»

«Üniversite gençliğinin, faşist komando saldırılarını göğüslemesi, Maocuların, Troçkist, Kıvılcımlıcı takımının kışkırtmalarına kapılmaması günümüzde devrimci bir birikim olarak kendini göstermektedir.» (Aynı sayı Sf: 7)

«HALKIN SAVAŞI ÖNLENEMEZ»

«... örgütledikleri faşist komandoları, polisi, ordu birliklerini, her boydan ve soydan provakatörleri halkın üzerine sürdüler.» (Atılım, Mart 1975, Sayı: 3 (15) Sf: 1)

«DUYURU»

«Bazı gazetelerde TKP MK genel sekreterliğine İ. Bilen takma adı altında Doğan Özgüden'in seçildiği haberi çıkmıştır. Haberin yalan olduğu, D. Özgüden'in TKP ile hiçbir ilgisi bulunmadığı kamuoyuna duyurulur. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi.» (Aynı sayı Sf: 5)

«TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ARTAN ETKINLIĞI»

«... Sosyalizm adına hareket eden bazı oportünistler de işçi yığınlarının TKP ile bağlarını koparmak için, onu «hayali örgüt» diye nitelendirmeye yelteniyor, sınıf savaşında burjuvaziden yana durum takınıyor, işçi sınıfını arkadan hançerliyorlar.» (Aynı sayı Sf: 7)

«TKP VE YENİ KURULAN 'SOSYALİST' PARTİLER»

«CIA'nın, MİT'in açık gizli provakasyonları, militarist kliğin darbe olanakları ortada dururken, legal sosyalist parti kurmak çok ciddi ve ağır sorumluluklar getiren bir davranıştır. Devrimci kadroları polise teslim etmek, onları kırmak ve devrim hareketine büyük zararlar vermek, legalizmin akla gelen ilk mahzurlarıdır.» ,

....

«Bugünkü şartlaıda Türkiye'de Bilimsel Sosyalizme bağlı bir partinin kurulması yasaktır. «Sosyalist» bir partinin kurulabilmesi için program tüzüğe oportünist, hatta anti-Marksist, anti-Leninist birtakım anlamlar vermek gerekir. Bu yola girenlerin önemli bir kısmı, gerçekten

de Bilimsel-Sosyalizmi bir süs olarak almış, bir kısmı da esasen onunla bütün bağlarını kesmiştir. Böyleleri yığınları, militan kadroyu oportünist, revizyonist birtakım ilkelerle eğitmekte herhangi bir sakınca görmez. Burjuvazinin istediği de bulur. İşçi hareketine burjuva ideolijilerini, dünya görüşünü aşılamak, onu iktidardan uzakta bulundurmak, sömürü düzenini ayakta tutmaktır.» (Aynı sayı Sf: 8)

«TANIMAK, TANIMAMAK»

«Bunun yanı sıra başka bir olay da var. Sosyalist geçinen, böylesi bir parti kuran, ya da kurmaya çalışan bazı kimseler Komünist Partisini tanımak, «tanımamak» konusunda, bu konumda burjuvaziyle yer ve rol değiştiriyor. Birisi çıkıyor, Komünist partisine «hayali örgüt» diyor. Kimisi, TKP'nin yayınlarını dinliyor, bu yayınlardan, «Atılım»dan alıntılar yapıyor, bunları alt üst ediyor, yazılarına serpiştiriyor. Bunlardan kimileri gece hırsızları gibi davranıyor. Komünist Partisinin savaş tarihine el uzatıyor. Kimileri «miras» bekliyor. Kimileri M. Suphi'leri masallarda bir efsane, bir «köroğlu» yapıyor. Kimileri de, TKP'nin tarihi üstüne ne kadar saçma varsa düzüyor.»

....

«... Kendilerine sosyalist diyenlerin bu gerçeği unutmaları, sabotaj değilse körlüktür.» (Atılım, Nisan 1975, Sayı: 4 (16) Sf: 8).

«SALDIRIYA KARŞI»

«Polis ajanlarına yeni görevler veriliyor. Bunlar basında, işçi hareketinin içinde, sosyalist akımlar arasında boy gösteriyor. Kimi zaman bunlara «gizli örgüt» süsü verdiriyor.»

«Maocular, Troçkistler, likidatörler polisin eli altında. Bunlar, TKP' nin savaş tarihine el atıyor, adından yararlanmak için her kalpazanlığı yapıyor. Kimileri, TKP'nin organı «ATILIM»ın adını çalıyor. Kimileri «gizli çağrılar yayıyor.»

«Geçen yıl, birara, Mehmet Oktay diye birisi, bir gazeteyle ortaya çıktı. Sosyalist harekette bir birine ters düşen bütün akımları «birleştirmeyi» geveledi. Bu çıkış fiyaskoyla bitti. Görülüyor, polis taktik değiştirdi. Adam aradan birdenbire «kayboldu». Bu soysuz eski bir provakatördür. Şimdi apartımanları, fabrikası vardır. Burnuna, yüzüne biçim vermiştir. Işte böylesi bir yaratık, şimdi «gizli» particilik, hırsız-polis oyunu oynuyor.»

«İlerici çevreleri, yurtsever gençliği, sendikacıları, sosyalistleri, kamu oyunu provakatörlere ve polisin bu tür oyunlarına karşı uyarmak güncel savaştır.» (Atılım, Mayıs 1975, Sayı: 5 (17) Sf: 1)

«BAĞLAŞIKLIK SORUNU»

«Bu konuda Maocular, bozguncular, likidatörler, köylü yığınlarının, emekçi katmanlarının direnişlerini, bu güçleri burjuvazinin kuyruğuna takmak yolunda bile bile yürüyorlar. Kendilerine «sosyalist» diyenler de bu konuda pek yayadırlar.»

«Gelişmeler böyleyken. kendilerine «sosyalist» diyen veya böylesi partiler kuranlardan kimileri bu alanda ters bir tutum alıyor.» (Aynı sayı Sf: 7)

«İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ»

«Legal sosyalist parti kuranlardan bazıları bu durumu küçümsemekte, bir parlamenter anlayış ile, sosyalist akımın legal alanda parçalanmasını normal bulmaktadırlar. Bunlara göre sosyalist akım işçi sınıfında yerleşmediğine göre, bunun parçalanması, işçi sınıfının parçalanması anlamına gelmez. Bu «sosyalist» politikacılar bu iddialarını sendikalara karşı kendi tutumlarıyla yalanlamaktadırlar.» (Aynı sayı Sf: 8)

«BÜYÜK DİRENİŞİN YILDÖNÜMÜ»

«Sonra, bu birliği engellemek isteyen Türk-İş başları, MDD'ciler, Maocular, Troçkistler, her türlü sağ ve «sol» oportünistler işçi yığınlarının karşısında foyalarını açığa vurdular, demaske oldulardı.»

«Böylesi bir ortamda sıra sıra sosyalist partiler kuruluyor. Bunlar-dan her biri, işçi sınıfı saflarında kendine dayanak bulmak amacıyla, sendikaları kendilerine bağlama çabası gösteriyor. Bu tutum işçi sınıfını parçalamaktır.» (Atılım, Haziran 1975, Sayı: 6 (18) Sf: 3)

«OKUYUCU MEKTUPLARI»

«Kendilerine «devrimci», «sosyalist» diyen kişilere soruyoruz: Neden yıllardır göstermediğiniz mücadele yollarını? Hep salonlarda, dergi sayfalarında tartışıp durdunuz. Bununla da yetinmeyip işçi sınıfının savaş birliğini bozmaya kadar gittiniz? Biz, bizim için mücadele edenleri yeni yeni öğreniyoruz. Gencecik yiğitler bizler için can verdler, veriyorlar.» (Aynı sayı Sf: 4)

«KADINLAR YILINDA»

«Karma hükümet bunun içindir ki, kaşarlanmış oportünistleri, bölücüleri, bozguncuları, Maocuları, MİT ajanlarını piyasaya sürüyor. Sahte, sözde «gizli» komünist partileri kuruyor.» (Aynı sayı Sf: 6)

«LEGAL SOSYALİST PARTİLERE KARŞI TUTUMUMUZ»

«Legal olarak kurulan sosyalist partilerin sayısı 6'yı buldu. Komünistler bu partilere karşı nasıl davranmalıdır?

Bu davranışın genel bazı ilkeleri vardır. Maocular. MDD'ciler, sosyalizmi paravana yapan sapıklar bir yana. Ama bu gibi partilere bağlı olanlara küsmek, onları aforoz etmek, onlarla bütün ilişkileri kesmek gibi bir tutum söz konusu olmamalı. Bilinmeli ki, bu sapık akımların yöneticilerinin demagojisine, yalanlarına aldanmış temiz sosyalistler bulunabilir. Bunları aydınlatmak, sosyalizmin doğru yolunu göstermek devrimcilerin ödevlerinden biridir. TKP kadroları bu ödevi de başarmak zorundadırlar. Bu ödevi yerine getirirken her zaman partinin program ve politikası doğrultusundan yürümek, bu gibi akımların üyelerine bağlı oldukları partinin program ve politikasında var olan sapıklığı göstermek, karşımızdakini gerek teorik, gerekse pratik alandaki bilgi ve deneylerimizle inandırmak zorundayız. Kaba ve yaftalı konuşmaktan kaçınmalıyız. Ancak saldırıya uğradığımız zaman kendimizi savunmaktan geri durmamalıyız. Ayrıca Türkiye Komünist Partisi yönetiminin, bütün sosyalist akımlarla diyalog kurmak, bütün yurtseverlerle, antiemperyalist. anti-faşist, demokratik bir tabanda işbirliği politikasını da hiç bir zaman hatırdan çıkarmamak gerek. (Aynı sayı Sf: 8)

«BİRLİK»

«Sendikal birlik ve işçi sınıfının birliği, anti-emperyalist, anti-faşist ileri demokrasi cephesinin temelidir. Işçi sınıfını bölenlerin veya birlik sorununu küçümseyenlerin —isterlerse kendilerine sosyalist adını yakıştırsınlar— Marksizm-Leninizmde adları bölücüdür. (...) bu nedenle TKP burjuva ve küçük burjuva ideolojileriyle, işbirlikçi burjuvaziye işçi hareketini baltalama olanaklarını sağlayan ters akımlara: Mao'culuğa, Troçkistliğe, likidatörlere oportünizmin her türüne karşı savaşı eylem programına almıştır.» (Atılım, Ağustos 1975, Sayı: 8 (20) sf: 3).

«GENÇLİĞİN BİLİNÇLENMESİ»

«Önce, yurtsever gençliğin kolları arasında bir yakınlaşma var. TKP'li, TIP'li, TSIP'li, CHP'li gençler baş düşman emperyalizme karşı, somut orta hedeflere doğru eylem birliğini bütünlüyor. (...) Bu gelişmelerle sıkı sıkıya bağlı başka bir bilinçlenme göstergesi de, devrimci gençliğin, MDD'cilere, Kıvılcımlıcılara karşı tutumudur. Savaş deneylerinden ders çıkarmasını öğrenen yurtsever gençlik bu bozguncularа da, devrim hareketini sosyalizm kavramını yozlaştırmaya yeltenenlere kesinlikle «hayır» diyor.»

«Kuşkusuz bu hareket içindeki ajanlarını, Maocuları, MDD'cileri. Kıvılcımlıcıları yeniden ileri sürecektir. Günün sorunu uyanık olmak, bozguncularа nefes aldırmamaktır.» (Aynı sayı).

«KOMÜNİST KİMDİR?»

«Son günlerde MİT uzmanları komünist kadroları şaşırtmak, TKP'ni arkadan vurmak için yeni bir komünist partisinin (TKP R) kurulmakta olduğunu haberini çıkardılar. Hatta onlara bir bildiri de yayınlattılar.»

«MİT bu işte eski ve yeni likidatörleri, TKP'den kovulmuş birtakım politika lümpenlerini kullanıyor. Bu adamlar TKP'ni bulamamış, fabrikalarda, üniversitelerde ve daha başka iş ve eğitim merkezlerinde kendi aralarında örgütlenmiş veya örgütlenmemiş kendisini komünist sayanları ve sempatizanları avlamak, aldatmak eylemlerine girişmişlerdir. Birçok iyi niyetli komünist veya sempatizanın Komünist Partisi'ne giriyorum inancıyla MIT'in kucağına düşmesi tehlikesi daha da yoğunlaşmıştır. Bundan başka bazı işçi çevrelerinde aralarında örgütlenmiş komünist sempatizanların partiyi bulamadıkları için kendilerini partiymiş gibi görmeleri de söz konusu oluyor. Her iki durumda da komünistlerin TKP'ni bulmaları, onun tüzüğü ve programını okuyup benimsedikten sonra tüzüğe göre örgütlenmeleri, gerçekten komünist ve TKP üyesi sayılmaları için şarttır. Ne var ki. TKP gizli, burjuvazi tarafından illegal çalışmaya zorlanmış bir partidir. Bundan ötürü de komünistlerin partiyi bulmaları, partinin de komünistleri bulması bir hayli zorlaşıyor. Esasen, gerek MIT, gerekse CİA ajanları, büyük burjuvazinin hükümetleri bu durumdan yararlanarak «TKP-R» gibi sahte komünist partileri eliyle, geçici bir zaman için de olsa, gerçek komünistleri avlamak yoluna gidebiliyorlar.» (Aynı sayı Sf: 8)

«SOSYALİST PARTİLERLE İLİŞKİ»

«Bütün bu provakasyonlara rağmen TKP, programından, işçi sınıfının birliğini sağlamak, bütün gerçek sosyalistleri bir araya getirmek politikasında şaşmayacaktır.» (Aynı sayı).

«SAPIK AKIMLAR»

«Oportünistleri, Maocuları, Kıvılcımlıcıları. her soydan ve boydan likidatörleri, ajanlarını devrimci hareketin üzerine, içine sürüyor. MİT ajanları, Maocular işçi sınıfına, komünist partisine, halkımızın kurtuluş savaşına karşı faşist komandolarla birleşmişlerdir.»

«... Maocuları, likidatörleri, bu yolda kullanıyor. Bunları polisle birlikte gençliğin arasına sürüyor. Bunları komünist partisine karşı kullanıyor. Aralarında ortaklık kuran bozguncular, Mihriciler, Aybarcılar, maybarcılar oluşturdukları ortaklıkla hükümet partilerinin değirmenine su akıtıyorlar.» (Atılım, Eylül 1975 sayı: 9 (21) sf: 6).

«BOZGUNCULARA KARŞI SAVAŞ»

«Memlekette komünist harekete, ulusal bağımsızlık direnişine, özel-

likle işçi ve sendika hareketine karşı saldırılar, sağlı «sollu» her boydan ve soydan oportünistlerden: sarı sendikacılardan, Troçkistlerden, Maoculardan, «MDD»ci, kıvılcımlıcı gibi polis, MİT ajanlarından geliyor.» (Aynı sayı Sf: 7)

«3. KONFEDERASYON»

«Legal alanda zincirleme sosyalist partiler ortaya çıktı. TKP'ne karşı tuzaklar kuruluyor. «TKP (R)» simgeli gizli polis oyunları oynanıyor. Bütün bunlar, gerici egemen çevrelerin Türkiye işçi sınıfını politik alanda da parçalama çabalarından başka bir şey değildir.» (Atılım, Ekim 1975, Sayı: 10 (22) Sf: 2)

«DÜZEN - DİSİPLİN»

«Gelgelelim besleme basın ve kimi bozguncular, Kıvılcımlıcılar Taksim mitingine sataşıp duruyorlar. «Disiplin - düzen» gibi sözler ediyorlar. Onlara göre bu heybetli gösteriş hiç bir şeye benzememişmiş»... Görülüyor, zahir işçi - sendika hareketindeki böylesi bir gelişme, bu savaş disiplini burjuvazinin içine kötü korku salıyor. «İlke» dergisinde yuvalanmış kimi bozguncuları pek sinirlendiriyor. Adamların karın ağrıları başka. İşçi sınıfının savaş disiplini çelik leblebidir, yutulmaz!»
(Aynı sayı Sf: 8)

«GENÇLİĞİN UYANIKLIĞI»

«Özellikle ilerici gençliğin burjuvazinin doğrudan doğruya veya Maocu gibi provakatörlerin, Kıvılcımlıcı gibi sapıkların eliyle giriştiği saldırı ve oyunlar karşısında uyanık olması sorunu kesin bir ardıcıllık ister.» (Atılım, Kasım 1975, Sayı: 11 (23) Sf: 2)

«OKUYUCU MEKTUPLARI»

«Yürüyüş» dergisi yazarlarından Yalçın Küçük'ün 12 Ekim seçimleri sonuçlarıyla ilgili bir yazısını ele alan okuyucumuz, bu yazıda, varlığı ile yokluğu henüz kesinleşmemiş TIP'in sol hareket içinde baş köşeye oturtulmasını irdeliyor. (...) TKP'ni bir yana bırakarak, yani «sosyalist birikimin gerçek mirasçısını» bilmezlikten gelerek, «mirasçı» araması üzerinde duruyor. Bunun yorumunu polis - komando baskı ve terörü altında savaşımını sürdüren partililere, sosyalistlere, ilericilere bırakıyor.» (Aynı sayı: sf: 6).

«LEGAL SOSYALİST AKIMLAR VE TKP»

«Tükiye'de legal sosyalist akımların en çok eksikliğini çektikleri şey devrimci bir teori ve devrimci ideolojik tabandır. (...) Legal sosya-

list partiler, işte bu gibi bilimsel ve doğru bir dünya görüşünden, devrimci teoriden, ideolojiden yoksundurlar.»

«Bilimsel sosyalizme dayanmayan, küçük burjuva ideolojilerine göre kendilerine yön vermeye çalışan legal sosyalist partilerin sağa sola yalpalamaları, egemen çevrelerin oyunlarına gelmeleri doğaldır. Esasen bilimsel bir teoriden yoksun oldukları veya buna zorlandıkları için, legal sosyalist akım ve partiler bugüne kadar işçi sınıfının savaşımına öncülük yapmak, veya o tarafa yönelmek gibi tarihsel bir ödevi gereği gibi başaramamışlardır. İşçi sınıfının savaşımını örgütleyememişlerdir. İşçi sınıfının, büyük sermayeye, işbirlikçilere, emperyalizme karşı savaşımını sendikal ve politik planda örgütlenmeye yönelik sendikal politik akımlara karşı cephe almaları, onları arkadan vurmaya kalkışmaları, kendilerine sosyalist diyen bazılarının bu duruma düşmeleri, bilimsel teoriden yoksun küçük burjuva sosyalizminin ne gibi hatalar işlemeye elverişli olduğunu gösteren klasik bir örnektir.»

....

«Bazı sosyalist yöneticilerin de kendilerine göre bir antikomünizmi vardır. Bunlar legalizmin sığlığında toplumsal gelişmenin yönünü seçemiyor. Kendilerinden olmayanlara komünist deyip, açıkça polise jurnalcılık etmek gibi bir duruma düşmeleri, Türkiye devrim hareketine çok şey kaybettirir. Düşmana kazanç sağlar.

TKP bütün bu gerçekleri saptamakla kalmayacak, sosyalist akımda mevcut sağlıklı, dürüst yönetici ve üyeleri ile işçi sınıfının, emekçi halkın büyük burjuvaziye, emperyalizme karşı savaşımının örgütlenmesi süreci içinde bağlaşıklık kurmanın yollarını her zaman arayacaktır.» (Atılım, Kasım 1975 Sayı: 11 (23) Sf: 8)

«İKİ YILIN BİLANÇOSU»

«İki yıl boyunca partimizin giriştiği ideolojik savaş, her şeyden önce anti-komünizmi, onun bir türü olan Maoizmi iyiden iyiye geriletti. Kıvılcımcılığı, MDD'ciliği, anarşizmi, Troçkizmi yenilgiye uğrattı. Sapık akımlara karşı savaş bundan böyle de aynı ardıcıllıkla sürecektir.» (Atılım, Aralık 1975, sayı: 12 (24) sf: 2).

«PARTİ YAŞAMI»

«Partimizin etkisi ve savaş alanı gün geçtikçe gelişiyor. TKP'ni yok sayanlar, partinin eylemleri ve görüşleri yayıldıkça «provakasyon var» diye çığlık atıyor, daha da olmazsa tek tek adam jurnalliyorlar.» (Aynı sayı Sf: 8)

«FAŞİST YÖNTEMLERİN BİR YÖNÜ: TKP-R»

«Büyük burjuvazinin TKP'ne karşı saldırısı yalnız açık faşist yön-

temlerle belirmiyor. MİT, CİA, egemen çevreler yalnız kaba terörle TKP'yle başedemeyeceklerini biliyorlar. Bunu bildikleri için de yeni yeni sahte TKP'ler kurdurarak partiyi parçalamak, işçi sınıfı içindeki etkenlitini zayıflatmak, hatta işçi sınıfını başsız bırakmak istiyorlar. Bundan bir müddet önce gerek yurtta, gerekse dışarda ajanlarına TKP adına bildiriler yayınlattılar. Bu ajanların önemli bir kısmı, Maocu ve Kıvılcımlıcılardan seçilmiştir. Bir de, yine bu ajanlara TKP-R (reorganizasyon) diye bir örgütün adını ortaya attırdılar.

Bugün artık devrimci çevrelerce MİT hesabına TKP-R kışkırtması yapanların adı, kimliği biliniyor. Bunlar legal bir sosyalist partinin yöneticeleri arasında bulunan ve Kıvılcımlıcı olarak tanınan bazı kişilerdir. Bu kişiler, Sıkıyönetim devrinden hemen sonra yine büyük burjuvazi hesabına legal sosyalist hareketi böldüler, parçaladılar. Şimdi de MİT'in, illegal çalışmak zorunda bırakılan TKP'ni illegalde bölmek, parçalamak planlarını uygulama çabasındadırlar. Bu kişilerin adlarını bizler de biliyoruz. Ve bu kişiler işçi hareketine daha da zararlı olmaya başladıkları zaman bu adları açığa vurmak, onları tekerteker teşhir etmeyi, devrimci bir ödev, işçi sınıfının savaşımına, halkımızın anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik haklar için mücadelesine bir hizmet sayıyoruz.»

....

«Bundan ötürü bu birliğe karşı yöneltilmiş olan TKP-R gibi bütün çabaları işçi sınıfına, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına bir hıyanet sayıyor. Komünistleri, hayinlerin girişimlerine aldanmış olanları bütün yurtseverleri, bu kişilerin maskelerini düşürmeye ve hıyanetlerini açığa vurmaya çağırıyor.» (Atılım, Aralık 1975, Sayı: 12 (24) Sf: 2)

«HALKIMIZA YENİ YIL MESAJI»

«Maoculuğun, Troçkiciliğin, Kıvılcımcılığın, bütün sapık akımların burjuvazinin safında oldukları iyiden iyiye açığa çıkmıştır. Bazı kıvılcımcıların emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin TKP'ni yıkma, parçalama planlarını uygulamak maksadıyla «TKP-R» diye sahte komünist partiler kurma girişimlerine karşı da savaş gerekiyor. Bu kişilerin bilinen kimliklerini açıklamak ileride devrimci bir ödev olacaktır.» Atılım, 1 Ocak 1976, Sayı: 1 (25) sf: 7).

«TUTULACAK YOL»

«İşte böylesi bir buyruğa sarı sendika ağaları, Tunçlar, başüstüne deyip uyuyor. Maocular, bütün sapık akımlar, bu buyruğu uyguluyor. Bugün DİSK'i yıpratmaya, yönetimini ele geçirmeye çalışan sahte sosyalistler burjuvazinin, faşizmin değirmenine su akıtıyorlar.» (Atılım, 1 Şubat 1976, Sayı: 2 (26) Sf: 1)

«ÖRGÜTLENMEK, AMA NASIL?»

«Bu soruyu laf olsun diye ortaya atmıyoruz. Son bir-iki yıl içinde «örgütleniyoruz» diye legal «sosyalist partiler» kuruldu. Çeşitli adlar altında kurulan derneklerin tam sayısını söylemek zordur.»

«Sorunun öbür yanı ise, kurulan parti ve bazı örgütlerin, adı ne olursa olsun kendilerine göre bir anti-komünist tutum takınmalarıdır. İşçi sınıfımızın, onun doğal bağlaşığı emekçi köylülüğün öz politik partisi Türkiye Komünist Partisidir. Bir yandan onun varlığını inkâr eden, öte yandan komünistleri gösterip onları polise jurnal edenler var. Bunlar, TKP'nin daha kurulduğu günden beri savunageldiği işçi-köylü bağlaşıklığının oluşmasını ve kuvvetlenmesini istemiyorlar. Bunların dışında bir de gericilikte. bugünkü faşist karması hükümeti oluşturan gerici çevrelerle açık işbirliğine giden Maocu, Troçkist, bozguncu gruplar var.» (Aynı sayı Sf: 3)

«TKP'NİN GELİŞMESİ VE BU GELİŞMEYI ENGELLEME ÇABALARI»

«Birkaç ay evvel «TKP-R» imzalı bildiriler dağıtarak ortaya çıkan ve komünist kadroları ve sempatizanları şaşırtma, yetişmekte olan kuşaklara tuzaklar kurma, TKP'yi arkadan vurma hedefini güden provaktörlerin kimlikleri bugün biliniyor.

Ayrıca şunu da belirtmek gerek: Bugün artık emperyalizmin hizmetinde karşı devrimci bir akım olduğu iyice ortaya çıkan Maocular, bozguncu provakatör Mihri Belli gibiler pis ellerini partinin adına, dününü, savaş tarihine, onun kurucusu Mustafa Suphi yoldaşa uzatıyorlar. Maocular kendilerine TKP (ML) adını takıyor, dergilerinde, gazetelerinde, komünistleri, sosyalistleri, gerçek sendikacıları polise ihbar ediyor, en iğrenç yalanları kusuyorlar.»

«Partinin adını, tarihini, savaş birikimlerini korumak, bunlara uzanan elleri kırmak devrimci bir görevdir.

Bu arada bazı yeni TİP'lilerin TKP'ne karşı sistemli biçimde yürüttüğü işçi hareketini bölmeye, sosyalistleri birbirine düşürmeye ve komünistleri polise jurnallemeye yönelik kampanyayı da görmezlikten gelemeyiz. Yeni TİP'in belirli yöneticileri arasında bulunan ve anti-komünizm batağına yuvarlanmış olanlar, diğer sapık akımlarla açıkça işbirliği içinde, komünist militanları takip etmekte, polise ihbar etmekte, MIT'e çağrılarda bulunmaktadırlar.

TKP somut koşullara göre, somut eylemler uygular. Bu Marksçı - Leninci öğretinin gereğidir. Yoksa yeni TİP yöneticileri arasında yer alan bazı döneklere özel ve kişisel bir tutum söz konusu değildir.» (Atılım, 1 Şubat 1976, Sayı: 2 (26) Sf: 5)

«İŞÇİ SINIFININ PARTİSİ OLMAK»

«Her ülkede olduğu gibi Türkiye'de de, işçi sınıfının partisi olmak isteyenler, bu işe özenenler çoktur. İşçi sınıfı toplumsal gelişmenin başını çeken devrimci güç olduğundan Marksist-Leninist olmayan küçük burjuva partilerinden tutun, burjuva partilerine kadar işçi sınıfının dışında, hatta onun karşısında olan akımlar hep işçi sınıfının «partisi» görünmek çabasındadırlar. Küçük burjuvazinin ve burjuvazinin bu eğilimi sınıf savaşımının ayrılmaz parçasıdır.

Burjuvazinin işçi sınıfına karşı güttüğü başlıca strateji, sınıf savaşının yerine sınıf barışını koymak, işçi sınıfını kapitalist düzenle bütünleştirmektir. Küçük burjuva sosyalizmine, değişik burjuva akımlarına işçi sınıfının «partisi» olmaları için yeşil ışık tutmasının nedeni budur.

Bugün aşırı gerici, faşist, şeriatçı politikacılardan, emperyalizmin en yakın işbirlikçilerinden, büyük sermaye ve toprak beylerinin politik gücünü temsil edenlerden kurulu hükümet, işçi sınıfına yurtsever gençliğe karşı uyguladığı kanlı terör koşullarında beş «sosyalist» partinin varlığına göz yumuyor. Bu partilerin her biri işçi sınıfının partisi olmak iddiasındadır. Hatta liberal burjuvazinin politik gücünü temsil eden CHP bile, kendisini «işçilerin partisi» olarak görmek istemektedir. TİP Genel Başkanı, verdiği bir demeçte, partisinin işçi sınıfının tek örgütü olduğu iddiasını bir daha ileri sürdü. TİP yöneticilerinden bir kısmına yakınlığıyla tanınan «Yürüyüş» dergisi de yayınladığı uzun bir yazıda 141-142 gibi faşist maddelerin yürürlükte olduğu konularda bilimsel sosyalizme bağlı bir partinin kurulabileceğini yazdı. İşçi sınıfının uzun vadeli savaşımı sonunda 141-142. maddelerin bir hayli laçka olduğu doğrudur. Fakat faşist maddelerin uygulandığı bir ortamda içten bir sosyalist partinin uzun zaman gelişme olanaklarını bulamayacağını, TİP yöneticileri yakın geçmişlerine bir göz atarak kolaylıkla anlayabilirler. Kaldı ki, bu gibi bir iddiada bulunmak işçi sınıfının emekçi yığınların, TKP'nin ve öteki bütün devrimci güçlerin bu faşist maddeleri kaldırmak, kanlı faşist yöntemlere son vermek için yürüttükleri savaşı arkadan vurmak anlamına gelir.»

....

«TİP program ve politikasında bu nitelikler yoktur.» (Aynı sayı Sf: 8)

«SAVAŞTA BİRLİK»

«Bugün sarı sendikacılar, faşist işbirlikçi politikacılar, Maocu, Troçkist, vb. bozguncu akımlar, küçük burjuva sosyalistleri, reformistler, işçi sınıfının politik ve ekonomik birlik için savaşımını baltalamaya çabalıyorlar.» (Atılım, 1 Mart 1976, Sayı: 3 (27) Sf: 3)

«GENÇLİĞE MUSALLAT OLANLAR»

«Halk düşmanı Demirel hükümeti ve ona uşaklık, maşalık eden Maocu, Troçkist, goşist, anarşist tipinden bozguncular, ajanlar, bu yönünü seçemeyen, iyice göremeyen gençler arasında kendilerine tutunacak dal arıyorlar.»

«Bunun yanı sıra uyduruk sosyalistlerin bir bölümü de başka hava çalıyor. Bunlar «faşist diktanın gündemde olmadığını, objektif koşulların buna elverişli olmadığını» ileri sürüyor. Onlar devrimci gençliği bu yönden şaşırtıyor. Tek sözle bütün bu sapık akımların ortaklaşa uyguladıkları yöntemin amacı: kavram kargaşalığı yaratmak, anarşik olayları körüklemek, yurtsever gençlik hareketini işçi sınıfından, yığınlardan koparmaktır.

Bu eğilimlere karşı, Maoculara, bütün sapık akımlara karşı savaşmak ve uyanık olmak zorunluktur.» (Atılım, 1 Mart 1976, Sayı: 3 (27) Sf: 4)

«ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ»

«Sarı sendikacılar, sahte sosyalistler, Maocu, goşist, Troçkist, Kıvılcımlıcı tipinden bozguncular eliyle, ilerici örgütleri, akımları yozlaştırma eylemi vardır.»

«Bazı «sosyalist» partiler de «141. ve 142. maddeler örgütlenmeye engel değildir» gibi laflarla, bu halk düşmanlarının değirmenine su akıtıyorlar.» (Aynı sayı Sf: 5)

«HEDEF»

«Sonra, bu girişimleri baltalayan provakatörleri, bozguncuları demaske etmek, pasiflik çemberini kırmak tüm ilerici güçlerin, demokrasiden yana olan herkesin görevidir. Bu ortak hedef uğruna ortak savaş!» (Aynı sayı Sf: 6)

«ORTAK BELGİ»

«Böylesi bir durumda, «yeni TİP'in» bazı yöneticileri 141-142. maddelere karşı savaşımı, «bu maddeler bilimsel sosyalist partiyi yasaklamıyor» diyerek, gözden düşürme çabasına girişmişlerdir. Bunlar, «141-142. maddeler TKP'ni, yani, bilimsel sosyalist partiyi yasaklamıştır, o nedenle kalkmalıdır» diyen tutarlı legal sosyalistlere saldırıyorlar. Bunlara olmadık suçlamalar yüklüyor. «Burjuva yasalarını savunuyor» diyecek kadar iki yüzlülük yapıyorlar.

Kendi legalizmlerinden ve oportünizmlerinden ötürü bu yola girenler yalnız TKP'ne düşmanlık etmiyorlar. Aynı zamanda, legal sosyalist akımı, kadroları açığa çıkarıyor, TIP'i serüvene itiyorlar. Içinde komü-

nistlerle legal sosyalist akımın da yer aldığı demokratik hareketin istemlerine ters düşüyorlar.» (Aynı sayı. sf: 7).

«PARTİ YAŞAMI»

«CHP'nin, kendilerine sosyalist diyen partilerin de konumları birbirini tutmuyor. Daha çok yanda kalma, kenarda kalma, harekete, savaşa uzaktan heyamola çekmek gibi bir tutumları var. Bu olumsuz zararlı bir politikadır. Üstelik bunlardan kimileri TKP'nin gelişmesini çelmelemeye yelteniyor...» (Aynı sayı Sf: 8)

«GENEL DURUM»

«Hükümet, karşısındaki güçlerin, örgütlerin, partilerin arasında bağlaşıklık, birlik olmamasından, çelişkilerden yararlanıyor. Bu çelişkileri irdeliyor. Legal partilerin içindeki kimi bozguncu, oportünist öğeler canavarlaşan, eli kanlı hükümetin değirmenine su akıtıyor.»

....

«CHP yönetimi kesin konum almak zorundadır. Halkımızın yazgısıyla hiç kimse oynayamaz. Kendilerine «sosyalist» diyen partiler de konumlarını açıkça belirtmelidirler. Birbirlerinin ayakları altına karpuz kabuğu koymak oyunlarından vazgeçmelidirler. TKP'ne karşı tutturdukları iğrenç oyunları bırakmalıdırlar. Böylelikle düşmanın değirmenine su akıttıklarını unutmamalıdırlar.» (Atılım, 1 Mayıs 1976 Sayı: 5 (29) Sf: 1)

«1 MAYIS»

«... İşçi sınıfının politik birliğini baltalamak isteyen akımlar, başta Maocular, kendilerine sosyalist adını veren kimi bölücüler işçi sınıfının bu dev çıkışı karşısında ezildiler. TKP'nin anti-emperyalist, anti-faşist birlik platformu işçi sınıfının en geniş yığınlarına yayıldı.» (Aynı sayı Sf: 2)

«HEDEF ŞAŞIRTMA GİRİŞİMLERİ»

«Durum böylesine açıkken, son zamanlarda «solcu» geçinen bazı gazete ve dergilerde faşizm üzerine hedef şaşırtıcı bir sürü yazılar «incelemeler» çıkmaya başladı. İşin garip yanı, bu tür «incelemeler» yapanların, kendilerini «sosyalist» hatta «Marksist» olarak ileri sürmeleridir. Bunlar, örneğin: «Faşizm orta tabakaların dünya görüşüdür», «faşizmin sosyal tabanı köylülük ve orta tabakalardır», «faşizmin temel doğurucusu orta sınıflardır» diye tutturmuşlar. Bu görüşün borazanları Maoculardır, Troçkistlerdir, ters akımları sürdürenlerdir. Bunlar bu tür saçmalarla, faşizmin sınıfsal niteliğini, yani faşizmin tekelci sermayenin en gerici, en emperyalist çevrelerinin açık, kanlı diktatorası olduğu gerçeğini gizlemeye çalışıyorlar. Gerçekleri tepetaklak ediyorlar.»

«Maocu ve Troçkist akımları sürdürenler ve kendilerine «solcu» diyen bazı kişiler, o sözüm yabana «incelemeleriyle» faşizme karşı olan işçi sınıfı ve onun doğal bağlaşığı köylü arasına kama sokuyorlar.» (Aynı sayı Sf: 3)

«TEKNİK ELEMANLARIN SAVAŞIMI»

«Legal sosyalist akımda beliren oportünist eğilimlerin teknik elemanların bazı dallarında belirli bir ölçüde yer edinebilmesi buradan geliyor.» (Aynı sayı Sf: 5)

«GENÇLİĞİN SAVAŞ KOŞULLARI»

«Bazı «sosyalistler» komünistlere, gerçek sosyalistlere saldırmakla kalmıyor, ilerici gençliği dağınıklığa, pasifliğe itiyor. Karşısına çıkıyor. Bunlar, birlik adına bölücülük yapıyor.» (Aynı sayı)

«EYLEMİN ÖĞRETTİĞİ»

«Böylece yığınlar, burjuva ve küçük burjuva akımların bölücü, sekter tutumlarına da darbe indirdi. Örneğin TSIP'nin Kongre Tasarısında: «Anti-faşist cephenin anti-emperyalist olamayacağı, bunun cepheyi daraltacağı savunuldu. Ama, yığınların, «Kahrolsun, faşizm, kahrolsun emperyalizm» haykırışları bunu çürüttü. Sonra TİP yöneticilerinin «ulusal burjuvazinin, küçük burjuvazinin, ara tabakaların ilerici vasıflarını yitirdiği» yolundaki görüşlerini, eylem alanlarında işçi sınıfı ile dükkâncısı, esnafı, teknik eleman, yüksek yargıcı, avukatı yürüyerek yalanladı.» (Aynı sayı Sf: 7)

«PROVAKASYON NEDİR?»

«Provakasyonların amacı, işçi sınıfının birliğini parçalamak, devrimci hareketi Marksizm-Leninizm yolundan saptırmak, işçi sınıfı ile onun Markscı-Leninci partisinin arasını açmaktır. Bilinçlenmesini körletmektir. Bundan ötürü provakasyonları önlemek için Maoizm, Troçkizm gibi her soydan ters akımlara karşı amansızca savaşmak zorunludur.»

«Bir eylemde sendikacıların aldığı konum tartışılabilir. Bu doğaldır. İşçilerin yığınsal eylemlere diğer demokratik güçlerle birlikte daha çok katılmasını sağlamak yapıcı bir tutumdur. Ama, «eleştiri» adı altında yıkıcı bir tutum almak, işçi sınıfı ile devrimci hareket arasına çomak sokmak, Komünist Partisine arkadan, sinsice saldırmak kesinlikle burjuvazinin arayıp da bulamadığı bir şeydir. «İşçiler katılmasa bile yığınsal eylemlerin yapılabileceğini» ispatlamaya kalkışmak çocukça ve zararlı bir tutumdur. Serüvenciliktir.» (Atılım, 1 Haziran 1976, Sayı: 6 (30) Sf: 2)

«DAYANIŞMA»

«Onbinlerce işçimiz, 1 Mayıs gösteri ve mitinglerinde: «Türkiye Komünist Partisine özgürlük!» sloganını haykırdı.» (Aynı sayı Sf: 5)

«SENDİKAL BİRLİK»

«DİSK'in bu gelişimini bazıları sağdan, bazıları da «sol»dan yorumluyorlar. Bu sağ ve «sol» yorumlar, özellikle ve öncelikle işçi sınıfının sendikal birlik savaşımını köstekleyen eylemlere «teorik» kılıf hazırlamak çabasıdır.»

....

«İşçi sınıfından büyük ölçüde yalıtlandıkları gibi, ilerici-yurtsever güçlerin diğer kollarından da peşpeşe şamar yiyen ajan ve provakatörlükleri artık herkesçe bilinen Maocular ve goşistler de DİSK'e saldırmaktan geri durmuyorlar.» (Aynı sayı Sf: 6)

«BÖLÜCÜLERE DİKKAT!»

«Bunların dışında, bir de her biri ayrı ayrı, işçi sınıfının «biricik» partisi olduklarını öne süren legal «sosyalist» partilerin tutumları var. Bunlar stratejik ayrılıklarını, bölünmüşlüklerini DİSK içine taşıyorlar. DİSK'de kendi partilerinin, kendi görüşlerinin egemen olmasını istiyorlar.»

«Bunlardan anti-sovyetizmin batağına düşmüş olanları DİSK'i içten vurmak için Maocularla elele veriyor. Elka grevi bunun bir örneği idi.» (Aynı sayı Sf: 7)

«SALDIRILARA CEVAP»

«Martta TSİP'in kongresi yapıldı. Daha önce kongrede ele alınacak program taslağı yayınlandı. Yayınlanan tasarıyla, sonradan kongrede onaylanan program arasında bir ayrılık vardır. Böylesi bir şey normal sayılabilirdi. Eğer kongredeki ters çıkışlar olmasaydı. Bu çıkışların çoğu TKP'ni boy hedefi alıyordu.

Kaçmazlar, Moskova Danışma toplantılarını bilmez değillerdir. Bunlar Türk basınında bol bol yayınlanmıştır.»

«Bugün Demirel hükümetine, faşizme tırmanan işbirlikçi burjuvaziye, kanlı teröre karşı bütün devrimci, ilerici güçlerin, örgütlerin birliğini savunacağı yerde, baş düşmanı bırakıp, Komünist Partisi'ne sataşmak, sendikaları parçalamak yoluna gitmek halkımıza, işçi sınıfımıza düşmanlıktır.» (Aynı sayı, sf: 7).

«KALPAZANLAR»

«Komünist Partisi'nin karşısına dikilen ters akımlar, ona saldıran

sapıklar, onun tarihine el atmak isteyen kalpazanlar az değildir.» (Aynı sayı Sf: 8)

«SAĞLI - «SOLLU» SALDIRILAR»

«TKP'ne sağlı-«sollu» saldırılar yoğunlaşıyor. Bu saldırılar düzenli belli bir plana göre, sürekli bir nitelik taşıyor. Kimi zaman bu saldırılar polisin, MIT'in, Demirel, Türkeş takımının faşist saldırılarıyla düğümleniyor. Kendilerine «solcu» ya da «sosyalist» süsü verenlerin Komünist Partisi'ne yüklenmeleri, genel saldırının bir dalı oluyor. Kimi sosyalistlerin böylesi tutumlarını sergileyen veriler, olgular dizi dizidir. Örneğin gençlerin, öğrencilerin ya da işçilerin kalabalık olduğu bir toplantıda, polisin, MIT ajanlarının gözü önünde bu tür sosyalistlerden biri çıkıyor, bağıra bağıra: «Biz TİP'liyiz, onlar TSİP'lidir. Ya siz nesiniz?» diye komünist olabileceğini sandığı kişileri gösteriyor. Buna böylesi davranışa provakasyon derler. Bunun başka adı yoktur.»

Bu gibilerin arasında TİP ve TSİP'in politik doğrultusunu etkileyen kişiler vardır. TKP'ne karşı savaş biçimleri kimi zaman açık, kimi yerde kapalı, çoğu zaman sinsicedir. Bu gibiler TKP'nin açık söyleşi, diyalog kurmak, dobra dobra, yüzyüze konuşmak, ortak düşmana karşı savaşta eylem birliği kurmak önerisine yanaşmıyorlar.» (Atılım 1 Haziran 1976, yıl: 3, sayı: 6 (30)).

«TKP'NE SAYGINLIK»

«Kendilerine sos«yalist» diyenlerden kimileri, Maocuların yanında, TKP'ne karşı, işbirlikçilerin provakasyonlarına biteviye çanak tutuyor. Bu çevrelerde, TKP'ne karşı, suskunun yerini bir telaş almıştır. Eskiden «yok» diyorlardı. Şimdi tükürdüklerini yalıyorlar. Bunun nedeni, gizli kapaklı bir şey değildir. «TKP'ne Özgürlük!» belgisi işçi sınıfının, halkın istekleri arasına girmiştir. Yığınların, yüzbinlerin meydanları inleten bu haykırışını artık hiç bir susku boğamaz.» (Atılım, 1 Temmuz 1976 Sayı: 7 (31) Sf: 1)

«ESKİ YÖNTEM»

«Geçmiş dönemlerdekini andıran yığınsal «komünist tutuklaması» na böylece ortam hazırlanıyor. Bu yöndeki saldırıların gerçekte yalnız TKP'ni değil, bütün demokratik güçleri, legal sosyalist akımı, işçi sınıfının sendikal hareketini hedef aldığı açıktır. O nedenle TKP'ne karşı girişilen saldırıları göğüslemek, TKP'ne özgürlük belgisine sarılmak anti-emperyalist, anti faşist eylem birliğinin zorunlu koşuludur.» (Aynı sayı Sf: 7)

«TKP'NİN SAVAŞ YÖNTEMİ»

«Bundan ötürü legal sosyalist partilerde bazı öğelerin, TKP'ne işçi

sınıfının sendikalarına karşı yürüttükleri dolaylı dolaysız saldırılar ger çekte emperyalizmin ve işbirlikçilerinin, devrimci güçleri parçalamak stratejisine uygun bir tutumdur.»

«... Bu saldırıların ideolojik temelini açıklamak, o partilere bağlı o lanları uyarmak, aydınlatmak da TKP'nin ve bütün gerçek devrimcilerin sınıfsal görevidir.» (Aynı sayı Sf: 8)

«BİLDİRİ»

«Emperyalizme, işbirlikçi hükümete karşı sürdürülen savaş, her soydan ve her boydan oportünistlere, kuyrukçulara, işçi sınıfı düşmanlarına polis ajanlarına, Maoculara faşistlere karşı yürütülen savaştan ayrı değildir.» (Atılım, 1 Ağustos 1976, Sayı: 8 (32) Sf: 1)

«'SIZMA' EDEBİYATI»

«Sendikal harekete karşı bu anti-komünist cepheden gelen saldırıların bazı legal sosyalistleri de etkilemesi dikkat çekicidir. «Yürüyüş» Dergisinin 57. sayısında düpedüz komünistleri, TKP'ni hedef alan bir yazar hareketin içine «sızıntılar» sokulmaya çalışılıyor diye yazıyor. Bu jurnalcılık derginin 61. sayısında yineleniyor.

Komünistlerle legal sosyalistlerin arasına kama sokan bu tutum işbirlikçi burjuvazinin ve Maocu provakatörlerin ekmeğine yağ sürüyor. Legal sosyalist akıma bağlı kimseler anti-komünizmin, Maoizmin potansiyel bağlaşığı durumuna düşmemeli. ağır gizlilik koşullarında çalışan TKP ile bağlaşmanın yollarını bulmalıdırlar. İşçi sınıfının birliği için bu zorunlu koşuldur. TKP, bütün ilerici güçleri birleştiren ortak noktaları öne çıkarmayı, ayrılıkları eylem birliğinin önüne engel olarak dikmemeyi öneriyor.» (Aynı sayı Sf: 3)

«...SUSKUNLUK»

«Komünist ve işçi partilerinin Berlin Konferansı, legal sosyalist akımda, bu akımın en geniş tabanında sevinçle karşılandı. Buna karşılık bazı yönetici çevreler konferans üzerine ikili bir tutum takındılar. Bir yandan tumturaklı sözcüklerle konferans kararlarını övdüler ve bazı kardeş partilerin konuşmalarına yer verdiler. Öte yandan da, konferansın ülkemizdeki ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımıyla ilgili çağrısını ve TKP adına yapılan konuşmayı, bu konuşmadaki tutarlı enternasyonalizmi susarak geçtiler.»

«... Yoksa Legal sosyalist akımdaki bazı kimseler «TKP'ne özgürlük» ve «tüm demokratik güçlerle dayanışma» çağrısını, politikalarının uluslararası komünist hareket sıralarında yadsınması olarak mı görüyorlar? Eğer öyle ise, ya hiç zaman yitirmeden bu yadsınan, mahkûm edilen politikayı bırakırlar; böylece enternasyonal komünist hareketin

doğrultusuyla çelişkiden kurtulurlar ve komünist hareketi bölme girişiminde bulunmayan tutarlı legal sosyalist devrimciler olurlar. Ya da şimdiki politikalarında direnirler. O zaman da, dalkavukça enternasyonalistlik tutumunu bırakırlar. «Milli Sosyalistlik»lerini açıkça ilan ederler. Kardeş Komünist partilerin işçi sınıfımızla, tüm demokratik güçlerle dayanışmasını hasıraltı etmeye çalışan kimselerin önünde bu iki yoldan başkası yoktur.»

«... Legal sosyalist akıma bağlı yığınlar arasında Marksizme-Leninizme ve proletarya enternasyonalizmine karşı derin bir ilgi ve yakınlık vardır. Komünistler bu yığınlarla birleşmek için her türlü savaşımdan bir an bile geri durmazlar. Baş düşman ile ideolojik karşıtlarını; oportünist yöneticiler ile yığınları birbirlerine karıştırmazlar.» (Atılım, 1 Eylül Sayı: 9 (33) Sf: 3)

«LEGALE ÇIKMA»

«Legal ilerici akımların ve basının içinde «TKP'ne özgürlük» belgisine tutarlı bir demokratik özle sarılan çok geniş çevreler vardır. Ama onların yanı sıra ikircikli tutumlar da az değildir. Örneğin bazı sosyal demokrat yöneticiler anti-komünizm dayatması karşısında geriliyorlar. «TKP'nin serbest bırakılmasını komünizmle en iyi kavga yolu» olarak savunduklarını söylemeye kadar işi vardırıyorlar. Bazı legal sosyalist yöneticiler ise, TKP'nin legale çıkması savaşımını susarak geçmeyi yeğ buluyorlar. Bunlar gittikçe doğrulanan bir yoruma göre, TKP'nin legale çıkmasını kendi dar parti çıkarlarına aykırı bulmaktadırlar.» (Aynı sayı Sf: 5)

«SERMAYENİN STRATEJİSİ»

«Gerici-faşist karması hükümetin başı Demirel, TKP ile legal sosyalist akımın birliğini baltalamak için ince yöntemler kullanıyor. «Komünizmden başka her şey serbest» sözleriyle legal sosyalist partilere bir çeşit yeşil ışık yakıyor. «Ben sizin yasallığınızı tanıdım, siz de benim anti-komünist politikam karşısında hiç değilse hayırhah bir tarafsızlık takının» türünden bir pazarlık kapısı açıyor. Legal sosyalist partilere bağlı emekçilerin ezici bir çoğunluğu ve sağduyu sahibi yöneticiler böylesi bir pazarlığa yanaşmayacaklardır. Çünkü, bu yol yalnız komünist harekete değil, tüm demokratik harekete zarar verecek bir yoldur.» (Atılım, 1 Eylül 1976).

«NEREYE GİDİYORUZ?»

«Ama daha şimdiden, buruvazi bu etkenliği frenlemek, birçokları da «parsa toplamak» niyeti ile kolları sıvamışlardır. Son zamanlarda sıra sıra «TKP-R»ciler, «saf kan komünistler». «komünist partiler» kurma gi-

rişimleri TKP'nin etkenliğinin artması dışında anlamsız olacaktı, hatta düşünülemeyecekti bile.

Işçi sınıfının gerçek sınıfsal sendikasında, politik partisi TKP'de birliği bulma sürecinin ilk aşaması, sınıfsal ve ulusal hedefler etrafında savaş alanında savaş birliğini kurmaktır. DGM'ne, işten çıkarmalara karşı savaşımlar bunların son örnekleridir. İşçi sınıfından hızlanan bu gelişme karşısında gerçek sosyalistlerin sevinmesi, bu gelişmeyi daha da hızlandırmak için çaba harcamalarını beklemek doğaldır. Ama legal sosyalist partilerin bazı yöneticilerinde böyle bir çaba görmek şöyle dursun, bunlar sınıf sendikalarının tabanını, yönetime karşı çıkarmak gibi yalnız işçi sınıfının düşmanlarına yarayacak bir yola girmişlerdir. «Yürüyüş» dergisinin bu olaylarla ilgili sayılarını okuyanlar bu durumu açıkça görecekler. Bu yöneticilerin bir de TKP'ni yasaklayan faşist maddelerin saçtığı teröre dayanarak işçi sınıfının sınıfsal ve ulusal amaçları için savaşan sınıf sendikalarının tabanını yönetime karşı çıkarmak çabalarını nitelemeyi okuyucularımıza bırakmayı yeğ buluyoruz.» (Atılım, 1 Kasım 1976, Sayı: 11 (35) Sf: 1)

«PARTİLERİN TUTUMLARI»

«TİP ve TSIP'in tutumlarına gelince: Legal sosyalist partilerin de bu savaşıma katıldıkları bir gerçektir. Bildirilerle, demeçlerle, basında yayınladıkları yazılarla, DGM'ne karşı verilen savaşıma bu partiler katıldılar. Fakat bu parti yöneticilerinin yasal yığınsal hareketlere giriştikleri ve bu gibi hareketlere açık ve geniş bir destek sağladıkları söylenemez. Legal sosyalist partilerin yöneticilerinin kendi organlarında veya kendilerine yakın basında dar bir particilik anlayışıyla DİSK'e saldırmaları, bütün devrimci anti-faşist güçler arasında mevcut ortak noktalara dayanarak bir eylem birliği platformu ve politikasını benimsememeleri de hatalı bir tutumdur. Ama öyle bir hata ki. devrim hareketinin temel dayanağı olan işçi sınıfının birliğini bölmek, en zor günlerde onu burjuvazinin değişik kollardan yaptığı saldırıya karşı zayıf düşürmek gibi çok ağır, tarihsel sorumluluğu içeriyor. «Yürüyüş» dergisinin 77-78. sayılarını okuyanlar bu tarihsel suçluluğu, işçi sınıfının zor bir savaşım verdiği günlerde, bu yıkıcı tutumu bütün yönleriyle hayretle ve dehşetle okudular. «Oyun içinde oyun» arayanların, dediktif kafalıların bencil bir partizanlık hırsıyle işçi direnişini arkadan vurduklarına tanık oldular.»

«BOŞA ÇIKARILAN OYUN»

«Öte yandan kendilerini «işçi sınıfının biricik iktidara yürüyen partisi» sayan kimi legal sosyalistler, daha ilk günden savaşan yığınlar arasında yılgınlık yaratıcı, savaşın başarısından şüpheye düşürücü «oyun içinde oyun» dedikoduları yaymaya kalkıştılar. İşçi sınıfı atılganlığı ve

özverisiyle ulusal burjuva ve küçük burjuva çevrelerdeki böylesi yalpalanmaları boşa çıkarmakla kalmadı. Disiplini ve örgütlülüğü ile de, eylemi yolundan saptırmak ve işbirlikçi burjuvazinin tuzaklarına sürüklemek isteyen Maocu-Troçkist örgütleri saf dışı etti. (Aynı sayı Sf: 7)

«ANA HALKA»

«Bu görevin kapsamına, işçi sınıfının sendikal birliği. legal sosyalist akımla ve ulusal burjuvazinin ilerici koluyla eylem birliği sorunları girdikten başka, eylem birliğinin önündeki ideolojik engellerle; sarı sendikacılıkla, Maoculuk ve diğer sapık akımlarla, legal sosyalist partileri TKP'ne karşı çıkarma yönündeki likidatörlükle ve işçi sınıfını hegomonya altına almak isteyen burjuva ideolojilerine karşı savaşım sorunları da giriyor.» (Aynı sayı: sf: 8).

«GENEL DURUM»

«Legal sosyalist partiler içinde burjuvazinin bu oyunlarına gelenler vardır.» (Atılım, 1 Aralık 1976 Sf: 2)

«KORKUNUN KAYNAĞI»

«TİP yöneticilerinden kimileri iyice tedirgin oldu. En gerici çevreler, «Tercüman» gazetesi aracılığıyla DİSK'e karşı saldırıya geçtiler. Amaçları, DİSK'i yıpratmak, taban ile örgütün arasını açmaktı. TİP yöneticileri bu kampanyaya çanak tuttular. İşçi sınıfının DGM'ne karşı verdiği savaşın etkisini kırmaya çalıştılar. Onlar karanlık kirli oyunlara girdiler. DİSK'in forumlarını baltalamak için tepinip durdular. (Aynı sayı Sf: 5)

«KOMÜNİSTLER VE SENDİKAL HAREKET»

«İşçi sınıfının, toplumun öncü gücü olduğunu sözde savunan, kendilerinin de onun «biricik» partisi olduğunu iddia edenler, pratikte «biricik» olmak bir yana, işçi sınıfının bu şanlı tarihsel direnişini, «oyun» lara bağlayacak kadar ters br tutum içine girdiler; DİSK'e karşı işbirlikçi burjuvazinin taktiğini paylaşır bir duruma düştüler. (Aynı sayı Sf: 6)

«DGM'LERE KARŞI SAVAŞIMIN POLİTİK BİLANÇOSU»

«DGM'lere karşı verilen savaşımda, bazı TİP yöneticilerinin, büyük burjuvazinin «ayır-buyur» politikasına alet olmaktan şaşmadıkları görüldü. (Aynı sayı Sf: 7)

«Maocular, Troçkistler, likidatörler, cep partilerinde yuvalanmış TKP düşmanları Demirellerin, Türkeşlerin kanlı baskılarına maşa oluyor.» (Atılım, Ocak 1977, sayı: 1 (37)).

«SAVAŞ AŞAMASI»

«Maocular, goşistler, Troçkistler, likidatörler, anarşistler ilerici güçlerin ve örgütlerin arasına kama sokma işinde faşist karması hükümete maşa oluyorlar. TKP'ne saldırıda MİT ajanı sapıklarla, Maocularla, likidatörlerle işbirliği, ağız birliği eden daha bir kol vardır. Bunlar legal, açık ve kendilerine «sosyalist» diyen cep partilerinde yuvalanmışlardır. Bunların taktikleri daha sinsicedir. Bunlar ikiyüzlüdür. En çok saldırdıkları işçi sınıfının sendikal birliğidir.» (Atılım, 1 Ocak 1977, Sayı: 1(37) Sf: 1)

«GERÇEK NEDİR?»

«TKP, 12 Mart'tan sonra bir dizi «sosyalist» partinin kurulmasını ise, olumsuz bir gelişme olarak değerlendirmiştir. Bu olguyu, legal sosyalist akımın parçalanması, bunalımı olarak görmüştür. Bu bunalımın da, revizyonist, oportünist ve likadatör gruplarınca yaratıldığını öne sürmüş; böylesi bir bölücülüğün karşısına çıkmıştır.»

«Nedir ki, son zamanlarda bazı kimseler, legal sosyalist akıma özgü bölünmeleri. Türkiye Komünist hareketine özgü bölünmelermiş gibi göstermeye çalışıyorlar. Bu konuda gerçek dışı gzrüşler ortaya atılıyor. Türkiye'de komünist hareketin birbirinden hiç de aşağı kalmayan «üç bilimsel sosyalist ve enternasyonalist müfreze»ye bölünmüş olduğu bile söyleniyor. Bunların birleşmeleri için de «her şeyden önce, bilimsel sosyalist müfrezelerin birden fazla olduğunu kabul etmek» koşulu öne sürülüyor.

Bu görüşler, anti-emperyalist, anti-faşist eylem birliği açısından hiç de olumlu değildir. Birincisi, bu görüşler gerçeği yansıtmıyor. Türkiye komünist hareketinin tarihi, bu kimselerin sözünü ettikleri türden bir «bölünmüşlük» tanımıyor. Parti, revizyonizmi, likidatörlüğü, kadroculuk, Troçkistlik, Kıvılcımcılık, Bellicilik gibi akımları tam zamanında sıralarından çıkarıp atarak komünist harekette birliği sağlamış, arınarak güçlenmiştir. İkincisi, bu kimselerin görüşleri, eski bir sapmayı komünist harekete bulaştırma yeltenişidir. Bunlar, «müfrezelerin birden çok olduğunu onaylayın diyerek, Troçki'nin ünlü «franksiyonlara özgürlük» çizgisini yeniden piyasaya sürüyorlar. Oysa TKP, komünist harekette fraksiyonculuğu suç sayıyor; parti, kendi tüzüğünün kurallarına uyarak, tüm komünistleri, bir tek çatı, bir tek disiplin altında birleştiriyor. TKP, legal sosyalist akımdaki böylesi kariyerizm ve fraksiyonculuk kokan eğilimleri eleştirirken, olumlu gelişmelere de göz yummuyor. O nedenle diyalog kurmak önerisinden vazgeçmiyor.» (Aynı sayı Sf: 4)

«BİRLİK SÜRECİ»

«Bu bağlar, burjuvazinin terörüne, yasaklarına, likidatörlerin bölü-

cülüğüne, oportünist öğelerin TKP'yı yığınlardan uzak tutma girişimlerine karşın bugüne dek süregelmiştir.» (Atılım, Mart 1977, Sf: 3)

«SENDİKAL ALANDA GELİŞME»

«Bir yandan da, işbirlikçi burjuvazi tek değişmez silahı anti-komünizmi DİSK içinde örgütlendirmeye yelteniyor. «Tercüman» gazetesinden, CHP gençlik kolları raporuna, «Sosyalist Yarın» ve «Yürüyüş» dergilerinden «Halkın Sesi» paçavrasına uzanan bir bağlaşıklık zinciri kurulmaya çalışıldı. DİSK'in şu ya da bu organlarına sızan bazı sicilli ajanlar özellikle Gıda-İş'de, Nakliyat-İş'de ve Divrimci Sağlık-İş'de dişlerini göstermeye başladılar. Bu ajanlar bir yandan «DISK içinde komünistler var», «DISK'i TKP mi yönetiyor?», «Bilmem kaç yıllık sendikalarımızı kapattırmak istiyorlar» gibi dedikoduları yayarken, öte yandan hızla DİSK içindeki sapık akımları örgütlemeye giriştiler.» (Aynı sayı Sf: 6)

«KONFERANS BELGELERİ - 1.»

«Bilen yoldaş legal sosyalist hareketle ilgili olarak şöyle dedi: «Partimiz TIP'le, TSIP'le savaş ortaklığı kurmak olanaklarını, yollarını arıyor.» Bilen yoldaş bu partilerin TKP ve işçi sınıfının birliği karşısındaki ters tutumlarını da eleştirdi. Ancak, bu partilerin yöneticileriyle tabanlarını özdeş saymamak gerektiğini belirtti. Öte yandan TKP'nin bu partilerin kendilerini dağıtıp, ortadan silinmelerini tek cephe için bir koşul olarak görmediğini söyledi.» (Aynı sayı Sf: 4)

«BİLDİRİ»

«... Legal sosyalist akımdaki dar ve sekter görüşlerin yıkılmasında. sarı sendikacılığın daha geniş ölçüde demaske edilmesinde...» (Atılım, 1 Temmuz 1977 Sayı: 7 Sf: 1)

«TKP'MİZ İLERLİYOR»

«Bunların başında MİT'in sahte «komünist» partileri kurdurmaya hazırlanmasıdır. TKP-R'cilerin, «Katkı»nın zavallıca girişimini, değişik polis düzenlemeleri izliyor. Bu çabalar sonuç vermeyecektir.» (Aynı sayı Sf: 4)

«İLERİ DEMOKRASİ»

«TKP'nin programını, savaş hedefini yığınlar benimsedikçe güçten düşen oportünistlerden boğuk sesler çıkıyor? Bağırıp çağırıyorlar. Uzun «Kitabi» yazılar döşeniyorlar, ileri demokrasi kavramını mıncıklıyor. «Vay Türkiye için nasıl böyle denir?» diyorlar.» (Atılım, 1 Ağustos sayı 8 Sf: 6)

«SİNSİ SALDIRILAR»

«Durum böyleyken, yandan, uzaktan yakından, kimi kendisini «filozof» sayanlar Türkiye'de «sosyalist akımlar» üstüne ahkam kesiyor. Ve Maocuları, Dönekleri, TKP düşmanlarını, «sosyalist akımın» içine sokuyor. Daha doğrusu sosyalist akımın içine kama sokuyor. Legal sosyalist akım ve partiler üstüne yalan, yanlış bilgiler veriyor. TİP'ni, TKP'ne karşı koyuyor ve TKP düşmanlığını biliyor. Kaynatılan cadı kazanının altına çalı çırpı atıyor.» (Aynı sayı Sf: 8)

«UDC VE BAZI GÖRÜŞLER»

«Öte yandan yine legal sosyalist akımlara bağlı bazı kişiler bu «cepheyi yıkmaktan» söz ediyorlar. Aynı savla ortaya çıkan Maocular en azılı gerici çevrelerle birleşiyorlar. Bu çevreler TKP'nin yasaklanmış olduğundan yararlanarak, sınıf sendikalarının bu hareketin başını çekemeyeceklerini iddia ediyorlar. Böylece sendikaların politikayla uğraşmaları konusunda yine en gerici ve en sömürücü çevrelerle ağız birliği ediyorlar. Bu akımlar içinde Ulusal Demokratik Cephe'ye karşı çıkanlar ve bunu gereksiz bulanlar da vardır. Bu kişiler, devrimci hareketin anti-emperyalist, anti-faşist bir platform etrafında biçimlenmesinde ve somut bir politik güç haline gelmesinde kendi dükalıklarının sonunu görüyorlar. Özel çıkarlarını, sınıf çıkarlarının Türkiye devrimci sürecinin üstünde görüyorlar.» (Atılım, Ekim 1977 Sf: 3)

«MESS'E GEÇİT YOK!»

«MESS patronları, Maden-İş Genel Kurulunda, Maocu-goşist ajanlar, bölücü ve bozguncu akımlaı aracılığıyla atmaya çalıştığı tohumların filizlerini aradılar.» (Aynı sayı Sf: 5)

«GİZLİLİK - YIĞINSALLIK»

«Legal sosyalist akıma bağlı kimi yöneticilerin, en başta da Maocu provakatörlerin tüm TKP düşmanlığı yaygaralarına karşın partiyi arayan yığınlara partinin kapısını açmak —bu ikili görev— birbiriyle bir bütünsellik gösterir.» (Atılım, Kasım 1977 Sf: 4)

«ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE ÜZERİNE»

«Ulusal Demokratik Cephe girişimlerine karşı yönelen anti-komünist saldırıyı göğüslemek yerine, onu fırsat sayan, kendi dar parti çıkarlarının peşinde sürüklenen bu kimselerin sözkonusu «makyavelist» tutumları nasıl açıklanabilir.» (Atılım, 1 Aralık 1977 Sf: 2)

«ÖĞRETMENLERİN BİRLİĞİ»

«Kendisine sosyalist diyen bir partinin yandaşları, işbirlikçi burju-

vazinin, MESS'in, hükümetin sınıf sendikalarına ve ulusal, demokratik güçlerin cephesini oluşturma girişimlerine yönelttiği saldırıyı ve sağ kanat sosyal demokratik kimi yöneticilerin bu saldırıya katılmalarını fırsat saymış ve öğretmenlerin yığın örgütünü parçalama yoluna koyulmuştur.» (Aynı sayı Sy: 4)
«bir avuç örgüt yıkıcısı kariyeristi etkisiz bırakmak...» (Aynı yer).

«ENGELLER AŞILACAKTIR»

«Bu güç, işbirlikçi burjuvaziyi, sağ ve «sol» oportünistleri korkutuyor. (Aynı sayı Sf: 5)

«Küçük burjuvaziyi temel alan sapık akımlar, sahte devrimciler de, bunlardan geri kalmıyor.» (Aynı yer).

«Burjuvazinin ve her türden bozguncuların, karşı-devrimcilerin saldırıları...» (aynı yer).

«TKP VE SENDİKALAR»

«Legal sosyalist partiler bu zor durumda anti-TKP ve sınıf sendikacılığının devrimci gelişmesini göremeyecek kadar miyoplaşarak hem gerçek sendika yöneticilerine, hem de TKP'ye karşı küçük hesaplar peşinde saldırılarını yürüttüler.» (Aynı sayı Sf: 8)

«DİSK KONGRESİ»

«Holdinglerin sözcülerinden AP ve MHP ile uzlaşma yanlısı CHP' nin kimi sağ sosyal-demokrat yöneticilerine. gerici basından, Maocu ajanlara kadar bir saldırı cephesi kuruldu. Gözleri dar parti ve grup çıkarlarından başka bir şey görmeyen kimi «sosyalistler» bu kervana katılmaktan kendilerini alamadılar.» (Atılım, Ocak 1978 sf: 1).

«PROGRAM VE SORUNLARI»

«Legal sosyalist akım da programa karşı ilgisiz kalmadı. Fakat, en kaba saldırı Kıvılcımcıların oluşturduğu bir partiden geldi. Bunlar programın dayandığı ilkelerden biri olan burjuvazi içindeki ayrışmaları kavrayamıyorlarlar. Lenin'in «burjuvazi içindeki ayrışmaları gözönünde tutmayan bir kimse Marksizmden nasibini alamamıştır» görüşünü anlayamıyorlardı. Bu kişiler kendilerinin kuyrukçuluğunu TKP'ye yüklemeye kalkıştılar ve bu yönde yığın yığın yayın yaptılar. Şimdi ise, başka bir sosyalist partiyi, burjuvazi içindeki ayrışmaları görmezlikten gelmekle suçluyorlar. Ve böylece teorik ve ideolojik şaşkınlıklarının, bocamalarının örneklerini sergiliyorlar.» (Aynı sayı Sf: 4)

«BİRLİĞİN GÜVENCESİ»

«Kongre sendikal harekette kimin gerçek sınıf çizgisini temsil et-

tiğini açıkça ortaya çıkardı. Bunun en iyi göstergesi, DİSK kongresi üzerine sayfalar dolusu yazı döşenen parti ve grupçukların gerçekten bu kongrede yer almadıklarıdır. Bunlar sınıf çizgisinin, sınıf uzlaşmacılığına karşı savaşını kıyıdan seyredip, sonunda da kendilerini üstün gelmiş saydılar. Bunlar, kimin «başarısından» kendilerine pay çıkarıyorlar? Bu tutumlarıyla onlar TKP düşmanlığı temelinde her türlü gelişmeyi alkışlayacak cibilliyette olduklarını gösteriyorlar.» (Atılım, Şubat 1978 Sf: 2)

«YİNE BAŞ TEHLİKE»

«Sallantılı, ikircil. küçük buruva «sosyalistleri» dedikoduyla uğraşıyor.» (Atılım, Mart 1978 Sf: 1)

«SINIF VE YIĞIN SENDİKACILIĞI NEDİR?»

«DİSK'in saygınlığının artması, uyuşukluktan kurtulması, burjuvazinin saldırılarına karşı olduğu kadar bütün bölücü, sınıf uzlaşmacı, öğele rin, sapık akımların, Maocu ajanların saldırılarına karşı da savaşlar olmuştur.» (Aynı sayı Sf: 1)

«GENÇLİĞİN ATILIMLARI»

«Bazı sosyalist dergilerde kümelenen kimi karanlık kişilerin, gençlerimizin en yığınsal ve etkili örgütü olan IGD'ye karşı iftira ve karalama kampanyasını sürdürmeleri de bu gelişmeyi önleyemiyor.» (Atılım, Nisan 1978 Sf: 3)

«İDEOLOJİK SAVAŞ»

«Kendilerine «sosyalist» diyenlerden kimilerinin dergilerinde çıkan, sözümona «bilimsel» yazılar kafaları burjuvazi hesabına yıkamak, girişiminden başka bir şey değildir. Küçük burjuva, burjuva ideologları minder sermiş bu tür dergilere.» (Aynı sayı Sf: 2)

«AKIN - SALDIRI»

«Kendilerine sosyalist diyen partiler buna boş veriyor. Faşist tırmanışı, olayları görmezlikten geliyor. Dedikodu, entrikalarla vakit geçiriyorlar. Bunlar halkın, anayurdun üstüne yürüyen tehlikeyi önemsemiyorlar. Ulusal Demokratik Cephe kurma girişimlerini baltalayanlar, bu gibiler kafalarını duvara vuracaklardır. Bu cephe er geç kurulacaktır.» (Atılım, Mayıs 1978 Sf: 1)

«İDEOLOJİK GÖREVLER»

«Her türden oportünist akıma karşı uzlaşmaz ideolojik savaşa eskisinden bir kat daha hız vermek gerekiyor. (...) küçük burjuva sosyalist akımlardaki sağ eylemsizlik ve «sol» serüvencilik çizgilerine karşı savaş günceldir.» (Aynı sayı Sf: 2)

Yeniçağ'lardan

«Dünya devrim hareketindeki bu sapık akımlar Türkiye'ye de yansımıştır. Bir yandan emperyalizm, bir yandan da işbirlikçi buruvazi bu sapık akımların Türkiye'ye yerleşmesine büyük gayret göstermişlerdir. Daha sonra üzerinde ayrıntıları ile duracağımız Türkiye'deki devrim hareketine yansıyan sapık akımlar, MDD, PD, sağ oportünizm, «Aybarcılık». işçi hareketinde bölgecilik, değişik aşırı ve anarşik akımlardır.» (Yeni Çağ, Kasım 1973 Sayı: 11 (113) Sf: 937)

«TKP'nin yasaklanmış olmasından, Maocular, Troçkistler ve değişik anarşik grupçuklar resmi çevrelerin de teşvikiyle kamuoyunu aldatmak, sapık, anti-marksist akımları «komünizm» diye göstermeye çalışmışlardır. Bu çabalar hâlâ sürdürülmektedir. TKP'nin serbest bırakılması, bulanık suda balık avlamak isteyenlerin çabalarını daha geniş ölçüde engelleyecektir.» (Yeni Çağ, Aralık 1973, Sayı: 12 .114) Sf: 1016)

«MDD'cilerin iflasından sonra Kıvılcımcıların basınını Hürriyet Holdingin beslediği bugün artık bilinen bir gerçektir. Emperyalizmin ajanları, sıkıyönetim terörü sırasında tutsak edilmiş olan komünistleri, sosyalistleri, devrimci aydınları zindanlarda tutmakla bu Kıvılcımcı grupçuklara yeni bir sosyalist parti kurdurmak, işçi hareketine, anti-emperyalist devrimci akımlara hâkim olmak için onlara meydanı boş tutuyorlar.» (Yeni Çağ, Mayıs 1974, Sayı: 5 (119) Sf: 426)

«Bu TKP'nin, yeni kurulan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) ile bir ilişkisi, bağı olduğu anlamına gelmez. TSİP Marksizme yabancı, Kıvılcımcı bir temele oturtulmuştur. Bu temel yayınlanan programa yansımıştır. (Yeni Yağ, Temmuz 1974 Sayı: 7 (121) Sf: 605)

«Birçok sözde sosyalistler ve en başta Hikmet Kıvılcımlı sistemli bir anti-sovyetizmle burjuvazinin, devrimcileri ve Türkiye'yi dünya sosyalist sisteminden yalıtmak politikasına yardım etmişlerdir. TSIP de bu cinsten «sisyalistlerin» bulunduğu görülüyor.» (Aynı sayı Sf: 606)

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin (TSIP'in) kuruluşu işçi sınıfının ulusal güçlerin birliğini sağlayacak nitelikte olmadığı derhal görülür. Bazı TSİP yöneticilerine göre Türkiye'de sosyalist akım son 10 yıl içinde yoğun bir biçimde belirmiştir. Bugünse bu kısa süreli sosyalist akımın tek temsilcisi ve örgütleyicisi TSIP'tir. Bu ayırıcı, bölücü ve değişik sosyalist akımlar arasında diyalog yollarını kapatan bir tutum olduğundan tekelci bir davranıştır.

TSİP yöneticilerinin Maoculara, MDD'cilere, PD'cilere ve değişik küçük burjuva anarşistlerine karşı hiç bir çıkışı yoktur.

Belli'nin provakatör ve ajan Mahir Kaynak'ın yakın iş arkadaşı olduğu Madanoğlu davasında açıklandığı gibi, tabii senatörlerden Acuner'le Köksal'ın senatodaki savunmalarından da biliniyor. Bugün Belli burjuva basınında renkli fotoğraflarla ilk sayfalarda tekrar boy gösterdi. Tertipli «serüvenleri» gazetelerde anlatılmaya, yani Belli bir daha burjuvazi tarafından işçi sınıfına, devrimci harekete aşılanmak isteniyor. Yeni provakasyonlara zemin hazırlanıyor.» (Yeni Çağ, Ağustos 1974 Sayı: 8 (122) Sf: 690)

«Ulusal burjuvazi kendisine yeni yeni politik önderler ve güçler bulacaktır. Hatta bu güçler gerek CHP. gerek MSP ve gerekse başka öbeklerde belirmeye başlamışlardır. Bazı CHP'li ve MSP'li bakanların Kıbrıs saldırısına karşı cephe aldıkları bugün artık bilinen bir gerçektir. Bu direniş bu partilerin her kademesinde ve tabanında da mevcuttur.» «Maocular, Troçkist ve Kıvılcımcılar, işçi hareketini parçalamayı hedef edinen, açık veya sinsi bir anti-komünizm yürütenlere, TKP'yi inkâr edenlere, yani burjuvazinin değişik boy ve soydaki ajanlarına, ortaklarına karşı sürekli savaş yürütmek...» (Yeni Çağ, Eylül 1974, sayı: 9 (123) Sf: 769)

«TSİP'ten sonra yeni yeni 'sosyalist' partilerin kurulacağını gazete okuyan herkes biliyor artık. Yeni sosyalist parti kurma teşebbüslerinin bir kısmı bazı TİP yöneticilerinden, bir kısmı da yine bir zaman TİP yönetiminde bulunmuş Aybar grubundan geliyor. Bazı TİP yöneticileri ise çok sayıda sosyalist parti kurmanın işçi sınıfının yararına bir davranış olmadığını, başta gelen kaygunun işçi hareketinde birlik sağlanması olduğunu belirtiyorlar.» (Yeni Çağ, Kasım 1974, sayı: 11 (125) Sf: 942)

«Burjuva partileri halk yığınlarını kendi sınıfsal menfaatlerine karşı demagoji ile saflarına çeker, onları basamak haline getirir dedik. Son yıllarda 'sosyalist' veya 'işçi' adı ile kurulan partiler hiçbir zaman işçi sınıfı ile bütünleşmediler. İşçi sınıfının değil, orta tabakaların, aydınların partisi durumuna geldiler.» (Yeni Çağ, Aralık 1974, sayı: 12 (126) Sf: 1040)

«Bu son zamanlarda, MİT ajanı Maocuların pek şişirdikleri, kendilerine «lider» tanıdıkları Doktor Şefik Hüsnü (Değmer) ne 1. ve ne 2. Kongrelerde bulunmuştur. Üstelik, 1922'de, Ankara'da toplanan ikinci kongreyi sabote etmiştir. Bu adam TKP'nin «kurucusu» murucusu değildir. Adı geçmez kurucular arasında. Onun adı başka türlü geçer TKP' nin tarihinde.» (Yeni Çağ, Ocak 1975, Sayı 1 (127) Sf: 67)

«Bu ıutuklamalar, baskılar, yargılamalar aynı zamanda komünist

partisi kadrolarını, bır bakıma kalbura vurmak gibi bir nitelik de taşıyor. Yarı yoldan dönenler, korkaklar, dönekler sapır sapır dökülüyor. Bunlardan kimileri burjuvazinin ayaklarına kapanıyor. Kimi ajan oluyor. Kimi çekip gidiyor. Kimileri de «sosyalist», «komünst» rozetini zaman zaman çıkarıp gösteriyor. Likidatörler, bozguncular, provakatörler bunların arasında eksik değildir.» (Aynı sayı Sf: 74)

....

«Bundan ötürü Maocusu. Troçkisti, likidatörü, bozguncusu, burjuvaziyle birlikte, polisle birlikte, TKP'ne saldırıyor. Perinçekcisi, Emin Sekun'u, Mehmet Oktay'ı, Kıvılcımlıcısı, her soydan ve boydan provakatörü TKP'nin savaş geleneklerine, birikimlerine pis tırnaklarını uzatıyor. Kendilerine «sosyalist» diyenlerden kimileri, sahte partiler kuranlar, «işçı sınıfının partisi yoktur», «herkes darmadağınıktır» diye tutturmuşlardır. TKP'ni «yok» sayıyorlar. Her biri, bir parti kurmak gösterisi yapıyor. Bunlardan kimileri, örneğin Perinçekçiler, Türkiye Sosyalist Işçi Partisi'ni oluşturanlar, ölüleri diriltiyor. Katmerli, Kaşarlanmış, ölmüş gitmiş Kıvılcımlıyı, Şefik Hüsnü Değmer'i kendilerine bayrak yapıyor. Komünist partisinin karşısına bu dönekleri, mevtaları çıkarıyor.

Şefik Hüsnü Değmer. Varlıklı bir ocaktan, kökenden gelme. Fransa'da okumuş. Eski Fransız sosyalitstlerinin etkisi altında gelişmiştir. Hiçbir zaman Marksist-Leninist olmamıştır. Bölücüydü. Oportünistti. Ve kariyeristti.» (Aynı yer).

«Şefik Hüsnü (...) partinin birçok işçi sınıfından gelme militanlarına karşı en zebanice davranmıştır. Bu adam, parti kadrolarını kırmakla polise, burjuvaziye yardım etmiştir.

«Komünist Partisi'ne: Vedat Nedim Tör'leri, Mihri Belli'leri, Hasan Ali Ediz'leri, Hikmet Kıvılcımlı'ları getiren odur. Hepsi provakatör. Hepsi dönek.» (Aynı sayı Sf: 76)

«Hikmet Kıvılcımlı'ya gelince. Komünist Partisi içinde ayrıcılık, bozgunculuktan başka birşey yapmamıştır. 1929'daki büyük tutuklanma onun yüzünden olmuştur. Merkez Komitesi'nden gizli gruplar kurmuş, lümpenlerden, dejenere öğelerden, provakatörlerden «örgütler» kurmuştur. Pek çok komünistlerin canını yakmıştır. Ve sonra, Izmir'de açık yapılan duruşmada, TKP'yi savunmak şöyle dursun, Marksizmden uzak, boşboğazın biri olduğunu ortaya koymuştur. Bu adam manyaktı, Kalpazandı. Zıpırın biriydi. Komünist morali yoktu. Bu yüzden TKP'den kovulmuştur. Diyorlar ki uzun yıllar yattı hapislerde. Bu hiçbir şey değiştirmez.

Burjuvazi, Kıvılcımlı gibilere hem sopanın, hem paranın ucunu gösterme yöntemini çok kullanmıştır.» (Aynı sayı Sf: 77)

«General eskisi Madanoğlu sonra Tabii senatör Acuner Senato'da 12 Mart olaylarından sonra bazı açıklamalar yaptılar. Kıvılcımlı'nın, Mihri Belli'nin MİT ajanı olduklarını söylediler. Olaylar bunu doğrulamıştır.»

«İşte böylesi bir ajanı, sapığı, TSIP yöneticileri kendilerine bayrak yapmışlardır. Klavuzu böylesi bir karga olanlardan halka ne hayır gelir. «Katkı» dergisi, Aralık 1974 sayısında, TSİP üstüne bir açıklama yaptı. Bu partinin sözcülüğünü yapan «Kitle» gazetesinin: «Hürriyet Holdingin koltuğu altında icra-i sanat ettiğini» yazdı. Fotoğraflar, belgeler bastı. TSIP'in, merkezi New York'ta olan ve CIA'nın emrinde bulunan «uluslararası işçi birliği»ne, bunun bir alt kolu olan «Ortadoğu işçi birliği»ne bağlı olduğunu somut verilerle göstermeye çalıştı. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz derler.» (Aynı sayı Sf: 78)

«Maoculuğun, Kıvılcımcılığın işçi hareketindeki iflasından sonra, şimdi de «Sosyalist Birlik» gibi cilalı bir sloganla burjuvazi bazı ajanlarını ileri sürüyor. «Sosyalist Birlik» adıyla bir derginin etrafında kümelenen bu adamlar, bütün sosyalist akımları birliğe çağırıyorlar. Oysa Türkiye'de sosyalist akımlar yoktur. Kendine sosyalist adını veren her akım sosyalist değildir.» (Aynı sayı Sf: 82)

«TSİP yöneticileri İstanbul'da Viranşehir katliamını protesta mitingini tertiplediler. Böylece kendilerine aldanmış bazı kadroları polise teslim ettiler.»

«TSIP yöneticileri (...) işçi hareketinin dışında olduklarını, işçi hareketini parçalamaktan başka bir amaçları bulunmadıklarını, ayrılıkçı bir parti kurduktan sonra bir daha ispatladılar.» (Aynı sayı Sf: 86)

«Bu spmalar, şüphesiz ki ülkemizde de mevcuttur. Bunlardan birisini Hikmet Kıvılcımlı ve müritlerinin çizgisi teşkil etmektedir. H. Kıvılcımlı, TKP militanları için yeni bir şey değildir. O, Partimiz tarihine bir hain bir likidatör olarak geçmiştir ve öyle kalmaktadır.»

«Kıvılcımlı komünist morali çamura buladığı, grupçuluk yaptığı, böylece partiye büyük zararlar verdiği, polisin amansızca saldırılarına yaradığı özellikle TKP'nin İzmir ve İstanbul örgütlerini parçaladığı için Parti'den bundan 30 yıl önce kovulmuştur. Hem kendisi, çok daha sonraları Komünist olmadığına, TKP ile bir bağı bulunmadığına bir duruşmasında polisi tanık göstermiştir. (S. Üstüngel, Likidatör-Bozguncu Akımlarla Savaş)» (Yeni Çağ, Şubat 1975, 2 (128 (Sf: 172)

«Bilindiği gibi son günlerde kurulması kararlaştırılan TİP'nin de bir «işçi tabanı» oluşturulacak. Bazı sendika yöneticileri bu partinin kurucuları arasında yer alacak, yine bilindiği gibi TSİP'in de «işçi sınıfından» bir tabanı vardır. Bazı sendikacı ve sendikalar bu partinin saflarında yer almışlardır. Sosyalist etiketi altında kurulan öteki partilerin

de az veya çok bu gibi tabanları vardır. Legal alanda kurulan ve yasakların müsaade ettiği dozda «sosyalist» olmaya mahkûm parti yöneticilerinin başta gelen eylemlerinden biri de sendika ve sendikacı avıdır.»

«Böylece Türkiye'de kendilerini sosyalist ilan eden bazı politikacıların sekterliği, bencilliği, küçük hesaplar ardında olmaları ile sağcı Alman sosyal demokratlarının liberalizmi bir noktada birleşiyor.» (Yeni Çağ, Nisan 1975, Sayı: 4 (130) Sf: 369)

«Türk burjuvazisinin ayrıca legal sosyalist partilerin varlığını «demokrasi» süsü diye dünya kamuoyuna karşı kullanmak, işkencelerin belgelerle ispatlanması ile kaybedilen prestiji yeniden kazanmak için kullandığı da açıktır. Ama bu bile burjuvazinin Türkiye içinde bocaladığı çelişkileri gösteriyor. Bu çelişkilerden yararlanmak gerek. Türkiye Komünist Partisi her zaman bu çelişkilerden yararlanmaya taraftardır. Legal olanaklardan yararlanmaya da taraftar olduğu gibi. Ama legal olanaklardan yararlanırken, faşist kanun maddelerinin varlığını, burjuvazinin yakın geçmişte olduğu gibi bu maddeleri ve elindeki daha birçok anti-demokratik yöntemleri legal sosyalist akıma karşı harekete geçirmek olanaklarına sahip olduğunu unutmamak şartıyla.»

«Legal sosyalist partileri kuranlar arasında Maocular, Troçkistler, Oportünistler bulunduğu gibi, işçi sınıfının davasına kendini adamış, sosyalizm davasına inanmış, teröre yiğitçe göğüs germiş namuslu sosyalistler de vardır.»

«Legalizm alışkanlığı, 270 bin kadar oya sahip çıkmak kaygusu, sosyalist akımı rakip grup veya gruplara kaptırmamak çabası ile legal sosyalist partiler kurulmaya başladı. Buna paralel olarak, sendikaları parçalamak ve çatışmalarını sendikalara aşılamak çabaları da aldı yürüdü.» (Yeni Çağ, Mayıs 1975, Sayı: 5 (131) Sf: 460)

«Bir yandan büyük burjuvazi, Demirel- Türkeş - Feyzioğlu - Erbakan grupları bir yandan da Amerikan emperyalizmi TKP'nin işçi sınıfı arasında ve genellikle kamuoyu arasında kazandığı otoriteyi ve sempatiyi kırmak için MİT'in ve CİA'nın uzmanlarını harekete geçirdiler. Memlekette «TKP-R» diye sahte bir hareket yaratmaya kalkıştılar. Batı Berlin'de ve Batı Almanya'da ajanlarına birtakım bildiriler yayınlattılar. TKP adına yayınladıkları bu bildirileri de «Hürriyet» gibi MİT'in, CİA'nın organı durumunda olan yüksek trajlı gazetelerde bastılar.» (Yeni Çağ, Temmuz 1975 (Sayı: 7 (133) Sf: 648)

«Küçük burjuva sosyalist akımlarda da çoğu zaman baş düşman emperyalizm midir, aşırı gerici işbirlikçi burjuvazi midir, yoksa CHP'de örgütlendiğini gördüğümüz burjuvazinin ilerici liberal kolu mudur Belli olmuyor. Belli olmadığı için de bu akımlar gerçek devrimci bir taktik

ve strateji çizemiyor, uygulayamıyir.» (Yeni Çağ, Ağustos 1975, 8 (134) Sf: 736)

«TİP'in programı topluma gerçek özgürlük yolunu açacak nitelikte midir? Kapitalizmden sosyalizme geçişi sağlayacak nitelikte midir Eğri cetvelden doğru çizgi çıkamayacağı gibi, yanlış stratejiden doğru devrimci eylem çıkamaz. Sosyalist akıma legal olanaklarla hizmet etmek, kapitalizmin, emperyalizmin Türkiye'deki yıkımlarını önlemek, toplumu sosyalizme açılan gerçek demokratik bir aşamaya ulaştırmayı hayal edenler TIP'in programında umut ettiklerini bulamayacaklardır.» (Aynı sayı Sf: 744)

«Sonra, memlekette komünist harekete, ulusal bağımsızlık direnişine, özellikle işçi ve sendikal hareketine karşı saldılar sağlı «sol»lu, her boydan ve soydan oportünistlerden: Sarı sendikacılardan, Troçkistlerden, Maoculardan, «MDD»ci Kıvılcımlı gibi polis-MİT ajanlarından geliyor. Bütün bunlar, işçi sınıfının devrimci partisinin, TKP'nin, politik, ideolojik-ülküsel, örgütsel bütünlüğünü kırmaya onu yığınlardan koparmaya yöneliktir.» (Yeni Çağ, Eylül 1975, 9 (135) Sf: 821)

«Bu geniş ve gelişen hareketi ana amacından şaşırtmak, bu seli anayatağından çıkartmak, yabanlara salmak için bütün halk düşmanı partiler, bütün ters akımlar, hergün bir boyaya giren tronçkistler, Maocular, «MDD»ciler MİT ajanları ortalığa dökülmüşlerdir. İşbirlikçi burjuvazi, işçi, sendikal hareketi, ilerici güçleri parçalamak, binbir parçaya bölmek taktiğini kullanıyor. Burjuvazi sosyalist harekete devrimci harekete yalnız kaba kuvvetle, faşist komandolarla saldırmıyor. Komünist partisine karşı her soydan ve boydan provakatörleri, likidatörleri sürüyor. Bu kalpazanlardan kimileri Değmer ve takımı gibi katmerli oportünistleri hortlatmaya çalışıyor. Onların ölülere sarılmaları, canlı devrimci hareketten kovulduklarının en kesin kanıtıdır.» (Aynı sayı Sf: 822)

«Partimizde oportünistler, bütün dünyada olduğu gibi. hep bu Leninci ilkeyi çiğnemişlerdir. Partinin kapısını han kapısı yapmışlardır. İşçi sınıfına fabrikalara gitmemişler, ne kadar küçük burjuva varsa, ya da önlerine gelene partiye «üyesin» demişler. Son zamanlarda, partimizin geçmişine savaş birikimlerine pis ellerini uzatanlar vardır. Bunlar, Ş. H. Değmer'i kendilerine bayrak yapıyorlar. «Türkiye İşçi - Çiftçi Partisi»ni kurmuşlar, diyorlar. Sonra, TKP'ni de o, 1925 «Kongresinde» o «ayağa kaldırmıştır» diyorlar. Kimisi de, partiyi «o kurmuştur» diyor. Bu gevezelikleri bir yana atalım.» ,

„«Ş. H. Değmer, TKP'ne hep böylelerini taşımıştır. İşçiyi her zaman aşağılamıştır. «Amele deyip işçi komünistleri horlamıştır. Adam işçi sınıfına, devrimci, Markscı - Leninci ülkü ve ilkelere yabancıydı... Başka

bir örnek verelim, Türkiye İşçi Partisi'ni alınız. Devşirme, «naylon örgütlere» dayanan bir partiydi. Bu partinin kapıları önüne gelene açıldı. Şişirme bir şey oldu. Partinin içi cadı kazanına döndü. Provakatörü, polis ajanı, ne kadar küçük burjuvaziden gelme profesör, yazar, avukat varsa hepsi doldular kadrolara. Bunlardan kimilerinin gözü Meclis'teki sandalyelerde kaldı. İç kavgalar yedi bitirdi onu. Bir 12 Mart alıp götürdü bu partiyi.» (Aynı sayı Sf: 825)

«Maocular, anarşistler, bazı sosyalistler hükümetin bu politikasına araç oldular. Seçimlere katılma oranının düşük olmasının nedenlerinden biri de budur.» (Yeni Çağ, Ekim 1975, 10 (136) Sf: 920)

«Legal sosyalist akımla, TKP arasında bir dayanışma kurulsaydı. İşçi sınıfının politik hareketi bundan çok şey kazanabileceği gibi, antiemperyalist kurtuluş hareketi de daha hızla daha sağlıklı gelişme olanaklarını bulacaktı.

Legal sosyalist akıma bağlı olan bazı elemanların kendilerine göre bir anti-komünizmi vardır. Bunlar kendilerinden olmayanları komünist diye ilan etmekle bilerek veya bilmeyerek provakasyon yapıyor, polise hizmet etme durumuna düşüyorlar.

Sıra ile kurulan legal sosyalist partilerin bölücü, parçalayıcı niteliği açıktır. TİP programının eleştirilmesi vesilesi ile burada bu konuyu tartışmak istemiyoruz.» (Aynı sayı, sf: 930).

Türkiye Komünist Partisi, bütün akımlara karşı uyguladığı ilkesel tutumunu, legal sosyalist partilere karşı da uygulayacaktır. TKP bu partilerin bütün ileri, olumlu, anti-emperyalist, demokratik gelişmeye yardım eden, sosyalizmi yayan girişimlerini tutacak, destekleyecektir.» (Aynı sayı Sf: 930)

«TKP'nin militan kadroları işçi sınıfının içinde örgütleniyor ve ardıcıl olarak ideolojik savaştan geri durmuyorlar. Maoculuğun, Troçkiciliğin, Kıvılcımlıcılığın, bütün sapık akımların burjuvazinin safında olduklarını iyiden iyiye açığa çıkmıştır. Bazı kıvılcımlıcıların emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin TKP'ni yıkma, parçalama planlarını uygulamak maksadıyla TKP-R diye sahte komünist partileri kurma girişimlerine karşı da savaş gerekiyor. Bu kişilerin bilinen kimliklerini açıklamak ileride devrimci bir ödev olacaktır.» (Yeni Çağ, Aralık 1975, Sayı 12 (138) Sf: 1082)

«TKP'nin legale çıkmasından korkanlar, TKP legale çıktığı takdirde, bulanık suda balık avlamak olanaklarını büyük ölçüde yitireceklerini anlayanlar, sosyalist maskesi altında faşist yöntemlere sarılmaktadırlar. İşçi sınıfı bu ihaneti işleyenleri görüyor. Legal sosyalist akımın legalcileri, yalnız komünistleri polise ihbar eden tutumlarıyla yetinmiyorlar, TKP'ye, işçi sınıfına ve genellikle halkımızın kurtuluş hareketine karşı burjuvazinin en gerici kolu ile bütünleşiyorlar. TİP ve öteki legal sos-

yalist partilerdeki gerçek sosyalistlerin bu ihanete karşı TKP'nin devrimci platformda eylembirliğine gitme teklifinin devrimci kıymetini daha iyi ölçtüklerine de şüphe etmemek gerek.» (Aynı sayı Sf: 1092)

«Emperyalizm ajanları, gerici burjuva çevreleri, TKP'nin sesini boğmak onu halk yığınlarından koparmak, işçi sınıfına ulaşmasını engellemek için kanlı bir terör, zorbalık ve iftira kampanyası yürütmüşlerdir. TKP, 55 yıllık savaşında 53 yılını gizli çalışmak zorunda bırakılmıştır. Bir yandan da, oportünistler, Maocular, Troçkistler, likidatörler, bozguncular, TKP'nin, ideolojik, politik örgütsel bütünlüğünü kırma hedefinde burjuvazinin yanında yer almışlardır.»

«Bugün TKP'nin dışında legal olarak kurulan sosyalist partilerin varlığı da somut bir olgudur. Böylesi partilerin sayısı yarım düzineyi bulmuştur.»

«TKP'nin artan etkinliği karşısında Parti'ye yönelen saldırıların provakasyonların son zamanlarda yoğunlaşması, en sinsi biçimler alması şaşırtıcı olmuyor. Sahte komünist partiler kurdurarak, işçi sınıfını illegalde bölme girişimleri işte böylesi bir provakasyondur.»

«Birkaç ay evvel «TKP-R» imzalı bildiriler dağıtarak ortaya çıkan ve komünist kadroları ve sempatizanları şaşırtma, yetişmekte olan kuşaklara tuzaklar kurma, TKP'yi arkadan vurma hedefini güden provakatörlerin kimlikleri bugün biliniyor. Bunlar bir sosyalist partinin yöneticileri arasında yer almışlardır. TKP, bu provakatörlerin eylemleri işçi sınıfının devrimci hareketine, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına zarar verecek ölçüye ulaştığı zaman, bunların maskelerini düşüreceğini, kimliklerini açıklayacağını, bunu devrimci bir ödev saydığını ilan etmiştir.» (Aynı sayı Sf: 1100)

«Bütün bu nedenlerle TKP'nin eski TİP'e karşı aldığı tutumla, bugünkü TİP'e karşı tutumunun farklı biçimler alması kaçınılmazdır. TKP somut koşullara göre somut eylemler uygular. Bu Marskcı-Leninci öğretinin gereğidir. Yoksa yeni TİP üöneticileri arasında yer alan bazı döneklere özel ve kişisel bir tutum söz konusu değildir. Kaldı ki bugün TKP'ye karşı en iğrenç kampanyayı yürütenlerin arasında da daha yeni TİP kurulmadan komünistlere yaklaşıp «bu işin başını bu kez sıkı bağlamak istiyoruz» deyip, kapıdan çıkınca, kendi hesabına entrikalar çevirenler de yer almaktadır.» (Aynı sayı Sf: 1103)

«İşçi hareketinde TKP programının ve politikasının uygulanmaya başladıktan sonra, elde edilen bu gelişmeler karşısında büyük burjuvazinin hükümeti faşist saldırganlığını daha kanlı biçimde sürdürmeye çalışarak, TKP'ye karşı Kıvılcımlıcı eğilimli bazı legalci sosyalist yöneticileri kullanarak «TKP-R» gibi sahtekârlıklar yaparak önlemeye çalıştı. Fakat işçi sınıfı bu «TKP-R»cileri zamanında demaske ederek, kimliklerini saptadı. İdeolojik ve politik planda bu adamların işçi sınıfına

yaptığı ihaneti ortaya koyabildi.» (Yeni Çağ, Ocak 1976, sayı: 1 (139) Sf: 89)

« «Yeni çağ»: Peki, buna karşı ,böylesi bir durumda CHP'nin, sonra kendilerine sosyalist diyen partilerin konumları ne oluyor?

İ Bilen: En başta konumları birbirini tutmuyor. Daha çok yanda kalma kenarda kalma, harekete, savaşa uzaktan heyamola çekmek gibi bir tutumları var. Bu en kötü bir tutumdur. Olumsuz, zararlı bir politikadır. Üstelik bunlardan kimileri, «TKP»nin gelişmesini çelmelemeye yelteniyor.» (Yeni Çağ, Şubat 1976 sayı: 2 (140) sf: 174).

«Sendikalarda, CHP'de ilerici aydınlar arasında TKP'ne konan yasağın kaldırılması için kuvvetli bir akım bu gibi bir temel üzerinde gelişiyor. Bu isteğe yalnız Maocular ve legal sosyalis partilerin bazı yöneticileri katılmıyor. Bunlar arasında 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasını istemeyenler bile vardır. Bu gibi bir tutumda olanların büyük burjuvazinin egemenliğini, sömürü ve talan düzenini sürdürmesine yardım eder duruma düştüklerini, bu partilere bağlı namuslu militanlar gün geçtikçe daha açık bir şekilde görüyor.» (Yeni Çağ, Haziran 1976, sayı: 6 (144) sf. 550).

«Anti-komünizm yeniş yığınlar arasında eski etkenliğini kuybetmekle beraber bazı küçük burjuva sosyalist çevrelerde yerleşmeye başlamıştır. TKP yönetimi Avrupa komünist ve işçi partilerinin belgesinde yer alan ilkeye bağlı kalarak TKP'nin politika ve programına karşı olan her akımı anti-komünist saymamakta ve ona karşı tavrını bu ölçüye göre uyarlamaktadır. TKP düşmanlığını yürüten küçük burjuva sosyalistlerine bu tutumun, Türkiye'nin anti-emperyalist demokratik kurtuluşuna değil, işçi sınıfının düşmanlarına, emperyalizmin genel politikasına yaradığını sabırla ispatlamak devrimcilerin ödevidir. TKP'nin bu eylemi sol ve sosyalist akımların eylem birliğini sağlayacak yönde, sabırla uygulanan bir politikadır.» (Aynı sayı: sf. 553).

«Sınıf savaşları ulusal bağımsızlık direnişi böylesi bir aşamaya yükselmiştir. Partimiz: TİP'le, TSİP'le savaş ortaklığı kurmak olanaklarını yollarını arıyor. Onların taktiği TKP'ni görmezlikten gelmektir. Bu boş, çürük bir taktiktir. TKP dünya komünist ve işçi partilerinin kopmaz bir parçasıdır. Berlin konferansında bu gerçek bir kez daha bütün dünyaya duyurulmuştur. TİP yöneticileri ve yayın organları işçi birliğini savunacak yerde, ters bir tutum alıyorlar. Savaşta birliğe gidecek yerde ayrıcalığa gidiyorlar.

Daha bir olayı vurgulamak gerek. Partimiz TİP'i, TSİP'i yöneticilerini birbirine katmıyor. Bu partilerin tabanıyla tavanı arasındaki farkları görüyor. Bunların hepsini bir çuvala doldurmak yanlıştır. Sonra, bunlar ayrı ayrı partilerdir, programları, tüzükleri ayrıdır. Tek cephe, savaş birliği kurmak bu cepheye girecek partilerin kendileini dağıtıp, otadan silin-

melei demek değildir. Bu yoldaki dedikodular dipsizdir. Bunun gibi bu partilerden kimilerinin, «TKP - R» gibi uydurmacalara, entrikalara, karanlık oyunlara kalkışmaları da bu oyunu oynamak isteyenlere hiç bir hayır getirmedi. Tersine kendileri parçalandı.» (Yeni Çağ, Şubat 1977, sayı: 2 sf. 177).

«Bu konuda bazı legal sosyalist parti yöneticilerinin, ideologlarının bozguncu bir anlayışla grevi yenilgi diye göstermeye kalkışmaları, işçi sınıfını patronlar karşısında zayıf düşürmeye ve dolayısıyle büyük sermayeye yardımcı olmak anlamına gelir. Bu ideologların tümü tek ve rastgele değildir. Bunlar işçi sınıfının Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı sürdürdüğü savaşım sırasında da aynı teslimiyetçilik içindeydiler. Geçen yılın 1 Mayıs cinayetlerinin suçunu Demirel Hükümetiyle DİSK yöneticileri arasında paylaştırmak gibi bir tutum takınanlar da aynı kimselerdi. Bu kimselerin sınıf sendikacılığına ve sendikacılarına karşı saldırısı sürekli, ideolojik bir tutumdur. Yani, bunların Maden - İş grevine karşı tutumları düz bir hat şeklinde beliren bir küçük burjuva ideolojisinin yeni bir belirtisi, yeni bir halkasıdır.» (Yeni Çağ, Şubat 1978, sf. 182).

RADYO BÜLTENLERİNDEN

«TKP'NİN 57. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLE POLITBÜRO ÜYESİ A. SAYDAM'IN DEMECİ»

«İşçi sınıfı, öncü, devrimci ve en savaşkan kolu TKP ile legal sosyalist partiler arasında ayrım yapabilecek düzeye ulaşmıştır. Legal sosyalist partiler, işçi sınıfının büyük burjuvazi ve emperyalizme karşı yürüttüğü sınıf savaşımında, işçi sınıfının dışına atılmışlardır Bu partilerin zor zamanlarda sınıf sendikacılığına, TKP'ye ve genellikle işçi sınıfına karşı uyguladıkları politika, sınıf düşmanlarına yaramaktadır. TİP'in seçimlerde içine düştüğü acınacak durum, işçi sınıfına karşı takındığı tavrın bir sonucudur.» (BİZIM RADYO, 11 Eylül 1977 — ÜRÜN, Ekim 1977, sayı: 40, sf. 11).

«KADIN HAREKETİ VE TKP ÜSTÜNE KONUŞMA»

«Kadın hareketinin yığınsal olarak örgütlenmesi sorununda da temelden yanlış eğilimler vardır. Kimi legal sosyalist parti yöneticilerinden, her boydan ve soydan sapık akımlara kadar uzanan çevreler, kadın hareketinin bağımsız örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. Bu örgütleri kendi partilerinin ya da fraksiyonlarının bir uzantısı durumuna getirmeye çalışıyorlar. TKP üyelerinin, örgütlerinin savaşımı sonucu bu amaç-

larına ulaşamayınca da kadın hareketinin özerk, yığınsal örgütüne karşı anti-komünizme, anti-sovyetizme başvuruyorlar.» (Konferans konuşması — URÜN, Kasım 1977, Sayı: 41, sf. 26).

«DAHA ÇETİN SAVAŞLARA DOĞRU»

«Diğer işçiler, onbinlerce grevci işçi, Maocudan sahte sosyalistine, faşistinden MESS ajanlarına kadar uzanan grev kırıcılarının sözlerine bir an için inansaydı...»

....

«Bir de varlıkları boyunca bir tek gerçek yığınsal eylemi yürütmemiş, her zaman ya kendiliğinden patlamaların peşine takılmış ya da eylemin kıyısında kalmış olanlar. kendilerini müfreze, işçi hareketini de manga gibi görenler, her eylemde bir «oyun» arayanlar, buna benzeyen kimseler, elbette işçi sınıfının bağrındaki bitip tükenmez savaş enerjisini kazanma, utkuya ulaşma gücünü kestiremezler. Savaşa inançsız olanlar, baştan beri işçilerin arasında yılgınlık yaratmaya kalktılar .Ama yenilgiye uğradılar.» (TKP'nin Sesi Radyosu, 17 Şubat 1978 — ÜRÜN, Mart 1978, sayı: 45, sf. 14).

SONUÇ

«TKP ağız dalaşı yapmıyor»muş- İşte «ağız dalaşı yapmayan TKP'-nin dedikleri. Ya «yapsaydı» diye düşünmeden edemiyor insan.

Bu derlemeye fazla bir şey ilâve etmeye gerek görmüyoruz. Zaten amacımız da TKP'nin nasıl «ağız dalaşı yapmadığını» göstermek!

Yukarıdaki alıntılar bu konuda sanırız okuyucuyu bir hayli tatmin **etmiştir! Bunları okuduktan sonra TKP'nin birlik, işbirliği, cephe vb. konularda «iyiniyetli ve yapıcı» olduğu kanaatini taşıyanlar varsa artık bu onların bileceği bir şeydir.**

TKP, kendi dışında kalanların tümüne neden sövüp sayıyor? Çünkü hem iş yapmaya niyetli değil, hem de ideoloji dağarcığı boş. Kendi ideolojik seviyesizliğini ve sefaletini başkalarına küfrederek kamufle etmek istiyor.

Ve en ilginci de, bunu yaparken mutad huyundan vazgeçmiyor: Yaptığının tam tersini söylüyor. Ya da söylediğinin tam tersini yapıyor. **Her konuda ve her alanda olduğu gibi! Bir yandan galiz kelimelerle saldırıyor, bir yandan da «ağız dalaşı yapmadığını» iddia ediyor. Kısacası, yine okuyucuyu kendine güldürüyor!**

SANATTA PARTİZANLIK ve «ÖZGÜRLÜK»

Zekiye AYDIN

Türkiye'de çeşitli toplum kesimlerinin kültürel faaliyetleri içinde sanat önemli bir yer tutmaktadır. Sanat faaliyetlerine karşı emekçi sınıfların ilgisi gerektiğince yoğunlaşmış değildir ama, genel olarak emekçiler yararına sanat yapanlar ve yaptığını sananlar oldukça fazladır. Bu faaliyetler, birbirlerinden farklı amaçlar taşıyor, soruna farklı biçimlerde yaklaşıyor ve «üretim»-de farklı araçlar kullanıyorlar. Nitelikleri farklı olan bu sanat faaliyetlerinin ürünleri ve bu ürünlerin işlevleri de farklı olmaktadır. Hepsi de ilerici kültür çalışmalarının bir parçasını oluşturmakla birlikte, bu faaliyetlerin, emekçi sınıfların güncel politik mücadelesine ve genel toplumsal amaçlarına bütünüyle uyumlu düştüğünü söylemenin olanağı yoktur. Ama, söylemek mümkündür ki, sanat çalışmalarının ilericilik vasfı, burjuva eğitim çerçevesiyle sınırlıdır ve sanatsal faaliyete yaklaşım, çoğunlukla burjuva-küçük-burjuva bir kavrayış tarzını dile getirmektedir.

Bu faaliyet türüne işçi sınıfının ve tüm emekçilerin katılımı ile işçi sınıfının politik çıkarlarının bu alanda ağırlığını duyurması farklı şeylerdir. Çünkü, sanatsal faaliyet her zaman entellektüel bir faaliyettir ve bu faaliyetin, tüm çalışan insanların faaliyeti haline gelebilmesi ile, entellektüel faaliyet içine girecek olgunluğa ulaşmaları, birbirlerini tamamlayan gelişmelerdir. Ancak, işçi sınıfının siyasi hareketinin sanat alanında etkin ve hatta belirleyici olması kapitalizm şartlarında da mümkündür.

Bu konuya sosyalist siyasi hareketimizin nasıl yaklaşması gerektiğine ilişkin olan bir çalışmayı yayınlıyoruz. Çalışma teorik çerçevede kaldığı için sadece bir başlangıç niteliğindedir. Meseleyi daha da somutlayarak pratik eylem programının bir parçası haline getirmek, başka çalışmaların amacı ve konusu olacaktır. İLKE

İşçi sınıfı biliminin kurucu MARKS, bir toplumda maddi üretim gücünü elinde bulunduran egemen sınıfın, fikri üretim faaliyetini de elinde bulundurduğunu belirtmektedir. MARKS bu konuda ayrıca bir soyutlama yapmakta ve hakim fikirlerin, hakim maddi ilişkilerin fikirler olarak kavranışı olduğunu söylemektedir.

MARKS'ın bu soyutlaması, maddi gerçekliğin insanlar tarafından kavranışına ilişkin tarihi materyalizmin en ileri bir formülasyonudur. Ve buradan kalkarak, bilinci çevreleyen maddi çevrenin, *son kertede* belirleyici olan rolüne varmak mümkündür. Ancak, günümüzde de süregelen tartışmalara bakıldığında bu soyutlamalardan, çok yanlış sonuçlar çıkartıldığı anlaşılabilir. Örneğin; işçi sınıfının siyasi bilincine kuşkuyla bakan «sol» akımlar kadar, işçi sınıfının bağımsız entellektüel faaliyetinden umudunu kesen sağ eğilimlere kadar, geniş bir «entellektüel» yelpaze görüşlerine, Marks'ın kültür üzerine söylediklerini «şahit» olarak gösterirler. Bunlardan özellikle «sol»ların çabaları çok orjinal (!) sonuçlara ulaşmaktadır. Sosyalizme ve sosyalist sisteme kuşku ve şüpheyle bakacak kadar çarpıklaşan bu «fikri faaliyetlerin» çarpıtmalarını şimdilik bir yana bırakıyoruz.

Günümüz somut koşullarında emekçilerin çıkarları ve işçi sınıfımızın siyasi mücadelesinin programı, kültür, sanat, estetik, ahlak vb. konulara eğilmeyi, bu sorunlar karşısında takınılacak bilimsel tutumun saptanmasını zorunlu kılıyor. Bu zorunluluk aynı zamanda, kadroların ve genel olarak emekçilerin eğitiminden, yanlış yaklaşımların açığa çıkarılmasına, uzun ve yapıcı tartışmalardan, çok geniş bir örgütlenmeye kadar değişik sorunları gündeme getirir. Çünkü MARKS'ı esas aldığımızda şu sonuca varmak kaçınılmaz oluyor: *Proletaryanın kendi kültürel değerlerini egemen kültürel değerler olarak örgütleyebilmesi, onun kendisini hakim sınıf olarak örgütlemesine bağlıdır. Proletaryanın fikri faaliyetinin egemenliği, onun maddi egemenliğinin bir uzantısı olabilir ve ancak hayatın maddi üretiminin yeniden düzenlenişinin ardından gidebilir.*

Ama bu hiç bir zaman, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün, kültürel faaliyeti ikinci plana ittiği veya ertelediği anlamına gelmez. Tam tersine, işçi sınıfı ve emekçiler, hayatı değiştirmenin bütün araçlarına ilgi duyarlar ve düşünsel araçlar arasında, hayatı değiştirmenin vazgeçilmez araçları da bulunmaktadır. Nasıl ki, toplumun somut yaşamı, tüm fikri faaliyetlerin malzemesini oluşturmaktadır, bu faaliyetlerin içinde işçilerin ve emekçilerin de bir yeri vardır. Belli bir tarihi aşamada proletaryanın düşünsel etkinliği, onun sınıf olarak toplumsal süreçler üzerindeki etkinliğinin bir parçası olabilir. İşte, işçi sınıfının toplumsal etkinliği arttıkça onun kültürel faaliyetinin önemi ve etkinliği de artıyor sonucu buradan çıkar.

İşçi sınıfının kültürel faaliyeti ve bu faaliyetinin toplumsal etkileri kapitalizmle birlikte ortaya çıkar. İşçi sınıfının yeni bir toplumsal güç olarak ortaya çıkmasıyla toplumun kültürüne de yeni unsurlar katılır. Bu yeni unsurlar yanında toplumun, gelişmeler karşısında konumu değişen kesimlerinin kültür unsurlarının da işlevi değişir. Örneğin: kapitalizmden zarar gören sınıf ve katmanların durumu, işçi sınıfının konumu karşısında net bir ayrışma gösterir. Bu ayrışmada işçi sınıfının etkinliği önemli bir rol oynar. Bu nedenle sadece işçi sınıfının toplumsal kütüre kazandırdığı yeni unsurlar değil, eski kültür içinde varolan bazı unsurların değişen konumları da hakim fikirlerin karşısına dikilen yeni fikri güçleri oluştururlar. İşçi sınıfıyla birlikte tarih sahnesine yeni işlevlere aday güçler olarak çıkan tüm toplum kesimleri, toplumun maddi gelişmesinin, bu güçlerin fikri faaliyetleri ise toplumsal kültürün gelişme dinamiklerini meydana getirirler. Tüm bunları, yeni ve gelişmeye aday demokratik kültür unsurları olarak tanımlamak yanlış olmaz. Ve bu yeni kültürel unsurlar, kendi bağımsız faaliyetlerinin konusunu, emekçilerin mücadelesinde bulurlar. Bu noktada yine Marks'ın deyimlerine yaslanarak söylemek mümkün olur ki; emekçiler de, kendi mücadele silahlarının pek çoğunu bu yeni unsurlarda bulabilirler.

Ancak bu yeni kültür unsurlarının genel toplumsal kültür içindeki yerini ve işlevini olduğu gibi görmek gerekir. Çünkü, Lenin'in değindiği gibi toplumsal kültüre katılan bu yeni unsurlar, kapitalizm çerçevesinde *«unsurlar»* olarak bulunmaya devam ederler. Bu, onların egemen sınıf kültürü karşısında *belirleyici* olmadıkları anlamına gelir. Emekçi sınıfların yarattığı yeni kültürel unsurların, unsurlar olmaktan çıkıp egemen kültür haline gelmeleri madem ki, işçi sınıfının ve emekçilerin egemen sınıf haline gelmelerine

bağlı olabiliyor, o halde bu yeni kültürel unsurları egemenliğe yükseltme mücadelesi, hangi tarihi aşamada noktalanacak olursa olsun, işçi sınıfının egemen olma mücadelesiyle birlikte başlar ve her şart altında onun öncülüğünde yürütülür. Bu mücadelenin kesin başarısıyladır ki ancak, emekçilerin kültürel değerleri, unsurları olmaktan çıkarlar, egemen fikirler haline gelirler.

Halbuki, kültürel alanda emekçi sınıfların çıkarlarını koruyan çabaları, kendiliğinden ortaya çıkan bağımsız faaliyetler olarak gören ve değerlendiren anlayışlar oldukça yaygındır. Gerçi, tek tek çabaların, toplumsal kültür içinde emeğin çıkarlarını savunan ürünler vermesi önlenemez bir vakıadır ama, sınıf mücadelesinin fikri silahları, bu çabalardan olgunlaşmış olarak doğamazlar. İşçi sınıfı, kendi tarihi mücadelesinin silahlarıyla zorunlu bir ilişki içindedir. Bu silahların üretilmesi, kullanılması ,denetlenmesi, seçimi gibi somut ilişkilerde, ancak tek bir iradeden sözedilebilir ki, o da mücadelenin asli gücü olan işçi sınıfının iradesidir. İşçi sınıfının iradesi en gelişkin şekliyle onun politik örgütlenmesinde ortaya çıkar. İşte bu irade, yani, işçi sınıfı siyasi hareketi, belirleyici rol oynadığı sürece, kültürün bazı unsurlarının sınıf mücadelesinin silahlarına dönüşmesinden sözedilebilir.

Kültürel faaliyetin emekçiler açısından bir mücadele silahı olabilmesi için, bu faaliyetin aynı zamanda siyasi örgütlenme ile sıkı ilişki içinde bulunması zorunluluğu, sınıf mücadelesinin yasalarından ve toplumsal gelişmenin materyalist karakterinden çıkar. Her şeyden önce, somut yaşamın nesnel yasalarının fikirler olarak kavranışı, *bireysel* bir ilişkiyi değil, toplumsal bir ilişkiyi ifade eder. Bireyler, bu toplumsal ilişkinin bütünlüğü içinde ancak «bireyler» olarak kavranabilirler.

Ne ki, sanatsal faaliyet ve entellektüel çalışmalar her şart altında bireysel faaliyet olmak gibi bir özelliği de içinde taşırlar. Bu nedenle, sınıflar mücadelesinin kollektivitesi ile sanatsal faaliyetin bireyselliği çelişiyor gibi görünebilir. Bu arada, entellektüel faaliyetin bilimsel eleştirisi, maddi toplumsal ilişkilerin eleştirisi gibi görünebilir. Sanatsal çalışma türünün özgül karakteri kavrandığında bunların yanlış olduğu anlaşılır. Çünkü, sanatta burjuva bireyciliğinin karşısına hiç bir zaman proletarya kollektivitesi dikilemez. Ya da kültürel faaliyetlerin bilimsel eleştirisinden maddi toplumsal ilişkilerin eleştirisine varılamaz. Egemen kültürün eleştirisine ancak ekonomik ilişkilerin eleştirisinden geçilebilir. Yazının kapsamı içinde cevaplandırmayı amaçladığımız soru, sanatın ve sanatçının özgürlüğünün kapitalist toplum şart-

larında mümkün olup olamıyacağı ve bu özgürlüğün güvencesinin nerede aranması gerektiğidir.

SANATIN VE SANATÇININ ÖZGÜRLÜĞÜ

Marks'a göre siyaset, hukuk, bilim, din, sanat, felsefe vb. kategorilerin tarihi yoktur. Ancak bu, bunlardan her birinin, kendi bağımsız nesneleri olmaması anlamında, kendi bağımsız tarihlerinin olmadığı anlamına gelir. Öyleyse sanatın da kendi bağımsız tarihi yoktur ama bütün insan faaliyetleri gibi, onun da bir gelişim tarihi vardır veya o da genel toplumsal gelişim tarihinin bir parçasını oluşturur. Tarih sınıf mücadeleleri tarihi ise, sanatın tarihi de bu tarihle olan bağları içinde kavranabilir. Ve tüm tarihin temelinde yatan faaliyet, maddi nesnelerin üretilmesi faaliyetidir. Üretim, insanın kendisi için nesneler üretmesi, yani, kendi fizik varlığının örgütlenişini üretmesidir. Ancak üretim faaliyeti, sadece kendi nesnesini değişikliğe uğratmakla kalmaz, bizzatihi kendi yordamını da değişikliğe uğratır; bu, onun kendi öznesini de değiştirdiğini gösterir. Yani, gelişen üretim yordamından kasıt, sadece üretilen nesnelerin kalitesi ve elverişliliği değil, aynı zamanda insanın yeteneklerinin de gelişmesidir. Bu gelişme içinde insan emeğinin kendisi de değişikliğe uğrar. İnsanların bilgi ve hünerlerindeki gelişme, bireyin gelişmesine bağlı olarak nesnelerin ve nesnelerin gelişmesine bağlı olarak bireyin gelişmesinin sonucudur.

Bu bilinen doğrulardan konumuza ilişkin olan şu sonuç çıkar: maddi üretim faaliyeti ,araçlarıyla birlikte gelişir. Fikri üretim faaliyeti de buna bağlı olarak kendi araçlarıyla birlikte gelişir ve mükemmelleşir. Zaten Marks buna işaret etmek için, materyalizmin tüm tarihi kucakladığını, bundan dolayı, sadece nesnel diyalektiği değil, aynı zamanda *öznel* diyalektiği de içerdiğini söyler. Birbirlerinden ayrılmaz olan nesnel ve öznel gelişmenin diyalektiği açısından bakıldığında, sanatın ne bağımsız bir nesneye, ne de bağımsız bir gelişim tarihine ihtiyacı vardır. Onun tarihi, toplumsal gelişmenin tarihi tarafından belirleniyor. Tasarımların ve bilincin üretimi, nesnel ilişkilerin üretimi ile sınırlıdır.

Fikri bir insan faaliyet olan sanat, kendi bağımsız gelişim tarihine sahip olmamakla birlikte ,kendisi *bağımsız* bir faaliyet türüdür. Onun maddi üretimle olan bağıntısı, yukarıda anlatmaya çalıştığımız çerçeveyle sınırlıdır ve bu alanda, üretimin *son kertede* belirleyici olduğunu ileri sürmekten öte iddialı olmak mümkün değildir.

Buradan kalkarak sanatın işçi sınıfı mücadelesiyle, ya da genel sınıf mücadeleleriyle olan ilişkisine yaklaşmak mümkündür. İlk önce akılda tutulması gereken, bir işçinin faaliyeti ile bir sanatçının faaliyeti arasındaki *nitel* farklılıklardır. Sanatçının emeğiyle ve harcanışıyla, işçinin emeği ve harcanışı aynı şey değildir. Dolayısıyla her iki faaliyetin ürünleri de aynı şey değildir. Gerçi kapitalist toplumdaki egemen ilişkiler bu farkı büyük ölçüde örtmekte ve gizlemektedir ama her iki faaliyet türünün gerçek karakterleri kavrandığında bunun bir yanılgı olduğu anlaşılır. Kapitalizm her şeye bir fiyat biçiyor. Halbuki fiyat ,değeri ifade ettiği halde bizzat *şeyin* fizik varlığından bağımsızdır. Bu kadar da değil, fiyat şey'lerin değerini bizzat onun karşısında yer alarak değil, onun tasavvurumuzdaki eşdeğerinin *adı* olarak ifade eder Bu *şekilde kendisi içinde* fiyat, bir isim olduğu için, şeylerin gerçek değerleriyle ilişkisi, *isim-nesne ilişkisi* düzeyinde kalır. Bu nedenle ve özel olarak sanat ürünlerine kapitalizmin biçtiği fiyat, onların gerçek *değerlerinden* bambaşka bir şey, uydurma bir *isim*den ibarettir.

Bu yanıltıcı çerçeve içinde aynı zamanda da bir bayağılaştırma yer alır. Değerler fiyat şekline bürünüp ifade edilmeye başlandı mı, sanat emeğinin ürünleri de, işçilerin emeğinin ürünleri olan mallar gibi *her şeye* eşitlenebilir hale gelirler. Böylece, bütün sanatçıların bütün ürünlerini «belli bir miktar gübre yığınına eşitlemek» mümkün olur.

Acaba, sırf böyledir diye, kapitalizmin çerçevesi içinde sanatın bu bayağılaştırıcı etkilerden korunması mümkün değil midir? Ya da, hangi tür bir sanat ve sanatçı, kendisini ve ürünlerini kapitalizmin etkilerinden kurtarabilir? Sorunun bu şekilde sorulması, sanatın ve sanatçının *gerçek özgürlüğünün* yanıtını da birlikte getirir.

PARTİZAN SANAT

Nesnel dünyanın kavranması ve kavrandığı biçimiyle yansıtılması sanatın başlıca işlevidir. Nesnelliğin nasıl kavrandığını veya kavranacağını önceden belirleyen faktörler, kavranacak olan nesnelliğin içindedirler. Dolayısıyla, sanatın ve sanatçının, nesnel olan karşısında, ondan *bağımsız* olarak özgürlüğünden süzedilemez. Burada öznenin özgürlüğünden ancak, kavranan gerçekliğin yansıtılması biçimi ve kullanılacak araçların seçimiyle sınırlı olarak sözedilebilir. Ne ki, sanatçı özgürlüğünü bu tanımla sınırlamanın olanağı yoktur. Çünkü, belli bir tarihi anda sanatsal faa-

liyeti koşullandıran etkenlerin sayısı oldukça fazladır. Toplumdan topluma değişen koşullar, sınıflar arasındaki ilişkilerin ve mücadelenin düzeyi, mücadelenin biçimleri ve gündeme giren araçları, eğitimin gelişkinlik düzeyi ve genel olarak işçi sınıfı hareketinin mevcut durumu, vb. olaylar, sanat faaliyetine yakından etkide bulunurlar. Bu olaylar karşısında sanatın ve sanatçının gücü ne kadarsa, özgürlüğünün ölçüsü de odur.

Engels'e göre bir sanatçı kendisini, toplumsal çelişkileri yansıtmakla sınırlandırmalıdır. Sanatçı eğer, algıladığı ve kavradığı nesnel çelişkileri, kavradığı biçimiyle aynen yansıtabilirse görevini yerine getirmiş olacaktır. Sanatçı, çelişkilerden doğan eğilimlere değinmek zorunda değildir.

Engels'in bu görüşlerinden şu üç sonuç birden çıkıyor:

1 — Sanat, çelişkileri oldukları gibi yansıtarak eğitici bir rol oynayabilir. Sanatın eğitici rolü ise, belirli bir andaki nesnel gelişmenin mevcut durumunu kavratmakla sınırlıdır.

2 — Sanatçı, çelişkilerin yarattığı eğilimleri yansıtmamalıdır. Bu eğilimler kendiliğinden ortaya çıkabilirler. Bunun yanında sanatçı, çelişkilerin çözümüne ilişkin önerilerde de bulunmamalıdır. Çünkü, bütün toplumsal çelişkilerin çözümü ancak siyasi mücadele ile mümkün olabilir. Bu alan PARTİ'ye aittir.

3 — Nesnel gerçekliğin algılanması, onun kavranması için yeterli değildir. Bunun için ayrıca yorumlama gücüne gerek vardır. Yorum ise bilimsel bir bilgi ile yapılabilir. O halde sanatçı, bilimle yakın bir ilişki içinde bulunmalıdır.

Engels sanatın işlevini böyle koyarken *partizan sanata* değil, bizatihi sanatın karakterine işaret ediyor. Yorumları biz yaptık ve bu da gösteriyor ki, daha sanatın doğasını araştırma aşamasında bile sanatın ve sanatçının politik tercihle, tek yanlılıkla, yaratıcılıkla, partizanlıkla, *çalışan işçi* olmaktan çıkıp savaşan nefer olmakla yakın bir ilişkisi vardır. Gerçekten özgür bir sanata veya sanatçının özgürlüğüne, kapitalizm şartlarında varabilmek için tek seçenek, sanatın bir sınıf silahına dönüşmesi olarak beliriyor.

Sınıflı toplumlarda toplumun kültürel değerlerinden küçük bir azınlık yararlanır. Ancak bu, kültürün sınıfsal bir olgu olduğu anlamına gelmez. Kültür, bir toplumda bütün sınıf ve zümrelerin damgasını taşır ve geçmişten devralınan mirasla, yeniden yaratılanların birlikteliğini ifade eder. Halbuki sanat, doğadaki ve toplumdaki çelişkilerin tek yanlı kavranışının «ölçülü» yansıtılmasıdır. Sanatın ölçüsü veya estetiği de sınıfsal değil, toplumsal bir olaydır. Topyekün uygarlığın ulaştığı aşamayla sanatın estetiği

yakın bir etkileşim içindedir. Ama sanat, kültürün bir parçası olarak toplumsal niteliğine rağmen gerçekliğin kavranışı açısından sınıfsal bir karaktere sahiptir. Bu nedenle, sanat her zaman bir toplumsal sınıfın ideolojisini yansıtır.

Kapitalist toplumda işçinin özgürleşmesi mümkün değildir ama farklı bir *emeği* içeren *sanatın özgürleşmesi* mümkündür.

Bu, daha sonra göreceğimiz gibi, bizzat sanatçı emeğinin işçi emeğinden farklı bir karakter taşımasından dolayı mümkün olabilmektedir. Nitekim Lenin bu duruma işaret ederek, bağımsız bir parti edebiyatının ve parti literatürünün oluşturulmasını savunmakta ve şöyle devam etmektedir: «*Ancak böylece sosyal demokrat literatür, burjuva toplumu çerçevesinde bile burjuvazinin köleliğinden kurtulur ve gerçekten öncü, sonuna kadar devrimci sınıfın hareketiyle birleşir.*» Lenin'in özgürlükten kasdettiği ise, burjuva yasalar karşısında özgürlük değil, burjuva ideolojisi karşısında da özgür olmaktır. Parti safları ve partizan mücadele, sanatçı, özgürlüğün başlıca güvencesi olarak görülmektedir.

SANATTA TEKYANLILIK (SAF TUTMA)

Sanatın ve sanatçının nesnellik karşısında özgür olamıyacağına yukarıda değinmiştik. Ama sadece bu kadar değil. Hakim fikirler ve hakim nesnel ilişkiler de sanatın ve sanatçının özgürlüğünü tehdit ederler. Bu saldırılar çemberi içinde sanatçı, anlatım biçimini ve araçlarını özgürce seçemez. Bir sanatçı için —işçi sınıfı biliminin koruyuculuğuna girmeden önce— kapitalizmin yarattığı handikaplar şöyle özetlenebilir:

- Yukarıda değindiğimiz gibi, sanat ürünlerini değer-fiyat ilişkisi içinde yozlaştırmak, bayağılaştırmak,
- Emek ürünlerinin fizik özelliklerini ve emeğin somut karakterini yadsımak. İnsanların ihtiyaçları yerine kapitalist pazar ilişkilerinin ihtiyaçlarını ikame etmek. Böylece, sanat ürünlerini de somut değerlerinden uzaklaştırıp soyut bir değere büründürmek,
- Ürünlerin fizik özelliklerini yadsırken aynı zamanda onların ölçüsünü veya estetiğini de arka plana itmek. Güzel ve kullanışlı olanın yerine satılabilir olanı geçirmek.

Sanatçının tekyanlılığı bu olumsuzlukların aşılmasında ilk koşuldur. Bu, politik bir tavır alma anlamına gelir. Ne ki, sanatçının belirli bir politik tutuma girmesini, özgürleşmenin ilk adımı olarak gören işçi sınıfı bilimine karşılık, çeşitli burjuva-küçük-burjuva görüşler bunun yanlış olduğunu, tekyanlılığın özgürleşme de-

ğil bağımlılık getireceğini, yaratma yeteneğini öldüreceğini ileri sürerler. Onlara göre sanatçının birey olarak özgür kılınmasının, sanatın özgürlüğü açısından vazgeçilmez olduğu görüşü geçerlidir.

Sanatsal faaliyetin *vazgeçilmez bireyselliğini* temel alsalar bile bu görüşler yanlıştır. Şüphesiz entellektüel bir faaliyet olan sanat her zaman bireysel olmuştur. Çünkü, gerçekliğin algılanması, duyumlar ve bunların bilgi haline gelmesi beyin faaliyetini gerektirir ve bunlar bireyin fizik varlığının fonksiyonlarıdır. Bütün toplumsal bireyler gibi sanatçı da,içinde bulunduğu nesnel koşullar tarafından belirlenmiş olan bilincini fikri yaratım faaliyetinin çıkış noktası olarak almak zorundadır. Sanatçı, anlatım biçimini ve araçlarını seçerken özgürdür ve emeğini harcarken de tıpkı bir işçinin iş sürecindeki gibi somut bir nesneye sahiptir. Bu nedenle sanatçı kendi fizik faaliyetinin sonuçlarını eserinin fizik varlığında duyablir. Eserinin fizik şekli, sanatçının emeğinin somutluğunu her zaman taşır ve yansıtır. Kapitalistlerin bu ürünlere bir değer biçmeleri ya da bu ürünlerin kapitalistler için bir soyut değer taşıması, sanat emeğinin niteliği üzerinde herhangi bir etkide bulunmaz. Sadece ürünün kendisi üzerinde etkide bulunarak onun, insani ihtiyaçlara cevap veren özelliklerini ikinci plana itebilir, sanat emeğini kapitalizm hiç bir zaman, bir işçi emeği gibi soyut karaktere ulaştıramaz. Özetle, tarih boyunca ve mal üretiminin en geniş boyutuna ulaştığı kapitalizmde bile sanatçı üretim yapan insan olmamıştır. O her zaman *iş* yapan insan durumunda kalmıştır ve kalacaktır. Bu, sanat emeğinin her zaman ve her şart altında bireysel kalabilmesinin ve somut karaterini koruyabilmesinin ifadesidir.

İşte, yaratım faaliyetinin gerçek güvencesi için siyasal bir ilkeyle ya da politik bir tercihle bütünleşmesi savunulan bireysellik, sanat emeğini karakterize eden bireyselliktir. Bu anlamda siyasal saf tutma ya da gerçekliğin tek yanlı bir tutumla kavranışı, sanat emeğinin bireyselliği ile çelişmez. Tam tersine, tek yanlılık, sanat emeğinin bireyselliğini besler ve sanatçıyı kendi eserinin fizik şekliyle ayrılmaz bir bütünlüğe kavuşturur. «Sanatçının kendisine ait olması» veya «bir kendisi olabilmesi» ancak böylece ve bu anlamda mümkün olabilir.

Görülüyor ki, sanat emeğinin ve sanatın toplumsallaştırılması, kapitalist üretim sürecinin işçi emeği üzerindeki etkisinden farklı bir yol izler. Kapitalizm, işçi emeğine soyut bir karakter kazandırıp, üretim süreciyle birlikte onu toplumsallaştırmaktadır ama

sanat emeğini ve sanatsal yaratım faaliyetini iş süreci olmaktan çıkarıp üretim süresi haline dönüştürememektedir. (Kapitalistlerin ısmarlama çalışan uşaklarının kalemi ya da fırçası konumuzun dışındadır). Sanatın toplumsallaşması bir süreç içinde mümkün olabilir ve bunun ilk aşamasını, onun sınıfsallaşması teşkil eder. Özellikle günümüz dünyasında bir sanatçı için sınıfsal tutum almak daha bir önem kazanmıştır. Çünkü, çağımızın temel belirleyici süreçleri tümüyle sınıfsal içeriklidir ve bunlar insan yaşamının bütün alanlarına etkide bulunmaktadırlar. İki farklı toplumsal sistem olan sosyalizm ile kapitalizmin karşı karşıya geldiği bu mücadelede hiç bir olay bu temel kutuplaşmanın dışında, dolayısıyla sınıfsallığın dışında olamaz. Kültür, bilim, din, hukuk, sanat, politika vb. tüm fikri faaliyetler ilerlemeden ya da gericilikten yana olmaktadırlar .Kutuplaşma, bütün sorunlarda ortaya çıkıyor, devrimci veya karşı devrimci süreçler, barıştan yana olmak veya barış düşmanlığı, sosyalizm ya da kapitalizm gibi...

Sanatçının iradesinden bağımsız olarak ortaya çıkan bu gelişme karşısında sanatın «tarafsızlığının» ne anlamı olabilir ki? O halde sanat için, egemen kültürün ya da gelişmekte olan demokratik kültürün bir parçası olmaktan başka seçenek yoktur. Egemen kültürün bir parçası olarak sanat egemen sınıf ideolojisinin emrinde olacaktır ve bunun tersi de doğrudur. Bu *zorunluluk*, «sanatta özgürlüğün ne anlama geldiği» sorusunu sorabileceğimiz noktadır.

PARTİZAN SANATIN İŞLEVİ

Partili sanat kavramından, işçi sınıfı siyasi hareketince yönlendirilen sanat faaliyetleri anlaşılmalıdır. Sanatçının parti üyesi olmasıyla sanatının da partizan sanat olması aynı anlama gelmez. Özellikle Türkiye'de, sosyalist bir partiye üye olmuş bir sanatçının, sanatının da *partizan sanat* olduğu görüşü yaygındır ve bu görüş temelden sakattır. Nitekim bunun örnekleri oldukça fazladır. Pek çok «halk ozanı» veya bu uslubun taklitçisi belli bir siyasi çizgiye yakınlığı ya da üyeliği varsa yaptığı «sanatın» partili sanat olduğunu sanmaktadır. Bunların, özellikle geçmişi olumsuzlamaya yönelik tepkici tavırları, küçük burjuva devrimciliğiyle tam bir uyum oluşturmaktadır. Sahnede okunan türkülerle bir ajitasyon bildirisini ayırdetmek için oldukça ileri derecede bu sanatın «uzmanı» olmak gerekiyor.

Elbette ki, partizan sanatın yaratıcısı olan sanatçı önce parti üyesidir. Parti kollektivitesi içinde yer almayan bir sanatçının la-

yıkıyla bir partizan sanat yaratması mümkün olamaz. Ancak partizan sanatın kendi özel işlevlerini de gözardı etmemek gerekir. Esas olan, sanatçının kendisinin partizan mücadelesi değil, sanatının böyle bir mücadeleye katkısıdır.

Lenin'in bağımsız bir parti edebiyatı yaratılmalıdır. şeklindeki sözlerinden farklı ve keyfi yorumlar çıkarılmaktadır. «Sol»-ların bu konudaki görüşleri ve tepkileri genel olarak troçkizmden kaynaklanmaktadır. Örneğin Troçki; *Sanat kendi yolunu, kendi yöntemleriyle yine kendisi açmalıdır. Sanatın yöntemleri Marksizmin yöntemleriyle aynı değildir. Parti proletaryayı yönetir ama tarihin tarihsel süreçlerini yönetemez... Sanat partinin komut vermeye çağrıldığı bir alan değildir»* diyor (1).

Aynı Troçki'nin daha önceleri, bu görüşlerinin tam zıttını ileri sürdüğü ve «proletarya kültürü», (proletkult) adlı akım içinde yer aldığı anımsanmalıdır. Bu akıma göre proletarya, kendi kültürünü, insanlığın tüm geçmiş kültürünün inkarı üzerine inşa edebilirdi.

Biri partiyi sanat alanından kovmaya, öbürü ise mümkün olmayacak bir şeyi hedef olarak göstermeye yönelik bu zıt görüşler bugün de derece derece küçük burjuva görüşlere kaynaklık etmektedir. Sanatçının parti kollektivitesi içinde *erimesi* küçük burjuvazinin kendini koruma içgüdüsünü tahrik etmektedir. Öbür yandan yine aynı unsurlar, zaman zaman bunun tam tersini savunmakta ve bu kez de, partiyi bir sanat okulu veya sanatı bir propganda aracı olarak görmektedirler. Birbirinin zıttı gibi görünse bile, bu farklı görüşlerin hepsi de burjuva bireyciliğinin etkilerini taşımaktadırlar. Sanatın partizanlığı için parti üyeliğini yeterli görmek veya partinin sanatsal faaliyet üzerindeki yönlendirici rolünü reddetmek, sanatçının bireysel çabasıyla siyasi kollektivite arasındaki bağın diyalektik karakterini görememekten veya hazmedememekten kaynaklanır.

Lenin'in Gorki'ye biçtiği üstün değeri, konumuzla ilgili olduğu için anmalıyız. Bir mektubunda Lenin, «Rus proleter sanatının büyük ustası» diye sözettiği Gorki'yi «herhangi bir sosyal demokrat örgütün üye yapmaktan gurur duyacağını» söyler. Rus proleter sanatının bu büyük ustası devrim öncesi ve sonrasında hiç bir zaman bolşeviklerin safında olmadı. Bolşeviklerin doğrultusunda katıldığı mücadelede varabildiğini «en ileri aşama» sol menşevik siyasal hareket içinde yeralmasıydı.

Bolşevikler Gorkiyi, böyle olduğu için hiç bir zaman proleter sanatının dışında görmediler. O, proletaryanın mücadelesine sanatıyla katıldı ve bu *yetiyordu.* Daha ileri bir adım atması, par-

ti edebiyatının yaratılmasında bir parti üyesi olarak yer alması elbette arzulanır bir şeydi. Lakin, sanatçının kendi somut faaliyetini proletaryanın hizmetine sunması ama bunu parti üyesi olmadan yapması, onun sanatının işlevini yerine getirdiği anlamına gelmiyor.

O halde parti ve sanatçı ilişkilerini, buraya kadar anlatılandan çıkartmaya çalışırsak şu sonuca varmak zorunda kalacağız:

Sanatçının emeği her zaman somuttur. Sanatçının emeği, bu somutlugunu, *ürünlerinin* insani ihtiyaçları karşılayan özelliklerinde yansıtır. Onun ürünlerinin keyfi kullanımı ise sanatçının faaliyetini değil ama, sanatın işlevini yozlaştırır. Bu nedenle, sanatçının emeğinin harcanış biçimine müdahale etmemek kadar, ürünlerini, somut amaçlarına uygun olarak değerlendirmek de önem taşır. Böyle olunca, Parti - sanatçı ilişkisini karakterize eden esas koşul olarak, sanatçının bireysel faaliyeti ile bu faaliyetin toplumsal amacını birbirinden koparmamayı görmek gerekir. Toplumsal amaç eğer sınıf çıkarına uygun düşüyorsa —bu aynı zamanda sanat ürününün karakteri demektir— o faaliyetin kendisi de sınıf çıkarının bir parçası olacaktır anlamına gelir. Sınıf çıkarlarıyla sanatsal faaliyetin birliği ve beraberliği, bu çıkarların en yüksek düzeyde dile gelişi olarak ancak PARTİ faaliyetinde kendini bulabilir. Sanatçı partili olarak sanatsal faaliyetini bir sınıfın çıkarlarına uyumlu biçimde gerçekleştirebileceği gibi kendi bireysel çabalarını bir sınıfın amaçları için sarfediyor olabilir. Ancak birincisi her zaman, nesnelliğin gerçekçi kavranışından doğduğu halde, ikincisi, bu kavrayıştan sapmaya her zaman açık olabilir. Özetle, sanatsal faaliyetin özgürlüğünde parti önkoşul değil, güvencedir dememiz mümkündür.

PARTİZAN SANAT VE ESTETİK:

Parti sanatının, tek yanlı bir kavrayışı dile getirdiği için estetik açıdan da geri ve güzellikten yoksun olacağı ileri sürülür. Bu görüşlere göre, proletaryanın kavrayışı açısından, evrenin diyalektiği kaba bir maddi süreçler yığını olarak görünür veya proleter kavrayış tarzını estetik olarak anlatmak mümkün değildir. Her ikisi de aynı kapıya çıkan bu iddiaların gerçeklikle ilişkisi yoktur ve «Marksist estetik» anlayışı gerçekliğin kendisiyle ilişkili olarak kavranabilir. Tarihi materyalizm gerçekliğin kavranışını verdiği kadar estetiğin bu gerçeklikle olan bağıntısını da açığa çıkarır. Proletaryanın estetik faaliyeti onun yaşama tarzı içinde

aranmalıdır. Bunun için «proletaryanın silahlarını duvara asmasını beklemek» gerekli değildir.

Estetik ancak entellektüel bir çabayla bir arada düşünülebilir. Böyle olunca da, proleterlerin, sanata ve özellikle sanatın estetiğine ilgilerinin az olduğu ileri sürülebilir. Çünkü sınıflı toplumda emekçiler ve kapitalist toplumda işçiler, entellektüel faaliyetten uzak tutulurlar. Geniş emekçi yığınların eğitim düzeyleri düşük, bilimsel faaliyetleri sınırlıdır. Bütün bunlar gibi sanat ve estetik de sınıflı toplumlarda azınlığın yararlanabildiği «nimetler» olmaya devam ederler. Ancak, emekçiler sadece maddi ürünleri değil, aynı zamanda o ürünlerin fizik özelliklerini de üretirler. Ürünlerin üretimi veya iş süreci hakkında Marks'ın söyledikleri, estetiğin veya güzelliğin temellerini nerede aramamız gerektiğine bir başlangıç oluşturabilir. «*Hayvanlar yalnız kendilerini üretirler, oysa insan bütün doğayı yeniden üretir. Onların ürünleri doğrudan doğruya kendi fiziksel gövdelerine bağlıdır, insan ise serbestçe kendi türlerinin ölçüleri ve gereksinmelerine göre yaratır, insan bütün türlerin ölçülerine göre üretebilir ve nesnenin kendi içinde yatan ölçüsünü her yerde bulabilir. Dolayısıyla insan aynı zamanda güzelliğin kurallarına göre yaratır*» (2) diyor Marks.

Estetik, insan faaliyetlerinin tümünün varoluş şartlarından biridir. Özellikle üretim faaliyeti aynı zamanda estetik bir faaliyettir. İnsanların üretime ilişkin bilgileri ve hünerleri arttıkça, üretimin yordamı ve ürünlerin şekli, daha az güzel ve kullanışlı olandan, güzel ve kullanışlı olana doğru bir evrim geçirmektedir. Eski insanların kaba saba aletleri ve ürünleriyle günümüz insanlarının ürünlerinin karşılaştırılması, üretim faaliyetinin ne denli uzun bir evrim geçirdiğini tesbit etmeye yeter .Bu sürecin temel karakteristiğini, estetik ve güzele (kullanışlı ve mükemmel) doğru gelişmesi oluşturur.

Ancak buradan çıkartılacak sonuç, bütün üreticilerin estetiğin bilincinde olarak faaliyetlerini sürdürdükleri veya her üretim faaliyetinin aynı zamanda böyle bir estetik çabayı içerdiği şeklinde olmamalıdır. Bir işçi, mal ürettiği için faaliyetinin sonuçlarıyla ilgilenmez. İşini *sevmediği* için faaliyetinde bir dikkat yoğunlaşması vardır ama bu, işçinin eğitim düzeyi ile sınırlıdır.

Egemen sınıfların güdümünde olan eğitim ise geniş emekçiler kitlesine değil, egemen azınlığa hizmet etmektedir. İşçilerin ve emekçilerin eğitimi, onların birer mal üreticisi olmalarını sağlayacak düzeyde tutulmaktadır. Bu nedenle onlar, hem bireysel faaliyetlerinde ve hem de toplumsal faaliyetlerinde (üretim) estetiğin

zengin anlamından uzaktırlar. Bizzat estetiğin kurallarına göre üretmiş olmalarına rağmen bu böyledir. Visher'in bir sözünü Marks benimseyerek aktarır: *«Güzellikten tad almanın dolaysız oluşu ve aynı zamanda eğitim gerektiriyor oluşu çelişiyor gibi görünür. Ama insan eğitim yoluyla insan olur ve gerçek yaradılışını bulur.»* (3)

Marks ise «güzellik yalnız bilinçlilik için vardır» diyerek sorunu aynı doğrultuda koyar. Ve proletarya eğer, estetiğin tadına varamıyorsa veya yaratım faaliyetinde estetik bilinçli bir kural değilse, bu onun entellektüel gelişmesinin yeterince olgunlaşma- kendi kendini eğittikçe, partisi tarafından eğitildikçe, devrim ateşi içinde eğitildikçe, egemen sınıf olarak kendi kültür sorunlarının üstesinden gelme çabası içinde eğitildikçe ve nihayet sosyalist toplum insanı olarak eğitimden azami payı aldıkça proletaryanın da entellektüel faaliyeti yükselecek ve estetiğin bilincine ve tadına ulaşacaktır. Devrimci görevlerle yüklü olan proletaryanın bunlara zaman ayıramıyacağı görüşü yanlıştır. Ancak, proletarya buna yetenekli olmadığı, gereğince *olgunlaşmadığı* sürece, sanatsal faaliyet ve entellektüel çabalar, azınlığın elinde kalmaya devam eder ve bu sosyalist toplumun kuruluşunda da böyledir.

O halde parti sanatının işlevi bu tarihi perspektif içinde yerine oturtulabilir. Parti sanatı, proletaryanın bağımsız sınıf çıkarlarını temsil ederken aynı zamanda çıkarları proletaryanın tarihi göreviyle çakışan tüm toplum kesimlerine hizmet edecektir. Öte yandan parti sanatı, proletaryanın eğitimi için gereken çabayı gösterecek ve burada önemli bir rol oynayacaktır. Ve bu eğitim asla bilimin propagandasıyla sınırlı değildir. Geçmişin sanatsal faaliyeti Parti sanatının çıkış noktasını oluşturacaktır. Bir zamanlar azınlığın yararlandığı güzellikler, proletaryanın ufkunu açmak için ona sunulacaktır. Onun kendi yaşam koşullarından doğan *yeni*ler ve kurduğu veya kuracağı dünyanın ilişkilerine uygun düşen yeni içerikli «eski» unsurlar, geçmişin sanat dünyası ile birlikte geleceğin temel malzemesini oluşturacaktır. Bu bir entellektüel çabadır ama geniş proleter kitlesini de böyle bir çabanın içinde olmak üzere yetiştirecektir. Hangi sanat, mevcut tarihi durumda emekçilerden yana kendine düşeni yapıyor ve onların eğitimi için işlevini sürdürüyorsa o sanat parti sanatıdır. Bunun yanında ileri̇ci tüm sanat ögeleri de proletaryaya hizmet eder ve emekçilerin davasına katılır ve onlar, parti sanatı ile ancak geniş bir yelpaze içinde yanyana bulunurlar. Örneğin faşizme karşı mücadele koşul-

larında sadece parti sanatı değil, bütün anti-faşist sanatçıların ürünleri, ilerici olan tüm sanatsal faaliyetler emekçilere hizmet etmektedirler. Parti sanatının bunlardan farkı, onun, işçi sınıfını ilerdeki görevlerine hazırlayan bir sanat olmasındandır. İşçi sınıfının sadece güncel politik hedeflerine değil, aynı zamanda onun tarihi görevlerine uyumlu olan sanattır Parti sanatı.

Demek ki parti sanatı tek yanlı bir bakış açısını temsil ediyor olmakla sanatın estetik doğasını olumsuzlamak yerine onu gerçek olumlu zeminine oturtmaktadır. Üretim yapan insanların dünyasına... Hem de yepyeni bir işlevle. Entellektüel bir faaliyet olarak kendi kendini üretmek yerine proletaryayı eğiterek yani, estetik faaliyete katılacak yeni toplumsal güçler üreterek.

Parti sanatının bu teorik tanımı pratik yaşamda son derece zengin bir içerik kazanır Çeşitli anlatım biçimleri (yani sanat türleri) kendi özgül sorunlarını da beraberinde doğurur. Bu zengin içeriğin tartışılmasında sorunlar daha da giriftleşir. Değişik yöntemler ortaya çıkar ve bu çeşitli faaliyet alanlarında yer alan sanatçıların siyasi hareketle ilişkilerinin biçimi farklılıklar gösterir. Genel ilkelerin ışığında bu farklı farklı sorunların çözümü mümkündür ve bu çözümler hayatın somutluğu içinde ortaya çıkarlar. Türkiye somutunda bu faaliyet türlerinin durumunu genişliğine incelemek, mevcut durumlarını esas alarak gelişme perspektiflerini tesbit etmek ve öneriler getirmek, bu önerileri işçi sınıfı siyasi hareketinin programına uyumlu kılmak gereklidir ve bu konuyu başka incelemelerimiz de ele alacağız.

(1) *Edebiyat ve Devrim. Köz yay. Sf: 202.*
(2) *Marks'ın Sanat Kuramı - Ararat yay.*
(3) *Aynı eser.*

Burjuva Demokrasisini Neler Tehdit Ediyor?

Üçlü Komisyon denen ve Birleşik Amerika, Batı Avrupa devletleri ve Japonyanın katıldığı komisyonun «Demokraside Bunalım» Raporunun özü su: mevcut durumun yarattığı sonsuz bir karamsarlık, yakın ve uzak geleceğe değgin sevindirici olmayan görünümler... Raporu hazırlayanlar, burjuva siyasal demokrasisinin, komisyona katılan devletler gibi zengın ve yüksek derecede endüstrileşmiş devletleri yönetmede yeteneğinin bulunup bulunmadığı sorununu ele alarak, tanınmış bir Alman sosyal demokratının görüşünden alıntı yapıyorlar. Bu görüş kısaca şöyle: Burjuva demokrasisi Batı Avrupa'da daha 20 - 30 yıl dayanabilir. Ondan sonra ise askersel cunta ya da sosyalist devrim gelir.

Bu tanımlamayla birlikte ilginç açıklamalar da yapılıyor. Örneğin, eksperler, şimdiye dek burjuva demokrasisinin hâkim ekseni olan sürekli ekonomik büyümenin, ham maddeleri denetlemek dolayısıyle (yani yeryüzünün zenginliklerini sınırsız biçimde talan etmek yüzünden) ve doların mutlak üstünlüğü, (yani büyük bankaların ve çokuluslu şirketlerin egemenliği) dolayısiyle sağlanabildiğini itiraf ediyorlar. Şimdi bu ekonomik temel sarsılmaktadır ve burjuva sistemindeki genel bunalımın olumsuz etkisinden kurtulamamaktadır. Bu durum ise burjuvazinin siyasal sisteminde de olumsuz etkiler yapmaktadır.

Üçlü Komisyonun raporunu hazırlayanlar ve Komisyona katılanlar, demokrasi için bir «tehlike» olan şimdiki durumu üç başlı bir ejder olarak görüyor ve ejderin her başının burjuvazinin egemenliğine karşı üç yönden büyük tehlikeler taşıdığını söylüyorlar. Buna göre: Birinci grup tehlike, dışarıdan gelen tehlikelerdir. İkinci grup tehlike, içeriden gelen ve sosyal gelişmeyle bağlantılı olan tehlikelerdir. Üçüncü grup tehlike yine içeriden gelen ve sisteme özgü zayıflıkların yaratmış olduğu tehlikelerdir.

A) **Birinci Grup Tehlikeler :** Komisyona göre bu tehlikelerden hükümetler doğrudan doğruya sorumlu değillerdir, ya da hükümetler bu tehlikeleri atlatamamaktadırlar. Ekonomiye gerekli en önemli ham madde fiyatlarının artması ve bunların kontrolünden doğan zararlar böylesi tehlikelerdir. Ekonomik depresyon, enflasyon, döviz bunalımları ve savaşlar da bu türden tehlikelerdir.

Görüldüğü gibi, hükümetler bunalımla başa çıkamıyorlar ve bu bunalıma uymak, düşman bir çember içinde yaşamak zorunda kalıyorlar. Her zaman, bir ülke özgürlüğüne kavuştuğunda, ya da meşru haklarını istediğinde, yahut bir sosyal grup sosyal ve siyasal haklarını kazandığında, bu, demokratik sisteme karşı yönetilmiş «uluslararası saldırı» sayılıyor. Petrol üreten ülke, petrol fiyatlarını artırdığında da yine onlara göre, burjuva demokrasisine karşı saldırıda bulunuyor.

Zengin burjuvazinin ve onun «sisteminin» karakteristik ve iyi bilinen özelliklerinden biri de başkalarının yaşamı ya da ölümünün kendisini hiç ilgilendirmemesidir. Bundan dolayı, örneğin Birleşik Amerika Savunma Bakanı Harold Brawn, özel olarak petrol üreten bölgelere saldırı için hazırlanmış üç komando tümenini harekete hazır duruma getirdiklerini söyleyebiliyorlar. Üstelik bu tehdit öyle yapılıyor ki, yalnızca dışarıdan duyulmuş olmakla kalmasın, iç propagandaya da yarasın. Şöyle deniyor: Sistemimizi güçlendirmek zorundayız, çünkü dış tehlike karşısındayız.

2 — **Sosyal Gelişmeyle Bağlantılı Olan Tehlikeler:** Raporda serbest girişimin ve özel mülkiyetin, kapitalist endüstrinin ve burjuva demokrasisinin yan yana geliştiği o iyi çağ anımsatılıyor. Ne var ki, bu çağ artık geçmişte kalmıştır. Kuşku yok ki, burjuva için kötülüklerin en büyüğü toplumsal yaşantıda işçi sınıfının rolünün artmasıdır, güçlü komünist partilerinin belirmesidir. Raporu hazırlayanlar, incelemelerine bir ölçüde nesnel görüntü kazandırmak için başka «tehlikeler» de sayıyorlar. Şöyle: ordudan, faşist hareketlerden, küçük burjuva milliyetçiliğinden gelen tehlikeler. Oysa bütün bunların, tarihsel deneyin öğrettiği gibi. burjuvazinin yavrusu olup bu yavruyu ana rahminde taşıyarak büyüttüğü ve kullanmak için fırsat bekleyip doğurduğu bilinmektedir.

Komisyona göre bu kötülüklerin belirmesinin en önemli nedenlerini, yeni bir toplumsal güç ve hem de çok etkin bir güç olan aydınları ortaya çıkaran ilk, orta ve yüksek öğrenimin gelişmesinde aramak gerekir Aydınlar, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, vurgunculuğa, burjuvazinin beceriksizliğine ve iktidarına karşı çıkan kişiler olarak belirmeye başladılar. Rahat bir yaşam isteyen teknisyen kadronun ve hizmetlilerin sayısının artması, serbest zamanın ve kitlesel haber araçlarının etkisinin fazlalığı, burjuva hükümetlerinin otoritesinin yığınlar içinde

kuşkuyla karşılanmasına, hükümetlerin yönergelerine karşı genel bir kuşku ortamı doğmasına neden oldu. Burjuva hükümetlerinin disiplini sağlama ve fedakârlık isteme güçleri kalmadı, şimdi Batı'da ifade edildiği biçimde «sosyal denge» bozuldu.

Bu raporun ortaya attığı görüşlerle, burjuva yönetimlerine «uygun» karşı önlemler alınması çağrıları yapıldığını anlamak zor değil. Şu önlemler öneriliyor: öğretim sistemini sınırlayıcı engeller konulmalıdır, kitlesel iletişime, serbest zamanın artmasına karşı engeller konulmalıdır, iktidar güçlendirilmeli, disiplin sağlanmalı ve «fedakârlık» istenmelidir.

3 — **Burjuva Sisteminin Doğasından Ve İşleyişinden Kaynaklanan İç Tehlikeler:** Burjuva sistemi ne denli demokratik olursa, Üçlü Komisyon Raporuna göre, zayıflıkları da, yarattığı iç tehlikeler de o denli fazla oluyor. Burjuvazinin siyasal sistemi gereğinden fazla yüklüdür ve sosyal denetim zorlaşmıştır. Giderek daha etkin biçimde toplumsal yaşama katılmaya başlayan daha güçlü ve daha çok sayıda sosyal grupların örgütlendiği görülüyor. Hükümetler sürekli olarak baskıyla karşılaşıyor. Karar almayla, bu kararları uygulama arasında uçurumlar meydana geliyor ve bundan dolayı da yönetme yeteneksizliği artıyor. Yığınların rolü artıyor. yönetim yığınlardan soyutlanıyor ve gücünü yitirmeye başlıyor. Ellili yıllarda ekonomik büyümeyle bütün sorunların çözüme kavuşturulacağı sanılıyordu. Ters bir durum ortaya çıktı: Maddi kalkınma gerginliği artırdı. Çünkü üretilen zenginliklerin eşitsiz biçimde bölünümünden dolayı hoşnutsuzluk doğdu ve işçi hareketinin devrimci ideolojisi bu hoşnutsuzluktan yararlanmaya başladı. Geleneksel kurumların, okulların, kilisenin, burjuvazinin siyasal partilerinin, çürümekte olduğu gözlenmeye başladı.

Profesör Samuel Huntington'ın Birleşik Amerikanın durumuna değgin değerlendirmesi özellikle çok karakteristiktir. Bu ülkedeki bunalım, öncelikle. cumhurbaşkanının otoritesinin hızla düşmesiyle kendini göstermektedir ve bugün Birleşik Amerika'nın başlıca sorunlarından biri işte budur. Yeni iktidar merkezleri ortaya çıkmıştır. Bunlar içinde en önemlileri televizyon ve öteki yığınsal enformasyon araçlarıdır ve genellikle eleştirici ruhta olan aydınlar ve öğrenci gençlik buralarda büyük bir rol oynuyorlar. Öte yandan yürütme erkinden başka, tüm kurumlar da, özel ve toplumsal kurumlar da, Kongre de, Yüksek Mahkeme, üniversiteler, ordu, sağlık kuruluşları da güvence bunalımından zarar görmektedir Partilerin rolü hızla azalıyor. Amerikan yurttaşı, genel seçimlere katılabilmek için ya Demokrat Partili, ya Cumhuriyetçi Partili ya da bağımsız olmak zorundadır. 1972 yılında, bağımsız olarak yazılanların sayısı demokrat ve cumhuriyetçi olanların tümünden iki misli fazlaydı.

Böylece iktidarla muhalefet arasındaki denge bozulmuştur. Ülke-

nin büyük sorunlarını çözüme kavuşturma olanağı kalmamıştır. Toplum, hükümetin yerine getiremeyeceği istemleri ileri sürüyor. Ülke içi sorunlardaki güçlüklerin ve başarısızlıkların yerini dış siyaset manevralarıyle doldurma eğilimi başlamıştır. Profesöre göre, Amerikan demokrasisindeki bunalımın asıl nedeni altmışlı yıllardaki «demokratik dalgalanma»dır: Vietnam, Watergate, ırkçılık sorunu, enflasyon. Enflasyona değgin açıklama, en hafif deyimle, çok orijinal. Şu hale bakınız ki, enflasyon kapitalist siyasetten değil, Amerikan demokrasisinin, gereğinden fazla geniş olmasından, toplumsal masrafları ve özellikle sosyal amaçlı masrafları çok fazla artıracak kadar açık elli olmsındn ve fedakârlığı dayatacak yeteneği bulunmayan merkez yönetimin zayıflığından ileri geliyormuş. Bu konuda Moris Goldring, dünyanın en zengin ülkesinin her şeyi, baş döndürücü savaş masraflarını, büyük kârları ve zararları, uzay araştırmalarını finanse edebileceğini, ancak, bütçenin bir kesiminin yoksullara yardıma gitmesi durumunda, makinenin bozulacağını (!) yazıyor.

Huntington'ın çıkardığı sonuçlar çok daha orijinal. Şöyle: Birleşik Amerika'da demokrasi dış ve iç tehlikeyle (sol ve sağdan) karşı karşıya değildir. Amerikan demokrasisi tıkanıklıktan dolayı ölebilir. Bu yüzden «demokratik dalgalanmaların» hafiflemesi, düşmesi gerekir. Dengeyi yeniden kurmak için bu zorunludur. Her ne biçimde olursa olsun, «demokrasinin daha fazla genişletilmesi, ateşe körükle gitme olabilir.» Bir demokratik siyasal sistemin gerektiği gibi işleyebilmesi için, genel olarak, bir ölçüde aldırmazlık gereklidir, toplumsal gruplardan ve kişilerden bir kesiminin bir ölçüde siyasal yaşama katılmaması zorunluluğu vardır. Başka sözle, «demokrasinin» bir seçkinler grubunun yararına işlemesi, Batı'da olduğu gibi, gerçekte demokrasiyi denetimi altında tutan seçkinler yararına işlemesi söz konusudur. Yalnız bir farkla ki, Düzeni (fani kapitalizmi) kurtaracak güçte bir «merkez» yönetimi olsun.

S. PRESS

ilke 20 Lira

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

